

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
MÜCADELESİNDE

Yeni ÇÖZÜM

Aylık Siyasal Dergi 2000 TL (kdv dahil) Yıl: 3 Sayı: 24

MAYIS '89

Merhaba;

Eskişehir Cezaevinde başlayıp Aydın Cezaevinde devam eden açlık grevi, iki devrimcinin katledilmesiyle boyutlanarak, sürecin başlica gündem maddesi oldu. Zindancılık politikasının her yönüyle yasallaştırılması olarak bir yıl aşkın bir süredir siyasi iktidarcı uygulanmaya çalışılan 1 Ağustos Genelgesi, bulunan bir tünel bahane edilerek Eskişehir Cezaevinde siyasi tutuklulara dayatıldı. Buna sessiz kalinamazdı. Hak ve özgürlükler, insanlık onuru korunmalı, siyasi kişiliğin yadsınmasına fırsat verilmemeliydi. Ve can bedeli, dışı dış bir direniş sürüldü namıyla cezaevlerinde.

Aradan 9 yıl geçmesine rağmen bugün hala 12 Eylül'ün yarattığı olumsuz etkilenmeler aşılabilmiş değil. Siyasal mücadelenin önünün kesilmesinde küçüm-

*Ekim sayımızda buluşmak dileğiyle;
Hoşçakalın*

1 Ağustos Genelgesi ve Cezaevleri Direnişleri-Kamuoyu Tepkileri, Haber, Röportaj-	1-14
Buruk Bir Cenaze Töreni ve Reformizim	15
Kitap-Dergi Toplatmaya Radikal Çözüm YAK GİTSİN.....	16
Dersimler, Halepçeler, Cudiler Kürt Halkı Gerçeğini Yok Edemeyecektir	17-20
Polonya'da Kapitalist Restorasyon Süreci.....	21-24
Devrimci Mücadeleden Doğan Kültür ve "Yeni İnsan".....	25-29
Evrensel Barışın Düşmanı Emperyalizmdir.....	30
1 Mayıs'ın Anlamı ve Devrimci Tavrı	31-36
Hiroşima Lanetle Anılacak	37
Türküler Susmaz Halaylar Sürer	38-39
12 Eylül'ün Etkileri Sol'da Yok Edilmeden Mücadele Gelişemez	40-46
Geçekundu Yıkımları	47-49
Av. Nebi Barlas'a Cevap	50-51
Gelenek "Kendi Misyonunu" Ne Zaman Yerine Getirecek	51-54
Haber/Yorum-Eğit-Der, Memurlar-	55-57
Emek Dünyasının Özürü Kabahatinden Büyük	58-60
İşçi/Sendika	58-69
Haber/Mektup	70-80

Eskeşehir Bürosu: Esnaf Sarayı Kat: 1 B-59
İst. Kartal Bürosu: Çırcır Cad. Gevrek Sk. No: 25
Kat:4 KARTAL
İzmir Bürosu: Fevzipaşa Bulvarı 1367. Sk.
Köşegliş İşhanı No: 605-606 Kat: 6 Basmane
Kars Bürosu: Küçükakşam Bey Cad. Kars
Mücadele Gazetesi Tel: 2783
Kocaeli Bürosu: Hafız Şerif Sk. Demirsoy İşhanı
Kat:4
Malatya Bürosu: Cezmi Kartıyad. Yıldız İşhanı
No: 69 Kat: 4
Samsun Bürosu: 19 Mayıs Mh. Talimhane Cd.
Bozluolucay İşhanı No: 5/6
Amsterdam Bürosu: Boekhandelslagerzicht
Albertcuypstraet No: 10 Hollanda
Basel Bürosu: Pfeffinger Str. 59 4053 Basel İsviçre
Frankfurt Bürosu: Postlagerkarte Nr: 013388 B 6000
Frankfurt 90 Almanya
Paris Bürosu: 84 Rue du Fauborg Saint Denis
76010 FRANSATel: 424 67089

1 Mayıs Alanındaki İşgal Devrimci Sol Güçler Tarafından Kırıldı 1 Mayıs Mücadele Günü Kutlandı

İbrahim CENGİZ

*Akın var
akın
Güneşe akın
Güneşi zaptedeceğiz
Güneşin zaptı yakın*

*Siz egemenler, zafer sarhoşluğu içinde sakın olmayın. Bu olay
üzerinde çok ciddi düşünmeniz lazım. Gelecek hakkı olandan,
güçlü olandan yana evriliyor. 1 Mayıs Alanındaki işgaliniz
kırılmıştır. Onbinlerce polisinizin jopuna, panzerine, kurşununa
karşı taşla, sopayla direnen, bedenlerini kavgaya süren emekçi
halkın kahramanca mücadelesiyle kırılmıştır o işgal.*

10 yıl önce 1 Mayıs Alanı'na
sancak dikerek başlattıkları
işgal eylemlerini ve
emekçi halka karşı savaşı, 12 Eylül'
le ülke geneline yaydılar.

Kölece başeğen, teslim olan bir
halk yaratmayı hedeflediler. YÖK'le-
riyle, YHK'larıyla, siyasi şubeleriyle,
MİT ve kontr-gerillalarıyla toplumu
baskı cenderesine aldılar. Ezdiler,
horladılar, alay ettiler, yozlaştırmaya
çalıştılar. **Ama başaramadılar!**

Başaramadıklarını 1 Mayıs'ta
emekçi halktan yedikleri tokatla ken-
dileri de gördüler. Evet, düşünme sı-
rası sizde burjuvazi. Böylesine karar-
lı, yiğitçe direnen bir kitleyi 12 Eylül
öncesi bile ender gördünüz. Öyle de-
ğil mi?

Devrimci sol güçler, yozlaştırma-
ya çalıştığınız devrimci değerlere sa-
hip çıkma direngenliğini, yıllarca
hücre hücre, milim milim özümleye-
rek bugünlere geldiler. Direngenliği-

ni halka taşıdılar. Cezaevleri kapısın-
da asker dipçisine, üniversitelerde
polis copuna karşı, sefaletle, hayet
pahallılığına karşı koymayı öğrettiler
kitlelere.

O kadar alçak, ikiyüzlü, pervasız-
sınız ki, 1 Mayıs'ta savunmasız bir
şekilde yürüyüşe geçen insanların
üzerine ateş açmaktan bile cekinme-
diniz. İsrail vahşetini yaratan polis-
ler bile sizlere şapka çıkarıyor.

Saldırırken gözaltına alma, yaka-
lama anlayışıyla hareket etmeyip
kafa-göz kırıp bırakma yoiunu seçti-
niz. Alanı zorlayan kitleye açtığınız
ateş yetmeyince helikopterlerle ha-
vadan taradınız.

Basına müdahale ederek "Bunlar
işçi değil" diye şümanşetler attırı-
yorsunuz. Ama ne yazık ki ölen ki-
şinin- işçi kimliği yazılı manşetlerin al-
tında.

Öyle ikiyüzlüsünüz ki, emekçileri

katlederken "Biz emeğe, barışa say-
gılıyız" diyebiliyorsunuz.

İşçi katilleri emeğe saygıdan bah-
sedemez. Ne biçim bir barışı savun-
duğunuz '77'den beri yarattığınız
katliamlarla ortada. İşçilerle eylem-
cileri ayırarak(*) 1 Mayıs eylemcile-
rini terörist gösterme, tecrit etme po-
litikanız sökmeyecek çünkü, o terö-
rist göstermeye çalıştığınız devrim-
ci sol güçler her geçen gün halkın
umudu olma yolunda büyük mesa-
feler katediyor.

**Yine ilk önce siz çektiniz silahı
mösyö burjuvazi.**

**Bundan sonrası artık halkın
meşru müdafaasıdır.**

Yeni 1 Mayıs'ların sayfasını yine
kan dökerek açtınız.

Bizler binlerce yıldır sınıfsız-sömü-
rüsüz bir toplum uğruna milyonlar-
ca şehit verdik. Daha da vereceğiz.
Ama bir gün ülkemizde de 1 Mayıs'ı

İŞGAL KIRILDI

1 Mayıs alanı işgal altında!

bayram olarak kutlayacağız. Bundan hiç kuşkunuz olmasın.

Yüzde 21 ,75'lik bir oy potansiyeli ile ayakta durabilmek ancak terörle mümkündür. Siz de bunu yapıyorsunuz. Yönetemiyorsunuz. Halk da sizin yönetiminizi istemiyor. Ve siz yüzünüzce iktidardasınız. Meşru değilsiniz. Meşru olmayan bir iktidara karşı halkın direniş göstermesi kadar doğal bir hak bulunamaz. Sizler bu,

hakkı ancak 12 Eylül yasalarıyla kâğıt üzerinde alabilirsiniz.

1 Mayıs'ta emekçi halk ve onunla birlikte olan güçler bu haklarını kullandılar.

1 Mayıs her türlü tehdit ve teröre rağmen kutlanmıştır. Çünkü 1 Mayıs işçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günüdür.

Sancak dikip işgal ettiğiniz alana dayanılmış, 3 saate yakın kan kusan

silahlarınıza karşı insanlar bedenlerini, taşı, sopayı, kavgaya sürmüştür. İşçi sınıfı ve emekçi halkımız mücadelesiyle 1 Mayıs hakkını alabileceğini kendi deneyimleriyle görmüştür.

Sizler kaybettiniz. Emekçi halkımız kazandı.

Göğüs göğüse çatıştı. Dişe diş verdiği mücadelede şehitler vermekten de çekinmedi. Emekçi halkın gücüyle, kınıyla, mücadele ruhunu ve kararlılığını gösterdi bize. Çünkü devrimci sol güçler 1 Mayıs'ın bayram günü olmasından önce mücadele günü olduğunu iyi biliyorlardı.

Evet, size de sormak gerekiyor "karanfilciler" ve "Pera Palasçıları"... Karanfillerinizi atabildiniz mi?

***Emekçi halk gücüyle,
kınıyla, mücadele ruhunu ve
kararlılığını gösterdi bize.
Çünkü devrimci sol güçler 1
Mayıs'ın bayram günü
olmasından önce mücadele
günü olduğunu iyi
biliyorlardı.***

Hangi polise karanfil atmak istediğinizi arılayabildiniz mi? Gayrettepe'nin işkencehanelerinden yükselen işkence çığlıkları kulaklarınızı hiç tırmalamadı mı? Emekçilere acımasızca inip kalkan jöplerin, sıkılan kurşunların sahiplerine karanfil atma kararı almak, uymak vicdanınızı hiç mi rahatsız etmedi?

Ya sizler, Pera Palasçıları?.. Kokteyl kadehlerinizi kaldırma fırsatı vermedi değil mi ölen işçi kardeşimiz? "Açız" feryatlarının yükseldiği günlerde içkilerinizi yudumlama fırsatını bulsaydınız boğazınızda hiç mi düğümlenip kalmayacaktı?

Peki, ya size ne demeli şiddet karıştırları, provokasyon edebiyatçıları? Karşı-devrimin vahşeti hâlâ size bir şeyler öğretmiyor mu? Halkın şiddetini hâlâ gayrimeşru görmeye devam edecek misiniz?

1 MAYIS KUTLANDI!

Devrimci kitle polis barikatını aşmak için saldırılar karşısında kararlı bir direniş sergiliyor.

Evet, 5 "sendika lideri" ve uyveristlerimiz, Mecidiyeköy'e niye işçileri bölerek götürmeye çalıştınız? Hani birlik, dayanışma? Geçen yıl emekçilere seneye 1 Mayıs Alanı'ndayız diye taahhüt koyanlar, verdiğiniz sözün dünü dündür, bugün bugündür diyerek mi açıklayacaksınız? Safları niçin böldünüz? Eğer kaygınız yasallıksa sizlerin eylemi de izinsiz ve yasadışı idi. Peki o zaman niçin 1 Mayıs Alanı'nı tercih etmediniz? İnsanları provokasyondan koruduk diyorsunuz sayın sendika liderleri. Provokasyondan korumak, son saate kadar ne olursa olsun alandayız (Hürriyet Tepesi), diye keskinlik gösterisi yapıp, eylem başlayınca iptal kararınızı işçilerin yanına bile gelmeden sadece polise açıklayıp işçileri polisin jopu, kurşunu ile karşı karşıya bırakmak mıdır? Provokasyondan korunmak işçi sınıfının mücadelesini bölmek midir?

Cumartesi sabahına kadar onlarla aynı platformda yer alıp daha sonra ayrılıp tertip komitesini ihanetle suçlayanlar onlardan fazla suçludurlar. Tertip komitesini hain, provokatör ilan etmeniz ileri ve yerinde bir tavır olsa da bu işçileri böylesi bir göreve atayan ve onaylayan kendiniz değil misiniz? Son ana kadar sizler destek vermediniz mi? Şimdi onları hain, provokatör ilan edince, kendinizi akladığınızı mı sanıyorsunuz?

Aslında siyasi cesaretsizliği, tereddütü onlarla birlikte sizler de yaşıyorsunuz. Ama bu olgular onlarda uç noktada ortaya çıkınca, sizler geri planda kaldınız, görülen onlar oldular. 1 Mayıs bir kez daha sizlerin sınıfa karşı güvensizliğinizi ispatladı. Öndersiz kalan işçiler herşeye rağmen polisin saldırısına karşı direndi. İhaneti ve önderlerini somut pratikte gördü.

Son gün gelip biz de Taksim'e sizlerle beraber geleceğiz dediğinizde enerjiniz bitmiş idi. Çünkü enerjinizi baştan bizlere karşı oluşturduğunuz platformun örgütlenmesine harcamıştınız. Bunun en somut örneğini de alana giriş yeriniz olan yerlerde toparlanamama, "kitlenizi" getire-

memе şeklinde gördük. Evet, soruyoruz, böyle mi korudunuz işçileri provokasyondan? Boşuna çabalamayın; Provokasyon arıyorsanız kendi tavrınıza bakın!.. 15-16 Haziran'da biz alanlarda yoktuk diyen sözde sendika liderleri, bunun lekesini 20 yıl alınlarından silemediler. Siz hiç silemeyeceksiniz. Üstelik kitleyi eyleme kaldırmışken yürüyüş kararını iptal edip kitleye yöneltilen sopalı, kurşunlu saldırıları pencereden seyrettiniz. Bu ihanetinizi Türkiye işçi sınıfı asla unutmayacaktır.

Ya siz egemenler, zafer sarhoşluğu içinde sakın olmayın. Bu olay üzerinde çok ciddi düşünmeniz lazım. Gelecek haklı olandan, güçlü olandan yana evriliyor. Ezilen, sömürülen yığınlar artık gür sesleriyle alanlarda haykırıyorlar. Gelişen süreç herkese birşeyler anlatıyor.

2 Mayıs günü alanda yandaşlarınıza moral vermek için askeri gösteri yapmanız boşunadır. Komedi oynuyorsunuz. 1 Mayıs Alanı hâlâ elimizde imajını yaymak istiyorsunuz. 1 Mayıs Alanı'ndaki işgaliniz kırılmıştır. Onbinlerce polisinizin jopuna, panzerine, kurşununa karşı taşla, sopayla direnen, bedenlerini kavgaya süren emekçi halkın kahramanca mücadelesiyle kırılmıştır o işgal. Ne yaparsanız bu gerçeği değiştiremezsiniz.

"Nizam-ı alem için kardeş katli vaciptir" diyerek, 1 Mayıs günü resmi geçit düzenleyerek, alana 1 Mayıs sloganı yazdırtmadık, açıklamalarını yapanların kafa yapıları ne ka-

Devrimci kitle İstiklal Caddesinden alana kararlı adımlarla yürüyor.

1 MAYIS KUTLANDI!

Atığı taştan korkan oligarşi Mehmet'i katletti. Ancak Mehmet geride taş atacak binlerce yürek bıraktı.

dar açık değil mi? Tam bir Osmanlı padişahı gibi ülke yönetilmek isteniyor. Sizler kendinizi öyle görebilirsiniz, ama halk reaya değil, isyanlar da Patrona Halil değil!

1 Mayıs alanına sloganlarımız yazılmıştır, hem de kanla. Savaşı kaybetmiş bir komutanın bozuntuya vermeyen edasıyla, saflarınızda yaşanacak bozguna moral bozukluğuna karşı moral vermeye çalışıyorsunuz. Bu bir siyasal kavgadır. Esas olan siyasal sonuçlarıdır. Siyasal sonuçları da ortada. Dünya aleme rezil oldunuz. İşkenceci, katliamcı yüzünüz boy boy dünya basınına geçti. Demokrasi, insan halkları gibi söylemlerinizin ne anlama geldiğini artık herkes gözleriyle gördü. 2 Mayıs ve daha sonraki günlerde gazetelerde çıkan resimlerden sonra hâlâ biz kazandık diyebiliyormusunuz?

Sizler 1 Mayıs alanına girip-girmeye önem verdiniz. Çünkü 1 Mayıs alanı kavgamızda bir odak noktası oldu. Ama ne yazık ki reformist, geleneksel solumuz bunu kavrayamadı. Demek ki bazen bir alan, bazen bir sokak sınıf mücadelesinin odak noktası olabiliyormuş. Temennimiz geleneksel solun bunu bedeli ağır da olsa en kısa zamanda öğrenmesidir.

Bir yandan Başbakanlığın özel emriyle şehidimizin yaştırılması için

her türlü tıbbi müdahale yapılması emrediliyor, diğer taraftan hedef gözeterek ateş emirleri. Gazetecilere yapılan pervasızca saldırılar. Bu paradoklar % 21.75'lik Özal iktidarının şuursuz saldırılarının en açık ifadesidir. Terörsüz bu iktidar yaşayamaz.

Özel olarak da polisler; burjuvazi sizleri bir piyon olarak içinden çıkarttığınız halka karşı kullanıyor. Dikkat etmelisiniz, halkın kini, öfkesi giderek sizlerde somutlaşmaya başlıyor. Birgün üniformalarınızla sokaklarda gezemeyecek, insanların suratlarına bakamayacaksınız. 1 Mayıs'ın ertesi günün kafalarınız niye yere bakarak dolaşıyordunuz? Halkın adaletinden daha büyük bir adalet kurumu olamaz. Sizlere ateş emri verenleri, ateş edenleri halka bildirin.

Devrimci sol güç süreci iyi kavramalı, üzerlerine düşen tarihsel görevlerini unutmamalıdır. Devrimci kitle eylemleri giderek daha radikalleşiyor. Halkımız 12 Eylül pasifizmine ve yıldınlığına öldürücü darbeler indiriyor. Toplumsal psikoloji değişiyor bu moment iyi yakalanmalıdır. Bu mücadelenin yeni bir aşamaya doğru evrildiğini gösteriyor.

Militanlaşan kitle hareketlerine karşı Özel iktidarı güç odaklarını hemen harekete geçirip (2. günden sonra gazetelerin politikasındaki de-

ğişiklik bunun en çarpıcı örneğidir) devrimci sol güçlerin demokratik mevzilerini hedef göstermeye başlamıştır. Çok yönlü bir tecrit politikasının içindedir. Görev demokratik mevzilerimize militanca sahip çıkmak, bertaraf edebilmek ise kitleselleşmeyi, denetimi hızla hayata geçirmekten geçiyor. Özal iktidarı tepkinin bu boyutunu hesap edememiştir, iktidar şaşkındır. Biz ise coşukluyuz. Bu avantaj kullanılmalı. Coşku bilince dönüştürülmelidir. Tecrit ve saldırı politikasını ancak bu şekilde işlemeze hale getirebilirsiniz. Gelişen potansiyel ve yükselen mücadele iyi değerlendirilmeli, sürece uygun politikalar üretmek devrimci inisiyatifin gücü ortaya konulmalıdır.

(*) "Gösterilerde işçiler yoktu, göstericiler teröristlerdi" diyenlere en güzel yanıt gözaltına alınanlar konusunda yapılan istatistiksel açıklamadır. İstanbul Valisi Cahit Bayar'ın açıklamasına göre gözaltına alınan 533 kişinin meslek grupları şöyledir:

140 öğrenci
208 işçi
123 serbest meslek
50 işsiz
4 sendikacı
2 muhasebeci
1 asker

DUYURU

1 Mayıs gelişmeleri Özel Sayı olarak yakında çıkacak.

YÜKSELEN İŞÇİ HAREKETLERİ DEVİRİMCİ İŞÇİLER İÇİN BİR UYARIDIR!

RAGİP GÜNTEPE

Son günlerde ülkemiz yaygın işçi hareketleriyle çalkalanıyor. Büyük bir işçi kitlesini bağrında taşıyan kamu sektörlerinde tıkanan toplu sözleşme görüşmeleri, grev hakkı üzerindeki anti-demokratik kısıtlamalarla birleşince işçi sınıfı yaygın ve çeşitli eylem biçimleriyle tepkilerini dile getirmeye başladı. Mart ayından bu yana süren eylemler, Türk-İş, Sermaye, Siyasal iktidardan oluşan şeytan üçgeni içinde boğulmaya, pasifize edilip söndürülmeye çalışılsa da gündemi belirlemeye devam ediyor.

Bu hareket üzerinde çokça şey söylen-di. Yorumlar yapıldı, ahkamlar kesildi. Bizim sorunumuz bunlara bir yenisini eklemek değil. İçinde bulunduğumuz süreçte sınıf mücadelesindeki yeri tartışıl-mayacak kadar önemli olan bu harekete methiyeler düzmekle yetinmek değil. Önemli olan ağırlıklı kendiliğinden geliş-en bu hareketin, başta devrimci işçile-re olmak üzere tüm devrimcilere yüklediği büyük sorumlulukların kavranması-dır.

Kuşkusuz bu sorumlulukların ortaya konması öncelikle hareketin niteliğini önümüzdeki süreçte muhtemel yönünü ve alabileceği yeni biçimleri, hareket karşısında karşı devrimin taktiklerini, harekete nereye sürüklemek istediğini, bunun için kullandığı araçları doğru tahlil etme-yi gerektiriyor.

Hareketin niteliği kendini "Açız, Ekmek İstiyoruz" sloganında ifade ediyor. Alabildiğine düşük ücretler, yükselen enflasyonun yarattığı hayat pahalılığı karşısında bıçak kemiğe dayanmış, emekçiler için ücret artışı talebini varlık yokluk sorununa haline getirmiştir. Yani çıkış noktası en geri bilinç seviyesine tekabül eden ekonomik taleplerdir. Ancak eylemlilik içinde kendiliğinden bilinç unsurunun gelişme eğilimi gösterdiği, düzen sınırları di-

sına çıkmamakla beraber (zaten kendiliğinden bilinç unsurunun düzen sınırları dışına çıkması mümkün değildir.) yer yer daha ileri taleplerin ortaya atıldığı, özellikle Özal iktidarına, sarı sendikacılığa karşı yöneldiği gözlenmekte, genel grev ve demokratik hak istemleri ortaya atılmaktadır.

Olanca yaygınlığına karşın hareket kendiliğinden değil tarzda gelişmektedir. Belirli bir örgütlülüğün yoksundur. Bu durum sürece uygun tek bir hedef üzerinde yoğunlaşmasına, daha güçlü direnişlere dönüşmesine ve somut kazanımlar elde edilmesine engel oluşturan can alıcı noktayı oluşturmaktadır. Harekete egemen olan sloganların farklı hedeflere yönelmesi, tek bir potada eritecek sloganların ha-

rekete egemen olamayışı, bunun en bariz ifadesidir. Her ne kadar devrimci işçilerin etkinliğindeki bazı yerlerde böyle bir eksen oluşturacak gelişmeler görülyorsa da bunlar hareketin geneli içinde yeterince etkin olmaktan uzaktır.

Eylemler pasif direniş çizgisinde kilitlenmiş, daha ileri biçimlere dönüşme sinyalleri şimdilik vermemektedir. Ancak dik-kate alınması gereken nokta yasalara rağmen gerçekleştirilmesi, yasalara rağmen geniş kitlelerce kabul görmesi ve kitlelerin yaratıcı zekasını gün ışığına çıkaran zengin biçimler ortaya koymasındır.

Burada yakalanması gereken temel özellik, hareketin kendiliğindenciliği ve yönetiminde tam bir boşluğun ortaya çıkmasıdır. Siyasal iktidar, sermaye ve sarı

Cevizli Tekel işçileri örgütlenmenin gerekliliği mesajını iletiyorlar kitlesel yürüyüşleriyle.

YAYGINLAŞAN İŞÇİ EYLEMLERİ

sendikacıların denetimi, işçi sınıfının dayanılmaz ekonomik durum karşısında eyleme geçmesiyle aşılmış ve bizzat gerici Türk-İş yönetimini boşlukta bırakmıştır. Devrimci hareketlerin subjektif durumlarının elverişsizliği nedeniyle yeterli inisiyatif konulamamıştır. Karşı devrimden reformizmine kadar herkes taktiklerini bu boşluğu doldurma, hareketi kendi amaçları yönünde etkileme ve yönlendirme amacı doğrultusunda belirliyor.

Bu nedenle, bugün Türk-İş'in, siyasal iktidarın ve burjuva muhalefet partilerinin işçi hareketini kendi amaçları doğrultusunda yönlendirmeye çalışmaları, şimdiki durumun sadece bir yanını oluşturuyor. Şimdiki durumun asıl göze batırdığı şey, işçi sınıfının her türlü eylemine yönetmenlik yapacak merkezi bir iradenin yokluğunun sıkıntısını çekmekte olduğudur. Hiç biri diğerinin yerini doldurmasa da parti, devrimci sendikal merkezilik ya da devrimci işçilerin olabildiği ölçüde sıkı merkezi çabalara dayanan tabandaki dayanışma hareketi, bütün burjuva merkezlerin yönlendirme çabalarına karşı her genel işçi hareketine çapından daha geniş bir etki yaratacağından kuşku duyulmamalıdır.

Burjuvazi bu tehlikeyi sezinleyecek tecrübeye sahip olduğundan harekete müdahalesi tam da kendi sınıf korkuları çerçevesinde oldu. Hareketin kendiliğinden yanma methiyeler dizdi. Bütün burjuva basının ve muhalefatinin, dün yemek boykotlarına bile tahammül gösteremeyen bugün daha ileri eylemleri alkışlar görünmesi hak aramanın meşruluğunu "açların masumluluğu" ile özdeşleştirmeye çalışması bu ikiye bölünmüşlüğü ürünüydü. İşçi sınıfının emekçi halkın diğer kesimleriyle dayanışma içine girmesini, devrimcilerle bağ kurmasını engellemek için "kışkırtıcılar" edebiyatına başvurarak, işçi sınıfının yalnızlığını övünülecek bir durum olarak göstermeye çalıştı. Örgütlenme bilinci yerine örgütsüzlüğü yüceltti. Kısaca, onlar işçi sınıfının bilinçsizliğini, güçlerini birleştirememesini ve örgüt silahından mahrum olmasını övünülecek bir şey gibi gösteriyorlar. Bunu işçi yanlısı gözükerek ikiye bölme yapmaya çalışıyorlar.

Kuşkusuz egemen sınıflar hareketin bir an önce sönmesini istiyor. Ne kadar kendiliğinden olursa olsun, bu eylemlerin emekçi sınıflar için olumlu sonuçlar doğuracağını biliyor. Ama düzenin içine düştüğü derin kriz açmazı işçi sınıfının ekonomik taleplerini kısmen de olsa karşılamasına engel oluşturuyor. İktidar tüm çabasına karşın 1 Mayıs'tan önce sorunu çözücü bir zemin oluşturamadı. Potansiyelin 1 Mayıs alanına akmasından ve devrimci işçi hareketinin etkinliğini artırıcı bir işlev görmesinden oldukça kork-

Tersane işçileri polis barikatını parçalamak için bir sel gibi akıyor

tukları açıldı. Ama iktidar yine de "bekle gör" politikasını ısrarla sürdürdü. Neyi bekliyorlardı? Eylemlerin kamuoyundaki etkisinin soğumasını, kitleselliğinin ve ivmesinin düşmesini... Eylemlerin kendiliğinden! karakteri sürdüğü ve seviyesi yükselmediği sürece kaçınılmaz olarak böyle bir durumun doğacağını biliyorlar. Ve bu durum onlar için karşı saldırıya geçmek, en az ücret artışıyla durumu kurtarmak için en uygun zemini oluşturacaktır. Türk-İş'te bu politikaya uygun davranıyor. İşçileri elinden geldiğince oyalamaya çalışıyor. İşçiler tam da iktidarı sıkıştırmışken, eylemler en güçlü biçime bürünmüşken, "hükümete jest" adı altında eylemlere ara vererek, potansiyeli eritemeye çalışıyor. Eylemi satabilmenin şartla-

rını oluşturmaya çalışıyor.

Reformistler de oligarşinin temsilcilerinden özde farklı bir yol izlemiyor. Oyalama, hareketin ivmesini yükseltmek isteyenlere engel olma, Türk-İş'i destekleme politikaları oligarşinin taktiklerine hizmetten başka işe yaramıyor. (Cumhuriyet yazarlarından Şükran Ketencî bunların politikalarını en iyi ifade etmesi açısından örnek gösterilebilir.)

Devrimci işçiler bütün bunları dikkate alarak, daha yüksek bir enerji ve kararlılıkla boşluğu kendileri doldurmaya çalışmalı, olmaz denileni başarmak için tüm gücünü ortaya koymalıdır. Başta devrimci demokrat kesimler olmak üzere toplumun diğer kesimleriyle pratik canlı bağlar kurmalı, dayanışmanın önemini pra-

YAYGINLAŞAN İŞÇİ EYLEMLERİ

tik içinde kavratmaya çalışmalıdır. "Kendiliğindene!" tespiti yapmak yetmiyor. Bunun omuzumuza yüklediği ağır sorumluluğun bilincinde hareket etmek gerekiyor. Sınıf mücadelesinde her zaman kendiliğinden bir yön olacaktır. Buna müdahale etmek, irade altına almaya çalışmak veya en azından etkide bulunmak devrimci işçilerin vazgeçilmez görevidir. Devrimci işçiler sınıflar mücadelesinin pratiği içinde bu yeteneği kazanmalı, eylemlerin en ön safında yer alarak, en büyük özveriye göstererek, militan sınıf sendikacılığının temellerini böylesi pratikler içinde atmalıdır.

İşçi eylemleri 12 Eylül'ün sağladığı toplumsal pasifikasyona önemli bir darbe indirmiştir. Bu halkın moral üstünlüğü ele geçirmesinde bir adım, yeni kitle eylemlerini koşullayacak bir momenttir. İşçi sınıfı Migros işçilerinin "Bu yasalara rağmen grev" şiarıyla açtığı yoldan yürümekte, İETT işçilerinin direnişlerini kendilerine örnek almaktadır. Bu deneyleri

tahmin edilemeyecek kadar zenginleşmiş, bu yasalara rağmen çok şey yapılabileceğini göstermiştir. İşçi sınıfı arasında devrimci çalışmaları geliştirmek için muazzam bir zemin doğmuştur. Bunu başarmalıyız; işçi sınıfı içinde devrimci mevzileri güçlendirmek için mevcut durumdan en iyi şekilde yararlanmalıyız. Hareketin kısmen de olsa nasıl örgütleneceği konusunda tamamen deneyimsiz değiliz. "Grevlerle Dayanışma Komiteleri", "Toplu Sözleşme Komiteleri" gibi daha önce pratiğin örgütlenmesinde işlevler görmüş deneylere sahibiz. Bu nedenle mevcut eylemliliğin örgütlenmesini sağlayacak biçimler bulmakta zor olmayacaktır. Pratiğin örgütlenmesine hizmet eden bu biçimler giderek devrimci militan sendikacılığın kalıcı örgütlenmelerini yaratma perspektifinde ele alınmalıdır. Evet, sınıf bizleri UYARIYOR!.. Daha kitlesel ve nitelikli direnişlere hazırlanmamızı istiyor. Önümüze çıkan her önemli kitlesel yükseliş, hazırlıklarımızın sınava

girmesi anlamına da geliyor. Hazırlıklarımız yüzbinlerin hareketi içinde bir, üç, beş fabrikada da olsa bu harekete devrimci ilham veren devrimci işçilerin sesini yükseltmeye yönelik olmalıdır. Burjuvaziye ve sağ sendikacılığa karşı tavır kesin çizgilerle okunan örnek işçi eylemleri, yüzbinlerin eylemini kendiliğindencilik ve uzlaşmacılığa hapseden kalıpları parçalayacaktır.

Bugün işçi sınıfı hareketine gösterilecek olan hedef, siyasal iktidar, Türk-İş ve sermayeden oluşan şeytan üçgenidir. Önündeki asıl engelin bu olduğu bıkmandan anlatılmalı, kavratıcı pratikler örgütlenmelidir. Ücret artışlarıyla sorunun çözülemeyeceği, kurtuluşun ancak ücret köleliğine son vermekle gerçekleşeceği anlatılmalı, devrimci işçilerin önderliğinde birleşmeleri için tüm çabalar ortaya konulmalıdır.

Başarmak zor değildir. Yeter ki anı yakalama uyanıklığı, daha çok atılganlık, daha çok cesaret göstereyim!..

SEÇİMLER OYUNCULARIN ROLLERİNİ DEĞİŞTİRİYOR DEMOKRASİCİLİK OYUNU SÜRÜYOR

Sedat ORAN

12 Eylül'ün gidişi esas olarak seçimlerle değil, devrimci sol güçlerin ve yurtseverlerin demokrasi mücadelesini, iktidar mücadelesine bağlı olarak yükseltmeleri ile hızlanacaktır. Demokratik mevziler demokrasi mücadelesinin radikal bir biçimde kararlılıkla, halka dayanarak sürdürülmesiyle elde edilecek, kazanımlar da bu mücadeleyle korunacaktır.

26 Mart yerel seçimlerinde halk kitleleri tepkilerini bir noktada odaklaştırdılar. Seçim sonuçlarıyla, kitleler tepkilerini birbirini bir zincirin halkaları gibi tamamlayan 24 Ocak Kararları, 12 Eylül faşizmi ve ANAP iktidarına karşı ortaya koydular.

Halk kitleleri, sekiz yıl boyunca kendilerini baskı ve işkence cendesine hapseden, tüm hak ve özgürlüklerini ellerinden alan, gelirlerini ve yaşam düzeylerini yarı yarıya düşüren bir dönemin sorumlusu olarak gördükleri ANAP iktidarını istemediklerini, ANAP'tan oy desteklerini çekerek gösterdiler.

Bu durumun ortaya çıkardığı siyasi tablo, solda bir yanılsamaya ve abartıya yol açıyor. Özellikle reformist sol, bu duruma bakarak "12 Eylül gidiyor" tahlili yapıyor.

Cunta-Seçimler, Seçimler-Zam-Zulüm, Seçimler... İşte Oligarşinin Kısır Döngüsü!

26 Mart yerel seçim sonuçları, genelde kitlelerin iktidara karşı tepkilerinin bir ifadesi olmakla birlikte, 12

Eylül Anayasası ve diğer yasalar ile bu yasalara göre oluşturulmuş kurumların niteliği doğru değerlendirilemediğinden yanlış ve basit sonuçlara varılıyor.

Reformist solcularımız, bu faşist yasaları ve kurumları görmezden gelerek, yalnızca kitlelerin seçimlerde gösterdiği tepkilerden yola çıkarak, kendilerince 12 Eylül'e gidiş vizesi veriyor.

Çeşitli kesimlerce de sürekli yazılıp söylendiği gibi, 12 Eylül cuntacıları da, ANAP iktidarının sözcüleri de hep 10 yıllık bir programdan söz edip durdular. Emperyalizm tarafından, IMF ve Dünya Bankası aracılığı ile ülkemizde, 24 Ocak'tan başlayarak ekonomiyi ve politik yapıyı restore edecek 10 yıllık bir program öngörülmüştü. Çünkü ekonomi 1980'lere gelindiğinde tıkanmış, dönemin başbakanının da söylediği gibi, ülke 70 sente muhtaç hale gelmişti. Devlet ise işleliyordu, otoritesi iyice sarsılmıştı. Yaygara, gözdağı ve sıkıyönetime başvurmalarına rağmen, bunlar kitleleri durduramıyordu.

Ekonomi politikasıyla, kurumlaş-

masıyla 10 yıllık bir program; faşist cuntayla başlayarak -24 Ocak Kararları'nı AP azınlık hükümeti yürürlüğe koydu ama tüm yönleriyle uygulanması, nisbi demokratik hak ve özgürlüklerin de ortadan kaldırıldığı faşist cunta dönemine denk düşüyordu - ANAP hükümetiyle devam ettirilerek uygulanmaya konuldu. Ama işte sorun, gerçekte halk için zam ve zulüm demek olan, oligarşi için ise "huzur" ve "istikrar" anlamına gelen bu programın faturasının, kitleler tarafından kime kesildiğinde düğümleniyordu. Mahalli seçim sonuçları, emperyalizm ve oligarşinin 10 yıllık programının faturasının, bu programı uygulayanların son halkası olan ANAP'a kesildiğini gösteriyor. İşte reformist solun yanıldığı nokta da tam burasıdır. Onlar, kurumlarıyla, yasalarıyla ve ekonomik, yönetsel ve kültürel politikalarıyla koca bir 12 Eylül'ü göremeyerek, 12 Eylül'ün sivil uzantısı ANAP'ın, salt kitlelerden aldığı oy potansiyelini yitirmiş olmasına bakarak, 12 Eylül rejimine gidiş vizesi vermek gibi bir abartılı sonuca ulaşıyorlar.

Beklenti ve özlemlerin siyasal gerçeklerin yerine konulması, abartının da ötesinde, bir uzlaşma platformu arama çabalarının ve ülke gerçeklerine kendi gözüyle değil, hâlâ başkalarının gözüyle bakma eğilimlerinin devam edeceğini gösteriyor. Seçim sonuçlarından abartılı ve yanlış çıkarsamalarda bulunulmasının kaynağında, uzlaşma niyetlerinin politik öngörü sanılmasında ("12 Eylül gidiyor"sa yerine burjuva demokrasi-

si gelecektir!) ülke gerçeklerine Marksist-Leninist perspektifle bakamamak yatıyor.

Ülkemizin emperyalizme bağımlılığından ve çarpık kapitalistleşmeden kaynaklanan, olgun olmasa da sürekli var olan (zaman zaman sınıf mücadelesinin yükselmesine göre derinleşen) milli kriz olgusu kavranmadan, 24 Ocak Kararları'ndan 12 Eylül faşizmine ve cuntanın demokrasi manevralarıyla sivilleşmesinden, iktidarın ANAP'a devredilmesine kadar uzanan süreci açıklamak ve anlamak mümkün değildir.

Bizim ülkemizde milli krizin sürekliliği, kendini, hiçbir şeyin planlanan ve programlanan süreçlerde gerçekleştirmemesinde de gösterir. Örneğin seçim takvimleri böyledir. Son çözümlemede milli krizin siyasal platformdaki bir tezahürü olan son yerel seçimlerle, ANAP'ın önlenemeyen düşüşünün de temelinde bu olgu vardır. Buna göre yıllardır ülkemizde sömürge tipi faşizmi gizleyen demokrasi oyunu, çeşitli görüntülerle ve güç dengelerine göre aldığı biçimlerle sahnelenip durmaktadır.

Cuntanın demokrasilik ve sivilleşme oyunundan başlayarak, peşpeşe öyle olaylar yaşandı ki, ülke bir türlü seçim ve referandum atmosferinden çıkamadı. İşte bunların milli krizle doğrudan bir ilişkisi bulunmaktadır. Milli krizle, ülkemizdeki genel ve yapısal istikrarsızlığı anlatmak istiyoruz.

Sınıf mücadelesinin bastırıldığı, var olan hak ve özgürlüklerin rafa kaldırıldığı, kitlelerin ellerini kollarını bağlayacak kadar baskı ve yasakların uygulandığı açık faşizm dönemlerinde bile, oligarşinin sağladığı "istikrar" ve "huzur" geçicidir. 12 Eylül faşizminin burjuva muhalefete bile göz açtırmadığı, burjuva muhalefetin liderlerini içeri atarak yargıladığı 1981-1982 yılları içinde enflasyonu % 30'un altına düşürememiş, İranın dolar karşısında hızlı düşüşünü önleyememiştir. Kriz sürüp gitmiş, hükümetin kilit mevkielelerinden başbakan yardımcılığında bulunan, ekonomi politikalarının belirlendiği kurumun başındaki Özal'ı bile "Banker Skandalı" diye yemiştir! Krizin yeni-sömürge ülkelerdeki barometresi öncelikle enflasyondur.

Son 20 yıldır yaşananları genel olarak ifade edersek, milli krizle bağlantılı olarak burjuva siyasi düzlemde şöyle bir tablo ile karşılaşyoruz: Cuntalar cuntaları, koalisyonlar koalisyonları, meşruiyeti sürekli tartışma konusu olan hükümetler hükümetleri, seçimler referandumu, referandum seçimleri izliyor. Bir türlü ekonomik istikrar sağlanamıyor. Bu sürekli politik istikrarsızlığın da kaynağı oluyor. Sonuçta hangi yola başvurulursa başvurulsun, iktidara kim gelirse gelsin, çarpık kapitalizm ekonomik politik istikrarsızlığa çözüm üretmiyor. Kısır bir döngü içinde bir

Mahalli seçim sonuçları, emperyalizm ve oligarşinin 10 yıllık programının faturasının, bu programı uygulayanların son halkası olan ANAP'a kesildiğini gösteriyor. İşte reformist solun yanıldığı nokta tam da burasıdır.

düzen partisinden değerine, oradan koalisyonlara ve sonuçta cuntalara geliniyor. Bu şekilde dönülüp duruluyor ve çözümsüzlük daha da için-

den çıkılmaz bir hal alıyor. Ama her şeye rağmen devrimci bir alternatifin kitleleri peşinden sürükleyemediği noktada, kitleler, düzen sınırları içerisinde ne kadar kötü yaşam koşulları içinde olsalar da, kontrol altında tutulabiliyor. Ülkemizin son 30 yıllık tarihi, bu politik kısır döngünün tarihidir de denilebilir. Özellikle son on yıldır çok daha özgün bir durumla karşı karşıyayız. Bunu sürekli krizle ifade etmek gerekiyor. Bu tarihsel kesitte diğer yeni-sömürge ülkelerde de benzer tartışmalar yapıldığını söylesek de, ülkemizde her seçim sonrası iktidara gelen partilerin meşruiyetinin kısa sürede tartışılır olması ve ülkenin referandum- seçim atmosferinden bir türlü çıkamaması özgün bir durumdur. Sonuçtan başa dönersek, 12 Eylül faşizmi programını uygulayıp yasalar ve anayasa ile kurumlaşma yönünde ileri adımlar atmış olsa da, milli kriz yönünde çok fazla şey çözümleyebilmiş değildir. Sadece kitlelerin bastırılmış tepkileri ve krizin yükünün kitlelere fatura edilmesiyle kriz biraz olsun hafifletilmiş ve oligarşi için geçici bir istikrar sağlanabilmiştir.

Yani esas sorun, milli krizin sürekli iktidar harcama nedenlerini yeniden ve yeniden üretmesinden kaynaklanıyor. Hiçbir iktidar, programında ne yazarsa yazsın, kitlelere vaat ettiği ne olursa olsun, çarpık kapitalizm sınırları içerisinde kaldıktan sonra, milli krize kalıcı bir çözüm getiremez, ge-

Hayat Pahallılığına Son mitinginde seçimlere karşı mücadele ve direniş mesajları sunuluyor.

OLİGARŞİNİN KISIR DÖNGÜSÜ

tiremeyecektir. İşte bunun için iktidarlar çok kısa sürede yıpranıyorlar. Oligarşiye partiler, hükümetler dayanmıyor, ister istemez bu yıpranmaya paralel kitlelerin tepkileri de yoğunlaşıyor ve bu da baskı ve terörün yoğunlaşmasını getiriyor. Bu ülkede devrimci güçler, sosyal demokrat hükümetler döneminde önemli saldırılara uğramışlardır. Sosyal demokrat hükümetler giderek faşist güçlerle uzlaşıp, devrimci güçleri kendilerine hedef yapmışlardır. Kahramanmaraş faşist katliamından hemen sonra CHP ağırlıklı hükümetin sıkıyönetime başvurma bu bunun sonucudur.

Buradan şu sonuç çıkıyor: İktidara hangi düzen partisi gelirse gelsin, program ve vaatleri sözde kalıyor, öz olarak ise zam-zulüm politikası devam ediyor. Yıpranan gidiyor, yerine yıpranmamış olan geliyor. İlgilili bir örnek oluşturması bakımından Baykal olayını gösterebiliriz. SHP'nin gizli başkanı gibi hareket eden Deniz Baykal'ın, büyük tekellerin temsilcileriyle yaptığı bir toplantıda ANAP'ın yıpranmışlığından söz etmesi, kendilerinin yıpranmamış bir parti olmalarına dikkat çekmesi, burjuva politika arenasındaki işlerliğin hangi kriterlere dayandığını gösteriyor. Konuya biraz daha geniş açıdan bakarsak, mevcut düzen partilerinin yıprandığı noktada, milli koalisyon benzeri geniş tabanlı koalisyonlara gidilemezse -ki bunun ülkemizde şimdiye kadar tartışması oldu fakat örneği yaşanmadı- cuntalara "meşru zemin" sağlanıyor. Burada bir noktaya daha dikkat çekmek istiyoruz: Ülkemizde ne zaman bir hükümet krizi başgösterse, hemen cunta tartışmalarına başlanması bu işleğin bir sonucudur. Oligarşi, 12 Eylül faşizmiyle, cuntalara yol açma yacak şekilde açık faşizmi kurumsaltırmayı, cuntasız ve sivil görünüm altında, demokrasi oyunları ile cuntayı süreklileştirmeyi hedeflemiştir. Bunda da, on yıllık programın çok önemli olmayan aksamalarla adım adım uygulanması nedeniyle, başanlı olduğunu söylemek gerekir. Oligarşi anayasa ve yasalarıyla yeni bir cuntaya gerek duymadan -olağanüstü hal ve sıkıyönetimlerle- yönetimi sürdürebilir. Türkiye Kürdistanı'

nda bu işi şimdilik olağanüstü hal ile idare ediyor. Olağanüstü hal koşullarında, oligarşi, 12 Eylül dönemindeki kadar pervasız tavırlar geliştirebiliyor. Oligarşi uzunca bir süredir devletin güçlerini demokrasicilik oyunu çerçevesinde iç savaşa göre örgütleyip yönetmeyi hedefliyor. Bu anlamda hangi burjuva partisi iktidar olursa olsun, bu stratejiyi sürdürmektedir.

Kitleler 24 Ocak Kararları'na, 12 Eylül'e ve ANAP hükümetine karşı tepkilerini açığa vurmuşlardır. Bu doğrudur. Peki bu noktadan sonra hangi alternatifte yönelmişlerdir? Seçim sonuçlarında bunun ipuçları bulunuyor. Bu değişimi de çözümlemek gerekiyor.

Devrimci Alternatifin Oluşmadığı Koşullarda, Oligarşinin "Eski Atma" Rağbet ve Reformist Sola Yağan Nurl

Kitleler defalarca burjuva partilerini denemişlerdir ve kendilerine zam ve zulümden başka bir şey düşmediğini görmüşlerdir. AP'nin uzantısı DYP için de, CHP'nin uzantısı SHP için de aynı şey söylenebilir. Demi-

Biliyoruz burada solcu reformistlerimiz tepki göstereceklerdir. Onların politik ittifakları, DYP dahil çok geniş bir yelpazeyi kapsıyor. Onlar bütün işlerini güçlerini burjuvazi ile uzlaşarak kazanacakları yaşattığı bağlanmış durumdadır.

rel'in MC'leri ve Ecevit'in faşizme teslim oluşu çok geride değil. Kitleler 12 Eylül faşizminin baskı ve terörüyle sindirilmiş, depolitizasyon tüneline sokulmuştur. Bir noktadan sonra süreç değişmeye başlamış, devrimci sol güçlerin ve yurtse-

ver Kürt hareketinin sürece müdahalesi, mücadeleyi giderek radikalleştirilmesi, sınırlı bir kesimde kitlelerin tepkilerini açığa çıkarmış, depolitizasyonun etkisi kırılmaya başlamıştır. Depolitizasyonun kırılmasında burjuva muhalefetin 12 Eylül faşizmine ve ANAP'a, siyasi arenada yer almak ve iktidara oynamak için yaptığı muhalefetin de etkilerini görmek gerekiyor.

Kitleler 12 Eylül faşizminin ve ANAP'ın baskı ve zam politikasından bıkmışlar, bıçak kemiğe dayanmıştır. Sokağa dökülen onbinlerce işçi "Ağız aç", "İnsanca yaşamak istiyoruz", "Haklarımızı istiyoruz" diye haykırırlarken, bugün için kim tarafından yönlendirilirse yönlendirilsinler, son 10 yılın ekonomik politik uygulamalarına Özal hükümeti nezdinde tavır alıyorlar. Kitleler, ne olursa olsun ANAP gitsin isterlerken, karşılarında kendilerini demokrasi ve insan hakları havarisi gösteren ve kendilerinin somut taleplerine sözde sahip çıkan DYP ve SHP'yi görüyorlar. Defalarca denemiş olsalar da, devrimci alternatif güçlü olmadıktan bu partilere yöneliyorlar. Bu noktaya gelindiğinde oligarşi için yapılacak tek şey kalıyor: Yıpranan ve artık kitlelerin istemediği ANAP'ı iktidar koltuğundan indirmek ve kitlelerin yöneldiği DYP ve SHP'ye iktidar yolunu açmak. Burada tartışılması gereken ANAP'tan sonra kimin iktidara geleceği sorunu değildir. (Seçim sonuçlarından DYP'nin iktidar için daha şanslı olduğunu söylemek mümkün) Çünkü, iktidara aday olan partiler oligarşinin ekonomik, politik vs. çözümsüzlüğüne çözüm yolu olmayacaktır. Yani şimdi 24 Ocak Kararları'nı kendi elleriyle çözüm olarak koyanlar, iktidar olunca bu kararları uygulamaktan mı vazgeçecekler? Ya da SHP 24 Ocak Kararları'nı özde değiştirmeye sırtını tekelere yaslayarak güç yetirebilecek midir?

Biliyoruz, burada solcu reformistlerimiz tepki göstereceklerdir. Onların politik ittifakları, DYP dahil çok geniş bir yelpazeyi kapsıyor. Onlar bütün işlerini güçlerini burjuvazi ile uzlaşarak kazanacakları yasallığa bağlanmış durumdadır. Yasallaştıktan sonra da ilerleyecekleri en ileri nok-

Gecekondü yıkımları karşısında halkın attığı taşlar seçim oyununu bozuyor.

ta düzenin sınırlarını aşmıyor. Burjuva demokrasisi ile sınırlı kalıyor, işte ANAP'a seçimlerle gidiş vizesinin verilmesi, yerine ANAP dışında DYP ya da SHP'nin iktidara gelmesi, reformistlerimiz için demokratik güçlerin ve demokrasi isteyenlerin zaferi olacaktır! Onlar oligarşinin burjuva anlamda sağ ve sol yelpazede yer alan kitle partileri DYP ve SHP'yi demokrasi mücadelesinin ittifakları olarak görüyor. Çünkü aslına bakılırsa, solcu reformistlerimiz de kendilerine, burjuva politika sahnesinde oynanan demokrasi oyununun bir figüranı olmaktan öte bir rol biçmiyorlar. Kendi öz güçlerine güvenecek yerde oligarşinin güçlerine bel bağlıyorlar ve demokrasi mücadelesinde onların dümen suyunda gidiyorlar.

Bu noktada son işçi olaylarından seçimlerle de bağlantılı olduğu kadariyle söz etmek gerekiyor. Nasıl ki, kitlelerin, ANAP'ın iktidar koltuğunu seçimlerle altından çekmesiyle yeni bir burjuva alternatifine yöneldiği görülüyorsa, onbinlerce işçiyi sokağa döken son olaylar da, bu tepkinin değişik bir yansımasından başka bir şey değildir. İşçi sınıfını harekete geçiren devrimci alternatif değildir. Bir işçinin çok açık olarak ifade ettiği gibi işçileri harekete geçiren dürtü aylık yüzbin lirayı zor bulan ücrettir. İşte bu nesnel durumu değerlendiren işçi sınıfının ekonomik mücade-

lesini politikleştirecek, devrim yoluna kanallize edecek, demokratikleşmeyi hızlandıracak devrimci bir alternatif işçi sınıfına yön veremiyor. Bugün işçi sınıfının ekonomik sefaletini istismar eden ve kendi iktidar amaçları için kullanmaya kalkan burjuva muhalefet partileri ve daha çok Türk-İş içerisindeki DYP'li sendikacılarıdır. Onlar meşruiyetini yitirmiş ANAP hükümetini bu yolla da sıkıştırma politikası izliyorlar. Fakat yine de tekrarlamak zorundayız: İşçi sınıfının kendiliğinden eylemliliğine zemin hazırlayan elverişli koşullar, milli krizin özellikle ekonomik boyutu başta olmak üzere, sosyal ve siyasal boyutunun şiddetlenmesiyle ilgilidir. Devrimci, yurtsever güçlerin ve Marksist-Leninist hareketin inisiyatif koyamadığı koşullarda, bu nesnel işçi sınıfı içinde doğurduğu tepkileri, burjuvazinin akıllı temsilcilerinin kendi çıkarları doğrultusunda değerlendirmesidir.

ANAP'ın Yenilgisi, Egemen Sınıfları Kadri Mutlak Gören Bazı Solcularımızın Politik Kehanetlerini de Yıktı

Burada ilginç bir noktaya daha dikkat çekmek istiyoruz. Ülkemizdeki birçok sol hareket, milli krizi, ekonomik-politik istikrarsızlık ve dengesizliği anlayamadığı, kafalarındaki kalıplara göre değerlendirme yap-

tıkları için, ülkemizde hızlı yaşanan çeşitli değişiklikleri de kavrayamıyor. Onların hazırladığı çok "bilimsel" politik tespitleri, milli krize bağlı ani değişimler bir anda altüst edince, şaşkına dönüyorlar. Eski tahlilleri bir-

Kitlelerin bir düzen partisini ve hükümetini seçimlerle meşru olmaktan çıkarması ama diğer düzen partileri DYP ve SHP'y e yönelmeleri karşısında devrimci sol güçlerin, sömürge tipi faşizm altında demokrasicilik oyununun kısır döngüsünün nasıl işlediğini gösterecek bir mücadele çizgisi izlemesi gerekiyor.

kenara atıp hemen yeni kehanetlere girişiyorlar. Son zamanlarda kehanette bulundukları konulardan biri de, 1989 güzünde yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle ilgili olmaktadır.

Günlük basının gelişen olaylarla ilgili değerlendirmelerinin atmosferine kapılan bu solcularımız, 26 Mart seçimlerinin sonuçlarını hiç hesaba katmadıklarından yine yanılmışlardır. Seçimler öncesi kimileri, ÖZAL Cumhurbaşkanlığına oynuyor diyordu. Kimi de EVREN'le ÖZAL anlaşarak ve Anayasa değiştirilerek, EVREN bir dönem daha Cumhurbaşkanı seçilecek diyordu. Bu çerçevede çeşitli kehanetlerde bulunuluyor, doğmamış çocuğa kaftan biçiliyordu.

Ülke pratiği bunların hepsini 26 Mart seçimleriyle sildi süpürdü. Ama onlar alıştı; kehanetlerinin boşa çıkması, onları 26 Mart seçim sonuçlarına göre yeni kehanetlerde bulunmaktan alıkoymayacaktır. (ANAP'ın bugünkü parlamento çoğunluğu ile yeni cumhurbaşkanını belirleme oyunlarına-kalkışması, siyasi krizi daha da derinleştireceğinden, oligarşi kolay kolay buna izin vermeyecektir.

OLİGARŞİNİN KISIR DÖNGÜSÜ

Sonunun başlangıcı belirlenmiş olan ANAP'ı oligarşinin bu konuda desteklemesi çok zordur.)

Sosyalistler Seçimlere Bir Mevzi Elde Etmek, Güç Gösterisinde Bulunmak İçin Katılır, Burjuvazinin Alay Konusu Olmak İçin Değil!

Bugünkü koşullarda Marksist-Leninistlerin yerel seçimlere bağımsız adaylarla katılmaları doğru bir politikadır. Mahalli seçimleri devrimin ve sosyalizmin propagandasının yapıldığı bir platform olarak değerlendirmenin yanında, katılman yerde kitlelerin desteğini alarak seçimleri kazanmak da önemlidir. Ciddi, halka güven veren ve halkı harekete geçirme yönünde çalışma yapan Marksist-Leninist bir hareket, sorunu bu iki açıdan da değerlendirir. Ve ileri adımlar atabilecek subjektif gücü varsa, çeşitli biçimlerde seçimlere katılmayı da güçlenmenin, devrime güç katmanın bir yolu olarak kullanır.

26 Mart seçimlerinde ise bunun tersi bir siyasi pratik yaşanmıştır. Diyarbakır'daki bağımsız adayı bir kenara bırakırsak, dokuz siyasi derginin çıkardığı bağımsız adaylarla yürüttüğü seçim kampanyası ve sonuçları, kendileri yönünden tam bir fiyaskodur. "Marjinal kaldık" diyerek bir yerde bunu kendileri de itiraf etmek zorunda kalıyorlar. Ama bizce marjinalliğin de bir sınırı vardır. Diyelim ki, %3-5 oranında alınan oy, bir marjinallık ifadesi olabilir. Bu açıdan dokuz siyasi derginin ortak adaylarının aldığı oya bakarak, marjinalliğinden söz etmek gerekiyor.

Açıktır ki, dokuzu bir arada güçsüzlüklerini sergilemişlerdir. Ama sorun bu kadarla kalmıyor. Bu dergiler sol adına hareket ettiklerinden, bunların güçsüzlüğü sonuçta tüm sola mal ediliyor. Ve sosyalistlerin ne kadar güçsüz olduğu bu sonuçlara bakılarak söylenebiliyor.

Bunların sola, seçimlere katılmakla ne kazandırdıklarını kendi kendimize soruyoruz. Kayda değer bir şey bulamıyoruz. 5-10 kahve toplantısı, 3-5 panel, 30-50 bin bildiri, el ilanı dağıtımı, fiyasko ile sonuçlanan geceler ve finalde kendi rakamlarıyla bin kişilik bir miting! İşte bağımsız adaylarla seçimlere katılanlar ve kam-

panyada yapılanlar ve sonuçta İstanbul gibi bir yerde 2-3 bini bulmayan dokuz derginin etki gücü! Sosyalistler adına bu tür karikatür bir tablo ortaya çıkarılmamalıydı.

Herkes kendi durumunu en iyi bilir. Bunu öğrenmek için ille de bu tür olumsuzlukların yaşanması gerekmiyor.

Çözüm: Seçimler Değil, Halk iktidarını Hedefleyen Devrimdir!

İşte bu süreçte devrimci sol güçlere önemli görevler düşüyor. Kitlelerin bir düzen partisini ve hükümetini seçimlerle meşru olmaktan çıkarılması ama diğer düzen partileri DYP ve SHP'ye yönelmeleri karşısında;

Bugün politik sistemin genel çerçevesine oturmuş 1982 Anayasası kökten değişmedikçe, demokratik bir anayasa yapılmadıkça demokratikleşme sürecinin önünün açılmayacağı bilinmelidir. DYP ve SHP hiçbir zaman böyle bir köklü değişimden yana olmamışlardır. Tersine sözde demokratikleşme sürecini açmayı, cuntacılarla uzlaşarak yapmaya çalışıyorlar.

devrimci sol güçlerin, sömürge tipi faşizm altında demokrasilik oyununun kısır döngüsünün nasıl işlediğini gösterecek bir mücadele çizgisi izlemesi gerekiyor. Burada 12 Eylül faşizmi ve ANAP'ın yaptıklarını, zam ve zulüm politikası olarak özetlenebilecek politikalarını teşhir etmek kadar, DYP ve SHP'nin niteliğini, geçmişte ne söyleyip ne yaptıklarını ve iktidar olduklarında, kitleler için değişen çok fazla bir şey olmayacağını gösterebilmek de önemlidir. Aslında burjuva muhalefet, 12 Eylül'ün ve ANAP'ın icraatlarına sözde karşıymış gibi gözükse de ve kitlelerde bu doğrultuda bir imaj yaratılsa da, öz-

de onlarla uzlaşır bir politika izlemektedir. Onların tavır alışları biçimseldir. 12 Eylül Anayasası'nı ve ona bağlı yasaları düzenin uzun süreli çıkarları için rötüşlamaya yöneliktir.

Bugün politik sistemin genel çerçevesine oturmuş 1982 Anayasası kökten değişmedikçe, demokratik bir anayasa yapılmadıkça demokratikleşme sürecinin önünün açılmayacağı bilinmelidir. DYP ve SHP hiçbir zaman böyle bir köklü değişimden yana olmamışlardır. Tersine sözde demokratikleşme sürecini açmayı, cuntacılarla uzlaşarak yapmaya çalışıyorlar. Bunların siyasi pratikleri ve 12 Eylül'de yapılanlara bakış açıları tartışmaya yer vermeyecek kadar açıktır. Hangi akla hizmetle, solcu reformistlerimiz bu partilerden demokratikleşme sürecini açacak partiler olarak söz ediyor? DYP'liler, 12 Eylül Anayasası'ndan geçmişte farklı bir Anayasa mı istiyordu? Aslına bakılırsa solcu reformistlerimiz hem kendilerini aldatıyorlar hem de halkı aldatmaya çalışıyorlar. SHP ile DYP arasında siyasi pratik yönünden çok önemli farklar yoktur.

12 Eylül'ün gidişi esas olarak seçimlerle değil, devrimci sol güçlerin ve yurtseverlerin demokrasi mücadelesini, iktidar mücadelesine bağlı olarak yükseltmeleri ile hızlanacaktır. Demokratik mevziler demokrasi mücadelesinin radikal bir biçimde kararlılıkla, halka dayanarak sürdürülmesiyle elde edilecek, kazanımlar da bu mücadeleyle korunacaktır.

Devrimci sol güçlerin bu süreçte yapması gereken başat görevleri, DYP ve SHP'nin kitlelere ne mal olduğunu göstermeye çalışırken, kitlelere devrim propagandası yapmak ve iktidar olabilecekleri bilincini ve inancını kazandırabilmektir. Bu başarıldığı oranda kitleler devrime yönelecekler, düzenin yasallık sınırlarını aşacaklar, köhnemiş sömürü düzeninin ömrü daha da kısalmaktadır. Tam da bu noktada "umut, düzen partileri ANAP, DYP, SHP vd.lerinde değil devrimdedir" şiarı, yerli yerine oturuyor ve devrimci sol güçlerin kitlelere götürecekleri en somut mesaj oluyor.

Devrimci alternatifi güçlendirip devrimi örgütleyelim!

DEVİRİM ŞEHİTLERİNİ ANMA HAFTASINDA BASINDA YER ALAN TEPKİLER

Şehitlerine sahip çıkma ve onların anılarını mücadelede yaşatma, kendi iktidarını kurmak isteyen bir halkın vazgeçilmez haklarından biridir. 30 Mart / 7 Nisan tarihleri arasında Devrim Şehitleri Haftası ilan eden Devrimci Sol ülkenin birçok yerinde, (İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Mersin) egemen sınıflarca işkence-lerde, pusularda, sokaklarda katledilen, halkın erdemli mücadelesinde şehit düşen yoldaşlarının anısına tepkilerini şiddetle dile getiriyorlardı.

Basına da yansıyan bu haberlerde görüldüğü gibi, tekelci burjuvazinin hedef seçilmesi bir çok cinayetin, katliamın sorumlularını işaret ediyordu.

DEV-SOL eylemlerini gecikmeli yapıp Holdinglere bombalı saldırı

15. Nisan Devrimci Solcuları, İstanbul'da Holdinglere bombalı saldırı yaptı. Saldırı, Holdinglerin binasında yapıldı. Saldırı, Holdinglerin binasında yapıldı. Saldırı, Holdinglerin binasında yapıldı.

DEV-SOL eylemlerini gecikmeli yapıp Holdinglere bombalı saldırılar

Saldırı, Holdinglerin binasında yapıldı. Saldırı, Holdinglerin binasında yapıldı. Saldırı, Holdinglerin binasında yapıldı.

Ankara ve İstanbul'da Bombalar patladı

Ankara'da, Holdinglerin binasında yapıldı. Saldırı, Holdinglerin binasında yapıldı. Saldırı, Holdinglerin binasında yapıldı.

Bombalı gece

Ankara'da, Holdinglerin binasında yapıldı. Saldırı, Holdinglerin binasında yapıldı. Saldırı, Holdinglerin binasında yapıldı.

Ankara ve İstanbul'da Bombalar patladı!

Ankara'da, Holdinglerin binasında yapıldı. Saldırı, Holdinglerin binasında yapıldı. Saldırı, Holdinglerin binasında yapıldı.

İstanbul'da dün gece

İstanbul'da, Holdinglerin binasında yapıldı. Saldırı, Holdinglerin binasında yapıldı. Saldırı, Holdinglerin binasında yapıldı.

Enka, Eska ve Sabancı binalarında aynı anda patlama Holdinglere bomba

Holdinglere bomba patladı. Holdinglere bomba patladı. Holdinglere bomba patladı.

BOMBASIZLAR PARAMPARÇA

Holdinglere bomba patladı. Holdinglere bomba patladı. Holdinglere bomba patladı.

Ankara ve İstanbul'da Bombalar patladı

Ankara'da, Holdinglerin binasında yapıldı. Saldırı, Holdinglerin binasında yapıldı. Saldırı, Holdinglerin binasında yapıldı.

Bombalı gece

Ankara'da, Holdinglerin binasında yapıldı. Saldırı, Holdinglerin binasında yapıldı. Saldırı, Holdinglerin binasında yapıldı.

Ankara ve İstanbul'da Bombalar patladı!

Ankara'da, Holdinglerin binasında yapıldı. Saldırı, Holdinglerin binasında yapıldı. Saldırı, Holdinglerin binasında yapıldı.

İstanbul'da dün gece

İstanbul'da, Holdinglerin binasında yapıldı. Saldırı, Holdinglerin binasında yapıldı. Saldırı, Holdinglerin binasında yapıldı.

POLİS TERÖRÜ EMEKÇİ HALKIN YÜKSELEN MUHALEFETİNİ DURDURAMAYACAKTIR

Geçtiğimiz ay içerisinde giderek yükselen polis terörü toplumsal muhalefeti sindirmenin bir aracı olarak vahşet boyutlarına vardınlı. Evlere düzenlenen ge-ceyarısı baskınları, mahkeme önlerinden silah zoruyla adam kaçırmalar, gösteri yaptıkları için gözaltına alınan çocuklar, sokak ortasında ya-

pılan işkenceyi görüntülemek isteyen gazetecilere atılan meydan dayakları ve gerçekleştirilen operasyonlarda gözaltına alınıp işkenceli sorgulardan geçirilen yüzlerce insan. İşte geçtiğimiz ayın panorama-sından bir kesit. Hiçbir gerekçe gösterilmeksizin gözaltına alınan insanlara yapılan işkenceli sorgulamalar-

da bu kez Amerikalı ve İtalyan sor-gu uzmanları da rol alıyorlardı. "Kü-çük Baba" kod adıyla işkence se-anslarına katılan "uzmanlar" engin deneyimlerini sergileyip, yeni işken-ce tekniklerini öğretmek için canla başla çalışıyorlardı. Tam çabalar gi-derek yükselen toplumsal muhalefe-tin önüne geçmek, kitleye gözdağı vermek içindi. Siyasi iktidar içine düştüğü çaresizlikle kendi koyduğu yasaları yine kendisi ayaklar altına alıyor, yaşlı-genç, çocuk-çocuk ayırt etmeksizin yüzlerce insanı işkence-den geçirip bırakıyordu. İstanbul başta olmak üzere birçok yerde aynı anda düzenlenen operasyonlarda bini aşkın insan hiçbir gerekçe göste-rilmeden gözaltına alınıp iş-kenceden geçirildikten sonra bırakıldı. Egemenlerin tüm çabalarına karşın dalga dalga yükseltilmeye çalışılan polis terörü, sonuçta ülkemizde her geçen gün gelişip güçlenen de-mokrasî ve sosyalizm mücadelesinin önüne geçememiş, baskı-terör poli-tikası geri tepmişti. Buna karşın terör politikası giderek pervasızlaşmış, polis mahkeme önlerinden silah zoruyla insan kaçır-maya başlamıştı. En son Metris Baş-tabya'da görülmekte olan Devrimci Sol davasının hemen ardından du-ruşmayı izlemek için gelen Ö. Lütfü

Büyük ithamlarla işkence tezgahlarına alndılar Direniş ve kararlılık meyvesini verdi ve dışarıda basın toplantısıyla polisin aczini aktardılar bize.

Sultanahmet'te polis terörü kınandı. Baskıların, gözaltıların halkı yıldıramayacağı haykırıldı.

Top ve Muzaffer Çelik mahkeme çıkışında silahlı joplularla polislerce kaçırılırken, olaya müdahale etmek isteyenler de aynı akıbetten nasibini aldı. Bütün bu olup bitenlere tavırsız kalmak olanaksızdı. Sessizlik baskı politikasının amacına ulaşması demekti. Sivil polislerin kaçırma eylemine "Kahrolsun Faşizm", "İnsanlık Onuru İşkenceyi Yenecek" sloganlarıyla cevap verildikten sonra, savunmayı izlemeye gelenler topluca salondan ayrılıp İstanbul Valiliği'ne gittiler. Valilikte yapılan suç duyurusunun ardından TAYAD'lı ailelerin öncülüğünde İstanbul Adliyesi'ne yüründü. Daha sonra yine toplu olarak Bakırköy Adliyesi'ne gidildi. Sloganlar atıldı ve suç duyurusunda bulunuldu.

Gözaltına alınanlar keyfi gözaltıları; siyasi şubedeki ağır koşullara ve işkenceye rağmen açlık grevi ile protesto ederken; dışarıda da çeşitli protesto gösterileri düzenlendi.

İlk gösteri 5 Nisan 1989 günü Çağaloğlu'ndaydı. Molotof kokteyli ile ateşe verilen yol trafiğe kesilerek

"Polis Terörüne Son" pankartı açıldı. Göstericilerin ellerindeki dövizlerde yine keyfi gözaltılar kınanıyor, "Keyfi Gözaltılar Bizi Yıldırılmaz", "Kahrolsun Faşizm, Yaşasın Mücadelemiz" sloganlarıyla mücadelenin devam edeceği mesajı veriliyordu.

Bu protestodan bir gün sonra, üç avukat İstanbul siyasi şubenin önüne giderek gözaltındaki kişilerle görüşmek istediler. Avukatların yanında TAYAD'lı aileler ve yabancı bir TV ekibi de vardı. TAYAD'lı ailelerin gösteri yapacağından korkup çevik kuvvetten yardım istenmişti. Avukatların görüşme talebi kabul edilmedi ama polislerin yüzündeki tedirginlik işledikleri suçların en iyi göstergesiydi.

Yüzlerce insan bu kez Sultanahmet Meydanı'nda toplandı, 7 Nisan 1989 günü. Şubedeki işkence seanslarını görüntüleyen bir sahne oluştu birden. Üzerlerinde "Keyfi Gözaltılara Son" yazılı siyah bantlar bağlamıştı yaşlı anneler gözlerine. Falakayı, askıyı, elektriği canlandıran işkence sahneleri, sorgucuların iç-

renç soruları ve küfürleri arasında yükselen direniş sesleri son derece anlamlı bir görüntü oluşturmuştu. Gözlerdeki bantlar çıkarılarak büyük bir ateşle yakıldı. İşkencelerin, baskıların sökmeyeceği, sökmeyeceği bir kez daha ifade edilmiş, polisin işkenceci yüzü teşhir edilmişti.

Dışarıda bu gösteriler sürerken içeride işkenceler pervasızca sürüp gidiyordu. Gözaltına alınıp bırakılanlar, serbest bırakıldıktan sonra bir basın toplantısı düzenlediler TAYAD'da. Halkımızın direniş ruhu karşısında acze düşen polis, bu kez de Amerikalı ve İtalyan sorguculardan medet ummuştu. Bizzat bu iki kişi de katılmıştı işkencelere. Ama artık bir gelenek haline gelen direniş ruhu yine kazanmıştı ve açlık greviyle ağır bir şamar olarak inmişti işkencecilerin suratlarına.

Gerek gözaltılarında, gerekse dışarıda yükseltilecek mücadele ile bir kez daha gösterildi ki, devrimci sol güçlerin mücadelesi hiçbir şekilde engellenemez. Onların gücü haklılıktır çünkü.

SINIF SENDİKACILIĞI ve % 10 İŞKOLU BARAJI(*)

Ragıp GÜNTEPE

Sınıflı toplumların tarihi, bu sınıfların karşılıklı olarak, egemenlik ve özgürlük mücadelelerinin de tarihidir. İnsanlığın nihai kurtuluşunu sağlayacak olan sınıfsız topluma kadar sürecek olan bu mücadelede, ezen ve ezilen sınıfların barışından söz edilemez. Sınıf çıkarları yönünde kavganın sürdürülmesi her zaman belirleyici olgudur.

Bu mücadelede doğal olarak, her iki taraf da ellerindeki tüm olanakları kullanacak, çeşitli araçları devreye sokacaktır. Egemen sınıfların asıl gücünü, ellerinde bulundurdıkları devlet aygıtı oluştururken; işçi sınıfı ve diğer emekçiler ise kendi örgütlü güçlerine, siyasal ve sendikal örgütlenmelerine dayanmak zorundadırlar. Egemen sınıflar, devlet gücüne dayandırdıkları yönetimlerini esas olarak zor yoluyla sürdürürken; kendi koydukları yasalarla ve ideolojik örgütlenmesiyle de bu konumlarını meşrulaştırmaya çalışırlar.

İşçi sınıfı mücadelesi açısından baktığımızda; bu yasal ve ideolojik meşrulaştırma çabaları; sendikal yasalar ve bunu tamamlayan sarı sendikacılık (Türk-İş) şeklinde karşımıza çıkıyor. Tabii bu meşrulaştırma amacını, sınıf egemenliğini pekiştirme ve işçi sınıfı mücadelesini engelleme amacından kopuk ele almamak gerekiyor.

İşçi sınıfının "kendisi için sınıf olma" bilincinin ve genel olarak mücadelesinin güçlendiği dönemler; egemen sınıfların da karşı tepkisinin güçlendiği, ileriye dönük önlemler almaya çalıştıkları dönemler olmaktadır.

Devrimci sendikal mücadele önündeki engellerin aşılmasında, işçi sınıfının kendi devrimci gücü ve bunun olanakları belirleyici olmalıdır. Sadece yasal sendikal olanaklarla ve klasik kitle mücadelesinin araçlarıyla yetinmek, bizi bir noktada hareketsiz bırakacak, gelişmemizi engelleyecektir.

dır. Örneğin, 60'lı yıllarla gelen nispi demokratik ortamda, genel olarak sınıf mücadelesinin ivmesinin yükselmesi; işçi sınıfı açısından da kazanımları arttırmış, sınıfsal temelde örgütlenme süreci hızlanmıştır. Egemen sınıflar buna hemen karşılık vermekte gecikmemiş; sınıf sendikacılığını savunan DİSK'i tasfiye etmek ve Türk-İş'i ayakta tutmak için. 274-275 sayılı sendikalar yasasını değiştirmeye kalkmışlar. İşçi sınıfının bu girişime, 15-16 Haziran direnişiyle karşılık vermesinin ardından; 12 Mart cuntasının programı çerçevesinde yeni engeller oluşturulmaya çalışılmıştır.

1974'lerden itibaren tekrar ivme kazanan sınıf mücadelesi, sendikal yaşama ve işçi sınıfının devrimci mücadelesine de canlılık getirmiş; potansiyeli, örgütlenme ve bilinçlenme düzeyini yükseltmiştir. Özellikle DİSK olgusu ve alternatif devrimci sendikaların varlığı; Türk-İş'in ayakları altındaki toprağın gittikçe kaymasına yol açmış, sermaye cephesinde ciddi rahatsızlık ve tedirginlik yaşanmaya başlamıştı.

Egemen sınıfların krize çözüm arayışları sürerken, imdada 12 Eylül yetiştirdi. Oligarşi açısından en az 10

yıllık bir "huzur ve istikrar" hedefini önüne koyan 12 Eylülcüler, sınıf mücadelesini bastırmak ve devrimci dinamikleri köreltmek için, daha ilk günden yoğun çabalara giriştiler. Bu operasyonun işçi sınıfı mücadelesine yansıyan boyutu; sermayeyi rahatsız edebilecek tüm sendikaların kapatılması ya da faaliyetinin engellenmesi, her türlü grev ve direnişin yasaklanması, sendikal hakların kullanılmasının izne bağlanması şeklinde gündeme geldi.

Bu pratik adımlar, '82 Anayasası ve buna bağlı olarak çıkarılan yasalarla "yasal" zemine oturtuldu. Kitlelerin gözünde meşrulaştırılmaya çalışıldı. Kaynağını sermayenin çıkarlarına dayalı zorbalıktan alan işçi sınıfına yönelik bu "yasal" saldırıların mantığı; sınıf savaşını değil sınıf uzlaşmacılığını rehber edinen tek tip devlet sendikacılığını egemen kılmaktı.

Türk-İş'te ifadesini bulan bu sarı sendikacılığın ayakta kalabilmesi için; sermaye ve devlet desteği yanında, sınıf sendikacılığının gelişimini engelleyici yasal desteklere de gerek vardı. 2821-2822 sayılı, "sendikalar, toplu iş sözleşmesi, grev ve lokavt" kanunlarında yer alan, bu ya-

sal desteklerin en önemli maddelerinden birisi, % 10 işkolu barajıdır.

Egemen sınıfların çeşitli temsilcilerinin, sık sık dile getirdikleri sendikal yaşama ilişkin özelemleri, 12 Eylül'cüler tarafından fazlasıyla yerine getirildi. Bunlardan 2822 sayılı yasanın 12. maddesinde belirtilen %10 işkolu barajına göre; bir sendikanın işyeri ve işletme düzeyinde toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi alabilmesi için; o işyerinde çalışan işçilerin salt çoğunluğunu üye yapması yanında, ayrıca o işkolunda çalışan işçilerin % 10'unu da üye yapması gerekiyor.

"Sendika enflasyonunu önleme" ve "güçlü sendikacılık yaratma" demagogileriyle gizlenmeye çalışılan asıl amaç, sınıf sendikacılığının gelişiminin engellenmesidir.

Örneklerssek; 100 bin işçinin çalıştığı bir işkolunda, ancak 10 binin üzerinde üye yapan sendika toplu sözleşme yetkisi alabilecektir. 10 bin üye barajını aşmış bir tane sendika varsa, diğer değişik sendikalara üye işçiler büyük bir çoğunluğu temsil etmelerine rağmen, sendikal haklardan yararlanamayacaklar, ya da istemedikleri bir sendikaya üye olmak zorunda kalacaklardır. Örneğin işveren güdümünde kurulan sarı-mafya tipi bir sendikaya üye olmak zorunda kalabileceklerdir. Bir başka örneğiyle, işkolunda fazla sayıda sendika varsa ve hiçbirisi % 10 barajını aşamıyorsa, tüm işçilerin sendikal haklarını kullanamaması sonucu doğacak; sendikasızlaşmanın, örgüt-süzleştirmenin bir başka biçimi yaşanacaktır.

Burada yasal bir görünümle, yaratılmaya ve meşrulaştırılmaya çalışılan şey, açıkça **"tek-tip devlet sendikacılığı"dır**. Ve bu anlayışı, faşizmin "tek-tip ulusal sendika" mantığının, günümüz Türkiye'sindeki yansıması olarak ele almak yanlış olmayacaktır. Geçmişte baktığımızda, Demirel hükümetince 1970'de gündeme getirilen ve 15-16 Haziran direnişine yol açan, 274-275 sayılı yasalardaki değişiklik teklifinin amacı da aynıydı: Milli tip sendikacılık, tek konfederasyon ve her işkolunda tek sendika.

% 10 işkolu barajını, burjuva demokratik hak ve özgürlükler açısından

dan ele aldığımızda; tabanın iradesi ve sözde yasal hakların hiçbir anlam ifade etmediğini görüyoruz. "Sendikaların bağımsızlığı", "seçme ve seçilme hakkı", "temsil hakkı" gibi, sözde anayasal haklar da birer aldatmaca olmaktan öteye gitmiyor. Yine T.C devletinin imza attığı insan hakları ve çalışma yaşamıyla ilgili uluslararası sözleşme hükümleri de kâğıt üzerinde kalıyor. Sadece propaganda düzeyinde demagogisi yapıyor.

Tek-tük bağımsız sendikaların % 10 barajını aşabilmesi ya da Türk-İş tabanında yürütülen çalışmayla yönetimleri alma durumunda da, sonuç pek farklı olmuyor. % 10 barajını ve diğer engelleri sağlama almak iste-

% 10 işkolu barajını, burjuva demokratik hak ve özgürlükler açısından ele aldığımızda; tabanın iradesi ve sözde yasal hakların hiçbir anlam ifade etmediğini görüyoruz.

yen devlet + sermaye + sarı sendika üçgeni, yeni taktiklerle devreye girmekte gecikmiyor. Özellikle paranın gücünü, resmi güçleri ve bürokrasiyi kullanarak, her türlü üç kâğıtçılığı ve sahtekârlığı meşru sayarak sınıf sendikacılığının önüne set çekme çabalarını sürdürüyorlar.

Sınıf sendikacılığı açısından soruna nasıl yaklaşılmalı? Söz konusu engelleri aşmak için nasıl bir mücadele programı oluşturulmalı?

Önce karşıımızdaki güçleri, hedefimizi net olarak ortaya koymalıyız. Demokratik sınıf ve kitle sendikacılığının karşısındaki güçler; devletin desteği ve yönlendirmesinden güç alan işveren (sermaye) + sarı sendikacılık (Türk-İş)'dir. Bu hedefin organize yapısı ve birbirini tamamlayan özelliği iyi değerlendirilemezse; örneğin sermayeye karşı mücadele edilip Türk-İş'e karşı mücadele ihmal edilirse, başariya ulaşmak çok güçtür.

İşçi sınıfına düşman güçlerin, bu

özelliği dikkate alınarak mücadele programı oluşturmak gerekiyor. Yasal zemini ve olanakları, kendisine hareket noktası yapan anlayışlar, sık sık mücadelenin bu gerçeğiyle yüz yüze geliyorlar. Örneğin bir kısım bağımsız sendikalar, daha başından önlerene % 10 işkolu barajını aşma hedefini koyuyor, ya da sadece yönetime gelmek için program oluşturuyorlar. Ama bir süre sonra önlerene çıkan engeller içinde boğuluyor ve karamsarlığa, yığınlığa kapılarak Türk-İş'e kapağı atmanın yollarını aramaya başlıyorlar. Sonuçta "Türk-İş'te birlik" anlayışına sarılan bu kesimler; "Türk-İş değiştirilecektir" derken, kendileri "Türk-İş'leşmek"ten kurtulamıyorlar.

Kısacası, kongreler, yönetimlerin alınması, toplu sözleşmeler vb. araçlar işçi sınıfı mücadelesinde büyük önem taşıyor. Ancak ülke gerçeklerini bir kenara atıp, bu yanı abartmak ve tüm mücadele programını bu araçlar çerçevesine oturtmak, ayakları havada bir yaklaşım oluyor.

Sorunlar, işçi sınıfının gerçek iradesini yansıtan ve sorunlara pratikte çözüm sağlayabilecek komiteler aracılığıyla örgütlenmesi, kendi öz-gücüne dayalı program oluşturma-sıyla gerçek çözüm yoluna girecektir.

Devrimci sendikal mücadele önündeki engellerin aşılmasında, işçi sınıfının kendi devrimci gücü ve bunun olanakları belirleyici olmalıdır. Sadece yasal sendikal olanaklarla ve klasik kitle mücadelesinin araçlarıyla yetinmek, bizi bir noktada hareketsiz bırakacak, gelişmemizi engelleyecektir. Bunun için sarı sendikacılığın ve destek güçlerinin taktiklerini boşa çıkartacak tüm yollar; işçi sınıfının mücadelesini geliştirici bir perspektif içinde- gündeme sokulmalıdır. Özellikle işçi sınıfının üretimden gelen gücüne dayalı eylemler ve devrimci şiddeti; düşmanlarını caydırıcı, geniletici rol oynayacak, hareket alanını genişletecektir.

Kalıcı ve örnek bir devrimci sendikacılığa, giden yolun mücadele çizgisi iyi değerlendirilmelidir. D

(*) BELDE-İŞ Sendikası'nca düzenlenen "Kasım '88 Panelleri" dizisinde yer alan konuşmalardan derlenmiştir.

TEZ KOOP-İS 3 NO'LU ŞUBE OLAĞANÜSTÜ KONGRESİ

"Sorunlara Çözüm Komitelerinin" Başarısı

Sarı sendikacılık ve sermaye birbirinin ikiz kardeşi- dir. Birine karşı mücadele diğerinden ayrılmamalıdır."

Bu gerçek işçi sınıfı mücadelesinde sık sık kendini ortaya koyuyor, her gün yeni örnekler yaşıyoruz. Bugün sarı sendikacılık, sermaye güçlerinin işçi sınıfı mücadelesine karşı açtıkları savaşın en önemli cephesi durumundadır. İşçi sınıfının sendikal mücadelesini ahtapot gibi sarmalayan sarı sendikacılık, küçümsenecek ve kolayca geçirilebilecek bir olgu değildir. Sarı sendikacılığa karşı mücadele, bu yüzden basit bir yönetimi ele geçirme olgusuna indirgenemez. Ve bu yüzden, "Türk-İş'te birlik" edebiyatıyla hedef şaşırtmaya çalışanların, sart-sendikacılığa karşı tutarlı tavır almaları beklenemez.

Sarı sendikacılık, bazan korsan polis (işveren) sendikacılığı olarak karşımıza çıkar, bazan da aylar süren özerklik bir direnişin kırılmasında ya da masa başında satılmasında boy gösterir. Yasadışı ve keyfilikler, üçkağıtçılık ve yolsuzluklar, adam satılmasına ve her türlü aşağılık ilişkiler, yalan ve demagojilerle kendini ele verir. Bu arada sınıf sendikacılığını, işçi sınıfı demagojilerini de sık sık kullanmaktan geri kalmaz. Reformizmle iç içe kendini gizlemeye çalışır.

Sarı sendikacılığa hayat veren koşullar ve dayanak oluşturan, destek veren güçlerin varlığı, onun sürekli gündemde kalmasına olanak sağlar. Zaman zaman mevzilerini yitirse bile, amacından vazgeçmez; değişik araç ve yöntemlerle saldırır, tekrar uygun zamanlama kollar.

Kabaca sıralamaya çalıştığımız bu olguların, en sık gündeme geldiği yerlerin başında, sanırım Tez-Koop iş

İst. 3 No'lu Şube gelmektedir. Ortaya koyduğu sınıf sendikacılığı anlayışıyla, Koç Holding gibi bir işverene karşı başarıyla sürdürülen 132 günlük Migros Grevi'yle olumlu bir örnek oluşturan bu şube; bu özelliğiyle aynı zamanda "cezalandırılması gereken bir kötü örnek"te oluyordu. Bu yüzden Tez-Koop-İş Genel Merkezi ve işverenin okları, 3 No.lu Şubeye ve bilinçli-önder unsurlara çevrildi. Bu çerçevede senaryolar oluşturuldu. Yaşananlar bu tablonun sonuçlarıdır.

Başkanını disiplin kuruluna verme, çeşitli komplolarla şubeyi güçsüz duruma düşürmeye çalışma, mali baskı ve polisiye ihbarlar, 15 Ocak Olağanüstü Kongresi'yle yönetimde gedik açma, müteşebbis heyet atama şeklinde birbirini izleyen genel merkez güdümlü gelişmeler; işçilerin mücadelelerine bilinçli şekilde sahip çıkmasıyla tekrar kesintiye uğratıldı. 16 Nisan'daki kongreden işçiler zaferle çıktı. Kendi içlerinden çıkardıkları Toplu Sözleşme Komiteleri aracılığıyla, sarı sendikacılığa karşı başarı elde ettiler. Üç ay önceki kongrede 49-49 berabere sonuçlanan oylama, bu kez-yine aynı delegelerle yapılmasına rağmen 58-47 şeklinde A. Karaaslan'ın listesinin başarısıyla sonuçlandı. Üstelik seçimde çarşaf liste kullanılmasına rağmen, tüm liste olduğu gibi kazandı.

Bu başarı tek tek kişilerin değil, sınıf sendikacılığının, devrimci sendikal anlayışın, bilinçli iradi çabaların sonucuydu. Üç aylık süre içinde, tek tek insanlara kadar inen kitle çalışması ve bunun üstünde yükselen komiteleşme somut ürünlerini vermeye başladı. Mevcut delege dağılımının tabanın iradesini tam yansıtmayışı ve -sarı sendikacılığın da

etkisiyle- belli bir kemikleşmenin doğması bu çalışmaların delegelelere de aynı biçimde yansımaları engelledi. Buna rağmen 11 oyluk bir farkla seçimlerin kazanılması, yürütülen sağlıklı çalışmanın ve uygulanan politikaların sonucuydu.

G, Merkez'in, K. Gürbüz başkanlığında, tam kadro gövde gösterisi yaptığı ve işbirlikçilerine maddi-manevi hiçbir yardımı esirgemediği kongre, sınıf sendikacılığıyla sarı sendikacılık arasındaki ayrımın da net biçimde sergilendiği bir platform oldu.

Öyle ki, oy sayımında başkanlık sonuçları belli olur olmaz, Genel Merkez'in atadığı eski başkan V.Cin-göz, yönetim kurulu seçimlerini, diğer arkadaşlarını bile beklemeden salonu terk etti. Onun için bütün sorun kendi koltuğuymuş demek ki... Diğer listenin başkanı A.Karaaslan ise, açık farkla kazanmasına rağmen; "Henüz kazanmış sayılmayız, bizler bir ekibiz, diğer arkadaşlarımızın da kazanmasını bekleyeceğiz" diyerek sınıf sendikacılığının gereğini yaptı. Tüm sonuçlar alındıktan sonra da, kendisini coşkuyla alkışlayanlara; "Bu başarı benim değil, siz işçi arkadaşlarımızın, hep birlikte yürüttüğümüz bilinçli çalışmanın, sınıf sendikacılığı anlayışının başarısıdır..." şeklinde açıklama yaptı.

Ortaya çıkan sonucun bir anlamı da şuydu: Genel Merkez ve sarı sendikacılık kaybetti, işçilerin örgütlü gücü kazandı. Genel Merkez ve işbirlikçilerinin, çeşitli "sol" destekçilerinin tam bir koro halinde ağızlarına sakız ettikleri "dışardan yönetim", "örgüt" demagojilerine, işçileri korkutma çabalarına işçiler itibar etmedi. Tercihlerini kendi örgütlü güçlerinden yana koyarak, başta kraldan çok kralcı kesilen "sol" dergilerimiz olmak üzere herkese gerekli yanıtı vermiş oldular.

Tez-Koop-İş 3 no.lu Şube'de işçilerin birliği tekrar sağlandı, çıkarlarını aktif şekilde savunabilecek uyumlu bir yönetim ortaya çıktı. Gündemde Migros ve TÜBİTAK sözleşmelerinin başarıyla sonuçlandırılması ve arkasından Genel Merkez'in olası yeni saldırılarına karşı hazır olunması Genel Merkez kongresine yönelik olarak "demokratik muhalefet"-in-güçlendirilmesi yer alıyor.

Bizler, Çözüm okurları olarak 'Sümerbank'ta yaşanan olayları dile getirmek istiyoruz. Bu şekilde açıklayacağımız gerçeklerin mücadelemize katkı sağlayacağına inanıyoruz.

29.3.1989 tarihinde fabrikadan, keyfi şekilde 9 işçi arkadaşımız atıldı. Bu atımlara gerekçe oluşturan gelişmelerin başlangıcı ise; bir yıldır bozuk olan yük asansörüne işçi arkadaşımız Halil İbrahim Çan'ın kolunu kaptırması ve havada kanlar içinde 20 dakika kadar asılı kalması oldu.

Olaya tepki gösteren ve morali bozulan işçi arkadaşlarımız hemen şalterleri indirdi. Bir süre sonra bölüm şefleri, tekrar çalışmaya başlamamız için uyardıya başladı. Ama asıl tepkiyi, kraldan çok kralcı olan işyeri temsilcisi, uşak ruhlı, gerici-faşist insanlar göstermeye başladı. Yemekhane temsilcimiz Yılmaz Elmas, "hele bir çalışmayın ben size gösteririm gününüzü..." diyerek işçilere olan kinini kusuyordu. Hızını alamayıp "burayı komünistler basmış, polis çağırın, hepinizin adını listeme aldım..." diye tehditlerini sürdürdü. Ustabaşımız olan ve aynı zamanda baştemsalcinin eşi olan Hülya Yelken'de benzer tavırlar içindeydi. Derken ortalık sivil polis kaynamaya başladı ve işçiler de istemeye istemeye işbaşı yapmak zorunda kaldı.

Aradan iki gün geçince, aktif durumdaki 9 işçiye disiplin kuruluna verildikleri iletili. Durumu öğrenmek için sendika başkanına gittik. (İşyerimizde Teksif Sendikası örgütlü.) "İki kişi hariç, 7 kişinin tazminatını, Şevket Yılmaz'a yalvarır yakarırım, belki verdiririz. Ama disiplin kuruluna gitmemeniz koşuluyla... O iki kişi için ise kılımı bile kıpırdatmam." dedi. (Sendikanın, disiplin kuruluna gidilmemesini istemesinin amacı; "disiplin kurulu kararıyla tazminatsız atılmayı önleyemedi" demesinler kaygısından ileri geliyor. Çünkü disiplin kurulunda sendika temsilcileri de var ve bunlar istemezse atılma güçleşir. Sendika ise tersine atılmalarını istiyor.) Sonuçta 7 kişiyi korkutup, gerçek tazminatlarını bile vermeden sepetlediler.

Konuşmaya giden Zehra Eraslan ve Nurtan Ercan isimli arkadaşlarımız ise, sendika başkanı İhsan Yel-

ken'e, "Biz sizinle pazarlık yapmaya gelmedik, disiplin kuruluna gidip suçumuz neymiş öğreneceğiz" deyip ayrılıyorlar. Arkalarından sendika başkanı haber gönderiyor, "Disiplin kuruluna gitmesinler, tazminatlarını fazlasıyla vereceğim..." diyor. Disiplin kurulu sorgulamasında ciddi bir gerekçe bulamamalarına rağmen, 17. maddeden iki arkadaşı tazminatsız atıldı. Atılan arkadaşların etrafına üçer bekçi verip, işçi arkadaşlarıyla vedalaşmalarına bile izin vermemeyi kapı dışarı ettiler.

Keyfi işten atılmaları ve baskıları protesto için fabrika önünde basın toplantısı yapmayı düşündük. Bilinçli işçilerin yeterince örgütlü olamayışlarının bir sonucu olarak, mücadelemizi sekteye uğratmada en büyük paya sahip İşçi Sözü, SP (Aydınlıklar) gibi anlayış sahipleri hemen bizleri savunuyormuş pozisyonu aldılar. Basın toplantısı sırasında, toplantıyı dağıtmak ve polisin müdahalesini sağlamak için, yemekhane temsilcisi Yılmaz Elmas bir işçi arkadaşı tokatlama cüretini gösterdi. Tabii hemen polis devreye girdi ve gözüne kestirdikleri arkadaşları gözaltına aldılar.

Bu gelişmelerin genel bir yorumunu yaparsak; asıl eksikliğimiz bizim örgütsüzlüğümüz ve bilinçli-aktif bir mücadeleyi, sağlıklı ve net bir mücadele, perspektifi etrafında gündeme getirememiş oluşumuzdur. Karşımızdaki en büyük engel ise sarı-mafya sendikacıları ve onların "sol" destekçileridir. Gerçekten tam bir aile şirketi görünümünde sendika şubesini ve işyeri temsilcilik kademelerini elinde bulunduran bu sarı sendikacılar; işverenden çok daha işgüzar ve pervasızca işçilere saldırmakta-

dır. Şube başkanı İhsan Yelken, baştemsalcisi Çetin Yelken, ustabaşı ve baştemsalcinin eşi Hülya Yelken, yemekhane temsilcisi Yılmaz Elmas bu işçi düşmanı çetenin baş elemanları durumunda.

Bu sarı sendikacılar, işçinin açığatan düşmanı, anladık. Pek kendisini sınıf sendikacısı göstermeye çalışan İşçi Sözü, Emek Dünyası, Sosyalist Parti, özellikle İşçi Sözü taraftarlarının yaptıklarına ne demeli? İşçi Sözü taraftarları + sendika temsilcileri + işveren, işçilere karşı düşmanlık ve baskı kurmada tam bir şeytan üçgeni oluşturuyor.

Nuray Kaya arkadaşımızın, bir sarkıntılık olayı ardından atılması ve buna yönelik tepkileri örgütlerken DEMKAD'ın aktif şekilde yardımcı olması; İşçi Sözü ve Emek Dünyası taraftarlarını oldukça rahatsız etmişti. "DEMKAD yasadışı bir dernektir, kendileri gibi sizleri de yasadışı olmaya zorluyorlar, onlar işçinin önderliğini reddediyorlar..." türünden saçmalıklarla devletin savcılarını bile geride bırakmışlardı. Arkasından sendika çağırıyor, onlar da aynı şeyleri söylüyor, bilinçli işçileri yıldırma-ya çalışıyorlardı.

Bir başka örnek: 1988 yazında yapılan kır gezisinin ardından (Geziyi İşçi Sözü ve Emek Dünyası düzenlemişti) hemen ertesi günü, işveren ve sendika temsilcisi soruşturma yapmaya başladı. Gezinin nasıl olduğunu, neler yapıldığını ayrıntılı bilmiyorlardı. Sonradan duyduk ki İşçi Sözü adına hareket eden kişi bütün gelişmeleri baştemsalcieye anlatmış, yani açıkça muhbirlik yapmış.

İşçiler bugün işverenden çok İşçi Sözü gibi muhbirlik yapan, sarı sendikacılarla içli dışlı olan insanlardan

BAKIRKÖY SÜMERBANK FABRİKASINDA NELER OLUYOR?

çekiniyor. Açıkça ya da dolaylı biçimde muhbirlik, ihbarcılık yapmaları, arkasına sarı sendika ve işverenin desteğini alarak, işçileri işten atılmakla tehdit etmeleri, bölücülük yapmaları; aktif ve bilinçli-tutarlı mücadeleyle her fırsatta engel olmaları, pasifizmi ve yalınlığı körüklemeleri ve fırsat buldukça sınıf mücadelesini de utanmadan ağızlarına almaları, bu insanların mücadeleye ne kadar çok zarar verdiklerini ortaya koyuyor. Amacımız bir dergiyi tümüyle karalamak değil ama, burada onları savunan insanlar tam anlattığımız gibi. Bu yüzden gerçekleri açıklamak gereği duyuyoruz.

SÜMERBANK FABRİKASINDAKİ BAŞLICA SORUNLARIMIZ:

- 1- Doğru dürüst havalandırması yok.
- 2- Kendileri özel su içiyor; işçilere ise içinde farelerin ciirt attığı su de posundan, balıkların yüzdüğü kirli havuzdan su içiyorlar.
- 3- Yemekler çok kötü. İçinden sık sık böcek vb. pislik çıkıyor. Kötü ve sağlıksız yağ kullanıldığı için sık sık zehirlenmeler, hastalanmalar, hatta ölümler oluyor. Sendika bu tür olayları örtbas ettiği gibi, ilgilenmek gereğini de duymuyor.
- 4- İşveren, Bakırköy SSK ile el altından anlaşıp, işçilere istirahat vermesi engelleniyor. Verse bile si gortadan para alamayacak şekilde en fazla 2 gün veriyorlar.
- 5- Tuvaletler pislikten geçilmiyor. Bu yüzden onlarca kadın işçi hasta oluyor.
- 6- Makinalar sık sık elektrik kaçığı yapıyor. İlgilenilmediği gibi örtbas ediliyor.
- 7- Bilinçsiz ve yoksulluktan bunalmış işçi kadınlar, bekçiler, işverenler, temsilciler tarafından fuhuşa zorlanıyor. Tepki gösterenler ise işten atılma tehdidiyle ya da atılarak susturuluyor.
- 8- Kreş çok yetersiz ve bakımsız. Lık içinde. Çocuklar sık sık çeşitli hastalıklara yakalanıyorlar. Anne izin almak isteyince de vermiyorlar.
- 9- Yemekhanedeki bardak ve ta baklar, çatal-kaşık doğru dürüst yıkanmıyor, pislik içinde, çoğu zaman da deterjan bulaşığıyla bırakılıyor.

10- Sık sık randımanlar yükseltiyor. İşçi randımanı çıkaramayınca primi kesiliyor.

11- Tuvalete gidince, işi aksatıyor gerekçesiyle primimiz kesiliyor.

12- Sağlık ve çalışma koşullarının kötülüğünden dolayı, işçiler arası da kulak ağrısı, mide rahatsızlıkları ve tüberküloz yaygın durumda.

13- Tüm işçilerden birer adet resim alıp, sicil dosyası açıldı. Amaç fişlemek ve buna göre keyfi uygulamalar yapmak.

14- Zorunlu önlük, yaka kartı taktırılması.

15- İşçiler, mazeretli olarak sabah biraz geç kaldığında veya 1-2 saat önemli bir iş nedeniyle gelemediğinde işbaşı verilmiyor ve devamsız şeklinde karta işleniyor.

16- Sabah 11.00'den sonra tuvalette gitme engelleniyor.

17- Akşam 16.00'dan sonra aynı bölümden iki kişiye vizite kâğıdı verilmiyor. D

Sümerbank Fabrikasından Çözüm Okurları

KEMAL KARACA MÜCADELEMİZDE YAŞIYOR

4-Nisan-1977'de Şişli'de kendisine "devrimciyim" diyenlere katledilen KEMAL KARACA ölüm yıldönümünde memleketi Babaeski'nin İmampazarı köyündeki mezarı başında anıldı. Karaca'nın anmasına İstanbul'dan giden DKÖ temsilcileri, sendikalar ve ailesinden oluşan coşkulu bir kitle katıldı.

Ölüm yıldönümünün 30 Mart-7 Nisan Devrim Şehitleri haftasına rastlamasıyla ayrı bir anlam kazanan şehidimizin anması mezarın başında yapılan saygı duruşunun ardından, KEMAL KARACA'nın hayatı ve mücadelesinin anlatıldığı bir konuşmayla sürdü.

Devrimci mücadeleye yüksek öğrenimini sürdürmek için geldiği İstanbul'da atılan KEMAL KARACA coşkusu, kararlılığı ve mütevazı kişiliğiyle devrimci sol güçlerin örnek militanlarından biri oldu.

Halk saflarındaki çelişkilerin esas çözüm yönteminin ideolojik mücadele olduğunu lafta kabul etmelerine karşın, 12 Eylül öncesi Türkiye devrimci hareketine kara bir leke olarak geçen sol içi çatışmada, aslında hiç de azımsanmayacak ölçüde suçlu olanlarca Şişli'de vurularak katledildi.

KEMAL KARACA'nın mezar anması sırasında şahit olduğumuz ibret verici bir olay da, yoldaşımızın mezar taşının 12 Eylül yöneticilerinin kaldırılmış olmasıydı. Devrim şe-

hitlerinin değil adına, mezar taşıma bile tahammül edemeyen oligarşinin bu tavrı, bir yandan yüzüstüce gerici-dinci ideoloji beslenirken öte yanda feodal geleneklerde bile ölüye saygı gösterildiğini unutan bir örnek olması bakımından ilginçtir.

Yoldaşımızın katledilişinin üzerinden 11 sene geçti. Halkımızın onurlu evlatlarını, Kemal gibi nicelerini işkencelerde, zindanlarda, faşist pusularda devrim şehitleri kervanına uğurladık, uğurluyoruz.

Bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin giderek yükseldiği günümüzde KEMAL KARACA'nın onurlu yaşamı mücadelemize ışık tutuyor.

**DEVİRİM ŞEHİTLERİ
ÖLÜMSÜZDÜR
Anmaya Katılan
Bir Grup Devrimci**

HALKLA BÜTÜNLEŞMİŞ DEVRİMCİ MÜCADELE GELENEĞİMİZDİR

Devrimci halk gecemizde, "em-peryalizmin yoz, gerici kültür politikasına karşı, devrimci kültür işçilerinin yapıtlarını sunarak, kitleyi eğiterek ve kitlenin potansiyelini devrimci hedeflere yönelterek" halkla bütünleşme amacımıza ulaşma konusunda bir adım daha attık. Devrimci sol güçlerin her alanda yükselen mücadelesi, devrimci halk gecemizde halkla bütünleşme gele-neğimizle beraber bir kez daha so-mutlandı.

Dergimizin Kartal temsilciliğinin katkılarıyla gerçekleştirilen "Kartal Halkıyla Dostluk ve Dayanışma Gecemiz" de, çoğunluğunu işçilerin ve gecekondularda yaşayanların oluşturduğu 800'ü aşkın emekçi, devrimci değerlere sahip çıkmanın bilinciyle coştı, halaylar çekti, marş-lar söyledi.

Gece, tüm devrim şehitlerinin anı-sına 1 dakikalık saygı duruşuyla baş-ladı. Dergimizin Genel Yayın Yönet-meni Nail Çavuş'un, devrimci sol güçlerin mücadelenin her alanında; işçi direnişlerinde, gecekondularda dire-nişlerinde, okul işgallerinde halktan aldığı güçle mücadele geleneğini ya-şattıklarını, yaşatacaklarını belirten konuşmasıyla sürdü.

Tutukevlerinde siyasi kimlik ve in-sanca yaşam uğruna canlarını feda ederek direniş destanları yaratanlar, düzenin çürümüş-köhnemiş yargı kurumlarını sorgularcasına "Haklı-yız, kazanacağız" diye haykıranlar, mücadelecilik ruhun, güçlü inancın en zor koşullarda bile teslim alınamaya-cağını gösterenler, insan iradesinin müthiş yaratıcılığını yaşamlarıyla so-mutlayanlar, "Tahterevallî" oyun-u-nun gerçek kişileriydiler. Emek

Oyuncuları'nın başarıyla sergilediği "Tahterevallî" Metris Cezaevi'nde-ki devrimci sol tutsaklarının direniş mücadelesini, çeşitli boyutlarıyla an-latan bir oyundu.

Karta! bölgesinin karakteristik özelliğine bağlı olarak, gecekondul-arın ve fabrikaların yoğunluğu da gözönüne alınarak hazırlanan slayt gösterileri geceye katılan insanlar ta-rafından büyük bir heyecanla ve coş-kuyla izlendi. Dünyadaki devrimci mücadelenin önderleri anılarak Filis-tin'deki, El-Salvador'daki, Küba'da-ki, Şili'deki, Sovyetler'deki devrim-ci mücadele yeniden yaşandı.

İşçi direnişlerinin örneklediği slaytlarla 1 Mayıs'ın mücadele günü olarak vurgulanması, emekçi halkın coşkunu alkışlarıyla karşılandı.

Kanları, canları pahasına devrim-ci mücadelede saf tutanlar, bu uğur-da şehit düşenler, işkence tezgâh-larında direnenler, çatışmada katle-dilenler, ölüm oruçlarında halkı için ölümü seve seve göze alanlar tek tek anıldı. Tüm devrim şehitleri 8 Nisan'-da Kartal Maltepe'de devrimci halk gecemizde halkımızla birliktediler. Onların onurlu mücadelesini yaşı-tanlarla omuz omuza, kolkolaydılar. Elinde taşıyla, gecekondusunun yı-kılmasına karşı koyan, direnen ana, tüm gecekonduluların direniş sem-bolü olarak yürekte alkışlandı.

TAYAD Çocuk Korosu türküleriy-le, mücadelenin genç-ihtiyar, kadın-erkek, çoluk-çocuk ayırt etmeksizin her yaştaki, her alandaki insanlarla bütünleştiğini kanıtlıyordu.

DEMKAD Halk Oyunları ekibi, Siirt yöresinin oyunlarını geceye katılan tüm insanlarla birlikte oynayarak mü-cadele ruhunu kitlenin coşkusuyla bütünleştirdi.

Devrimci halk gecemize gönderi-len kutlama ve destek mesajları halkla bütünleştiğimizin çok açık göstergesiydi.

Grup Yorum'un, hüznü sevince dönüştüren, mücadele ruhunu pe-kıştıran türküleriyle, hep bir ağızdan yumruklar havada söylenen 1 Mayıs İşçi Marşıyla son bulan devrimci halk gecemiz, devrimci sol güçlerin her alanda dalga dalga yükselen mü-cadelesinin de bir kanıtıydı.

Yeni Çözüm Kartal Bürosu

Kartal gecemizde devrimci mücadelede halkla bütünleşme geleneğimizi bir daha yaşattık.

Binlerce 'ateş hırsızı' "Açık Hava Tiyatrosu"nda halaylarla meşalelerle bir coşku seli oluşturdu.

BİNLERCE YÜREK PROMETE RUHUyla HALAYA DURDULAR

Ve düşenlerin koşar adım terli ayak izlerine basa basa yükselen yeni süreçte emekçi halkın yarınlara dönük özlemlerini pekiştirmenin ve dayanışmanın ve hep bir ağızdan kardeş türküleri söylemenin, halaya durmanın o muazzam coşkusu yağmur bulutlu -ha yağdı ha yağacak denilmeden gelen- bir havada Açık Hava Tiyatrosu'nda binlerce ateş hırsızı tek bir yürek oluverdi.

22.4.1980 günü Ortaköy Kültür Merkezi'nin Taksim Açık Hava "Tiyat-
"Aslanlar"İmliz Fame City önünde eylemde.

rosu'nda düzenlediği Grup Yorum'un "Halaya Duralım Konseri" şimdiye kadar düzenlenen gece konserlerinin en anlamlısı ve en kalabalık olanıydı.

Yaklaşık on bin kişinin katıldığı gece konserinde açılışı Grup Ekin yaptı. Havanın yağmur durumunda olmasına aldırmadan akın akın büyük bir coşkuyla geceye katılan insanların Grup Ekin ile başlayan coşkusu Grup Yorumla doruğa yükseldi.

Ve halkın yarattığı değerlerin her alanda olduğu gibi müzik alanında da anımsatıldığı gecede Grup

Yorum, en güzel olanı yaratabilmenin başarısıyla da; yeni oluşturdukları korolarıyla (Grup Yorum Korosu) daha bir anlam kazıyorlardı.

Konserin hemen başlarında insanlar coşkularına -şimdiye kadar olmayan- bir özellik daha kattılar. Önce aşağılar -daki sahne önü merdi-

venlerinde oturanların yakarak havaya kaldırdıkları ateşler daha sonra yukarılara doğru çoğalarak ışıltı ışıltı, alev alev yükselmeye başladı. Aynı anda omuzlardan omuzlara tutulup halaya duruldu.

Bu arada aynı gün Bakırköy Gai-leria'daki Fame City önünde, anne ve ablalarıyla düzenledikleri protesto gösterisi nedeniyle polis tarafından yerlerde sürüklenerek gözaltına alınan yoksul emekçi çocuklarından bir grup serbest bırakıldıktan sonra geceye katılarak bir konuşma yaptılar.

"Çocukların dövülmediği, baskısız, sömürsüz bir dünyada özgürce yaşamak istiyoruz" diyen çocuklar gecede bulunan binlerce insana demokrasi mücadelesinde artık çocukların da sınavdan geçirdiklerinin mesajını veriyorlardı.

Evet, bizim de aslanlarımız vardı artık.

Zaman zaman devrimci sloganlarla renklenmiş göçe 1 Mayıs Marşı ve sloganlarla son buldu.

DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİ ZİNCİRİNDE YENİ BİR HALKA: EMEKAD

Ülkemiz emekçilerinin boyunları üzerinde ağır bir zincir gibi sallanan hayat pahalılığı ve geçim derdinin yakıcı etkisi günden güne büyüyor. Yüzde yüzleri aşan enflasyon, kırılan ücretler ve ağır çalışma koşulları karşısında artık canına tak diyen işçi ve emekçilerin giderek daha fazla yükselen sesleri işveren-polis-Türk-İş barikatlarında boğulmaya çalışılıyor.

Devrimci sol güçlerin önderliğinde yükselen bağımsızlık- demokrasi ve sosyalizm mücadelesi halkın kendi öz örgütlülüğünün ürünü olan demokratik kitle örgütlerinin birbiri ardına açılmasıyla daha da güçleniyor, yeni mevziler kazanıyor.

Oy oranı yüzde 21'lere düşen iktidar bu gelişim karşısında her zaman olduğu gibi, çareyi daha fazla saldırganlaşmakta buluyor. Polis terörü, keyfi gözaltılar, işkenceler yoğunlaşarak sürüyor.

İşte tam bu ortamda demokratik kitle örgütleri zincirine eklenen yeni bir halka EMEKAD (Emekçiler Sosyal Kültür Araştırma ve Dayanışma Derneği) İstanbul Beyazıt'da Soğanağa Camii Sk. Dilek Ap. No: 30 adresinde açıldı.

8-4-1989 günü saat 13.00'de yapılan EMEKAD'ın açılışına duyarlı DKÖ temsilcileri, sendikalar, öğrenciler, işçiler ve çevre halkından 200'ü aşkın coşkulu bir kitle katıldı.

Dernek binasının önünde folklor gösterisiyle başlayan halaya, çevredeki işçiler ve turistlerin de katılmasıyla bir miting alanını andıran coşku seli, devrim şehitleri anısına ya-

Burası miting alanı değil, burası EMEKAD'ın özü. Örgütlenme bilinci ve coşkusıyla donanmış kitle, demokratik örgütünü karşılıyor.

pılan saygı duruşuyla daha da büyük sosyalizm mücadelesinde birlikte dü.

EMEKAD geçici yönetim kurulu Açılış konuşmasının ardından okunan başkanı Şükrü Akbaba yaptığı açılış şiirler, açılışa gönderilen mesajlar, GRUP konuşmasında, EMEKAD'ın gerici-YORUM'la birlikte hep bir ağızdan yoz emperyalist kültüre karşı bir kit-söylenen türkülerimizle süren coşkulu le örgütü olduğu kadar, bütün çalı-birliktelik EMEKAD'ın önümüzdeki şanların sosyal ve ekonomik sorun-süreçte bağımsızlık- demokrasi ve larının çözümünde etkin bir demok-sosyalizm mücadelesinde üzerine ratik muhalefet odağı olmayı amaç-düşen görevleri yerine getireceğinin ladiğini belirterek, konuşmasını mesajını taşıyordu.

"Tüm emekçiler, işçiler, köylüler, memurlar, esnaflar ve niceleriniz... Varlığını hiçe sayanlar, haklarınız konusunda henür yolun başında iken sizi yolun dışına iten Eylül kal-pazanlarına karşı, gelin haklarımızı koruyalım, insanca yaşam için birlik-te mücadele edelim. Demokrasi ve

**DEMOKRATİK KİTLE
ÖRGÜTLERİ ÜZERİNDEKİ
BASKILARA SON!
HOŞGELDİNİZ EMEKAD'LI
DOSTLARI!**

ARABESK YAŞAMIN BİR BAŞKA YÜZÜ: "FUTBOLCULUK"!

Arif SOYLU

Mart ayının olağan günlerinden biri... Okullar birdenbire boşalıyor... Ne hastanelerde acil servis dışında doktor ve görevli bulmak olası, ne alışveriş merkezlerindeki kalabalığa rastlamak, ne de sokaklardaki her zamanki canlılığa tanık olmak! Kasap "kapalıyız" tabelası asmış kapıya... Bakkal, manav vd.esnaf kepenk kapama eyleminde adeta... Herkes kahvehanelere ve evlere koşuyor; heyecanlı, hızlı, yetişme telaşıyla... Hayır, bu genel bir alarm değil! Sokak kahvehanelerinden sesler geliyor: "En büyük Türkiye!", "Re re re, ra ra ra Gassaray Gassaray cim bom bom!" Bu sesler biraz sonra tüm sorunlarını 'unutan' toplumun sesi olarak tüm Türkiye'den duyulacak, gelecekten yıkımlarına ve işkencelere koşut...

**"Futbolculuk" Statüsü Faşizmin
Eski Ama Etkili Bir Silahı
Olmaya Devam Ediyor**

Bugün ülkemizde bir Derby maçı gündeme gelmeye görsün, adeta akan sular duruyor. Meclis tatile gidiyor, Bakanlar Kurulu toplantısı er-

teleniyor... Maçla ilgili tartışmalar, röportajlar her şeyin önüne geçiyor. Kitleler sorunlarını biranda unutuveriyorlar!

Çünkü günlerce öncesinden emekçi ve orta sınıflardan insanlar kendilerini maça konsantre ediyorlar. Zam yapılmıyormuş, hayat pahalılığıymış, baskıymış, işkenceymiş, görünüşte onları pek ilgilendirmiyor. Kendi yaşamlarını tehdit eden, düzenden ve iktidardan kaynaklanan bu uygulamaları bir kenara bırakıyorlar. Maçlarla, takımlarla adeta özdeşleşiyorlar. Bütün duyguları, düşünceleri bu doğrultuda kanallara oluyor.

Futbolun kitleleri bu ölçüde saran, adeta büyüleyen etkisi nereden geliyor? Nasıl oluyor da futbol hemen tüm kapitalist sistem içindeki ülkelerde ama özellikle yeni-sömürgelerde, diğer spor dallarından, moda akımlardan, sanat etkinliklerinden çok daha fazla kitleleri peşinden koşturuyor?

Ortam öyle bir hale getirildi ki, bugün bir maç üzerine milyonlar değil, neredeyse milyarlar harekete geçiriliyor. "Sağcısı"ndan "solcusu"na, burjuvazisinden işçisine hemen herkesi aynı nidalarla birleştiren futbol-

lun bu cezbedici sihir nereden geliyor?

Egemen sınıflar, kitleleri ideolojik denetimleri altında tutabilmek için, kitleleri oyalayıcı, kendi sorunlarından uzaklaştırıcı, gerçekleri saptırıcı, dertlerini unutacakları düzen içi çeşitli kanallar açıyor. Kitlelerin duygularını eğlence, coşku, heyecan, öfke vb. biçimde ama ilkel ve kabaca tatmin edebilecekleri, enerjilerini boşla harcayacakları ve sömürü düzeyine karşı çıkma potansiyellerini saptırıcı eğilimleri pompalıyor.

Bunlar her zaman oligarşinin baskı ve terörüyle atbaşı gitmiş ve onunla içice gelişmiş, geliştirilmiştir. Özellikle faşizmin egemen olduğu ülkelerde, baskı ve terörle yıldırılan ve sindirilen kitleler, ideolojik olarak devletim altına alınırken en çok depolitizasyona ve depolitizasyonu besleyecek kültürel-sanatsal-sportif etkinliklere başvuruluyor. Bilinç çarpıklığına yolaçan, beyin yıkamaya hizmet eden ve kitlelerin potansiyelini boşuna harcatan bu düzen içi kanalların en önemlilerinden biri günümüzde, ne "sağcılık", ne "solculuk", "futbolculuk"tur!

Franco ve Salazar'ın sık sık "Fut-

"FUTBOLCULUK"

bol olmasaydı kitleleri yönetmek zor olurdu" deyişlerinin altında işte bu gerçek yatıyor.

Futboldaki depolitizasyonun sihirini İspanya ve Portekiz faşizminin keşfettiğini söyleyebiliriz. Futbolun diğer depolitizasyon sacayakları Fado* ve Fiesta** ile birlikte etkili bir depolitizasyon silahı olarak kullanılması ve amacına ulaşması ilk İspanya ve Portekiz faşist yönetimlerince başarılmıştır. Geleneksel boğa güreşi yanında futbol, Franco ve Salazar'ın baştacıdır. Neredeyse faşizmle birlikte İspanya ve Portekiz'de futbol, bütün spor dallarını gölgede bırakmış ve ulusal spor ilan edilmiştir.

Faşizmin futbola sarılması ve her şeyiyle desteklemesi tesadüf değildir. Bunun, doğrudan kitleleri kendiliğinden biçimde sarmış olması gerçeği ve kitlesel yaygınlık kazanmasıyla ilgisi vardır. Faşizmin iyi tahlil edebildiği olgu, futbolla kitlelerin bu organik bağıdır. Futbolun depolitizasyonda etkin bir araç olarak kullanımının Latin Amerika'dan başlayarak sömürge ve yeni-sömürge diktatörlüklerine yayılması, İspanya ve Portekiz örneğinden sonradır. Bu ülkeler faşizmin depolitizasyon laboratuvarlarıdır. Latin Amerika faşist diktatörlükleri ve diğer yeni-sömürge oligarşileri, kitlelerin ruhsal ve toplumsal şekillenmesiyle kaynaşan, kendi ülkelerine özgü depolitizasyon araçlarını yaratmada, İspanya ve Portekiz deneylerinden çok şey öğ-

renmişlerdir. Burada sorunu mekanikleştirmek ve toplumsal süreçleri aynılaştırmamak önem kazanıyor. Emperyalizme bağımlılık nedeniyle, özde aynı olan, çarpık kapitalist ilişkilerin ortaya çıkardığı çarpık kültür, her ülkenin toplumsal formasyonuna, tarihsel gelişimine ve geleneklerine göre belirli farklılıklar gösterir. Birçok yeni-sömürge ülkede çarpık kültür odağında "futbolculuk" gibi farklı gelişimlerin ortaya çıkması doğal ve kaçınılmazdır.

Bazı yeni-sömürge ülkelerde, kitleler içerisinde kendiliğinden gelişen futbol, uzun süre egemen sınıfların depolitizasyon aracı olarak bilinçli kullanımdan uzak kalmıştır. Futbolun yeni-sömürge ülkelerde kitlelerin peşinden koştukları bir spor haline gelmesini, doğrudan geri bıraktırmışlıkla, yoksullukla ve kültürel çarpıklıkla açıklamak gerekir.

Geri bıraktırılmışlık olgusu kitleleri basit, kurallarının kolayca anlaşılabilirliği, hemen hiçbir masrafı olmayan ve fazla araç-gereç gerektirmeyen, her yerde oynanabilen kitlesel sporlara yönelmiştir. Bu anlamda sokak arasında, boş arsada iki taş parçasını kale yaparak ve fazla kural gerektirmeden, çok sayıda insanın iki gruba ayrılarak kolektif olarak eğlenebildikleri istisnai bir spor dalıdır futbol.

"Basitlik", "kollektiflik", "ekonomiklik" gibi avantajları futbolun yaygınlaşmasında, diğer spor dallarına

kıyasla futbolun ayırdedici teknik ve kültürel özellikleridir.

Futbol bu niteliklere uygun bir spor dalı olmasıyla kitleleri çekmiştir. Futbol yoksul sporudur diyebiliriz, popülerliği buradan geliyor ve gelişiyor. Buraya kadar futbol ile kitleler arasındaki ilişkiler doğal seyrindedir. Yozlaşma yoktur ve futbol yeni-sömürge insanının spor ihtiyaçlarına cevap vermiştir. Sadece bu kadar değil, çeşitli toplumsal, psikolojik faktörlerin etkisiyle, seyrederek haz duyma ihtiyacını da karşılamıştır. Futbolun kitleselleşmesi, kitleleri sarması ve seyircinin kitleselleşmesibirbirini bütünleyen gelişmelerdir. Tabii buradan tüm yeni-sömürge ülkelerde futbol kitleselleşti gibi bir sonuç çıkarılamaz. Ülkenin toplumsal gelenekleri, kültürel birikimi ve emperyalizmle girdiği ilişkilerle ilgili olarak futbol dışındaki kitlesel sporlar da popülerlik kazanmıştır. Ama bu futbolun yeni-sömürgelerde, kitleler nezdinde egemen spor dalı olmasıyla çelişmiyor. Tüm spor dalla-

Faşizmin futbola sarılması ve her şeyiyle desteklemesi tesadüf değildir. Bunun, doğrudan kitleleri kendiliğinden biçimde sarmış olması gerçeği ve kitlesel yaygınlık kazanmasıyla ilgisi vardır.

rını kitlesellikte yaya bırakan futbol emperyalizmin daha fazla teşvikin gündeme getirmiş, getiriyor. Sonuçta kitlelere malolan spor dalları, yeni sömürgelergeneralinde egemen sınıflarca depolitizasyona hizmetedecek şekilde kullanılıyor.

Her şeye rağmen, emperyalizm futboldanyana tercihini yapıyor, elindeki gücü ve olanakları yeni-sömürgelerde futbolun kitleselleşmesine harcıyor. Kitleselleşmesi ve kitleler deşarj etmedeki önemli özellikleri futbolun tercih ediliniğini pekiştiriyor. Burada futbolun emperyalist-kapi-

ARABESK YAŞAM

talist ülkelerdeki yaygınlığı ve popülaritesini "neye bağlamak gerekir?" diye sorulabilir. Özellikle Kıta Avrupası'nda futbolun popülarlığı tartışmasıdır. Ama bu ülkelerde futbolun tüm spor dallarını gölgede bırakması, giderek silip süpürmesi söz konusu değildir. Futbolun ağırlığı olmakla birlikte, diğer spor dalları da etkisini sürdürmektedir. Her şeyden önce buralarda futbol, kitlesel depolitizasyonun aracı olmaktan uzaktır. Kapitalist ülkeler kendi iç dinamikle riyle gelişmiş, kültür düzeyi yüksek, demokrasi geleneği olduğundan depolitizasyonun işlevine farklı bakmayı gerektiriyor. Ya da depolitizasyonun olup olmadığını, varsa nasıl, ne ölçüde hangi kanallarda olduğunu tartışmayı gerektiriyor.

Bir yerde emperyalizmin, yeni-sömürge ülkeleri tek üründe uzmanlığa mahkum etmesi ve diğer alanlarda köreltmesi gibi, depolitizasyonla ilişkisi içinde sporda da kitleleri tek bir alana yöneltmeye çalışıyor. Çünkü oligarşiler için önemli olan "millileştirilmiş" bir depolitizasyon zemini yaratmaktır. Geline aşamada yeni-sömürgelerde egemen sınıfların depolitizasyon politikasının aracı sporda futbol olmaktadır.

Eğer bugün emperyalist tekeller her şeyden önce reklamlarını en iyi şekilde yapmayı, kendi kârlarına kâr katmayı düşünerek milyarlarca futbolu seyrettirecek kanallar açıyorlarsa,

futbol dünyada en fazla ilgilenilen, seyredilen bir spor dalı haline geliyorsa, bu durumu başka türlü açıklamak mümkün değildir.

Baskı Ve İşkencelerin Çığlıkları Futbol Naralarıyla Bastırılıyor!

İspanya ve Portekiz'den sonra Amerika'da özellikle Brezilya ve Arjantin gibi faşist diktatörlüklerin birini izlediği ülkelerde futbolun nasıl etkin bir depolitizasyon aracı olarak kullanıldığı biliniyor.

Faşist diktaların baskı ve terörü yoğunlaştırıp onbinlerce komünist, ilerici ve yurtsever "kirli savaş"ta kayıplara karıştığı bir sır değil. Bu ülkelerde sınıf mücadelesinin yükselmesiyle birlikte kitleleri futbol gibi şeylerle oyalayıp avutmak, sorunlarından ve sorunlarına çözüm yolu aramaktan uzaklaştırmak, baskı ve işkenceyi gizlemek özel bir önem kazanmıştır... Brezilya'da futbol öyle ileri götürüldü ki, üstüste üç dünya kupası kazanacak düzeye erişti. (1958-1962-1970 Dünya Futbol Kupası'nı Brezilya kazanmıştır.) Futbol efsaneleri, Pele gibi futbol kralları yaratıldı. Kitleler futbola tapınmaya başladı ve özlemlerini futbolla özdeşleştirdi. Futbol Latin Amerikalılar için bir karnavalı. Kitleler futbolla yendi, yenildi, ağladı, sevindi, coştı, eğlendi, boşaldı. Yani duyguları na doyum yolu buldu. Futbolun Bre-

zilya'da diktatörleri ayakta tutan dayanaklardan biri olmasının esprisi budur.

1976'da yönetime el koyan Arjantin faşist cuntası binlerce insanı işkenceyle katledip kayıplar listesine yazdırırken, tam bir korku toplumu yarattığı gibi, 1978'de kendi ülkesinde yapılan Dünya Futbol Şampiyonası'nı kitleleri depolitize etmede önemli bir silah olarak kullanmıştı. Çeşitli hile ve maç satın almaya kadar varan sahtekârlıklarla her yola başvurarak Dünya Kupası'nı ülkesine kazandıran Videla, baskı ve terör altında bunalan, binlerce kaybının acısını yaşayan halkı günlerce festival havasına sokabilmiştir. Arjantin'in Dünya Kupası'nı kazanması uzun süre Videla diktatörlüğünün güvencelerinden birine dönüştürülmüştür.

Oligarşiler için önemli olan "millileştirilmiş" bir depolitizasyon zemini yaratmaktır. Geline aşamada yeni sömürgelerde egemen sınıfların depolitizasyon politikasının aracı sporda futbol olmaktadır.

Devrimci mücadelenin yükselmesi futbol seyircisini alanlara çekecektir.

Diğer Latin Amerika ülkelerinde de toplumsal işlevde konumlanışı farklı değildir futbolun. Milyonlarca aç insanın bulunduğu, sadece Meksiko şehrinde üç milyon insanın sokakta yattığı Meksika'da 1986'da yapılan Dünya Futbol Şampiyonası kitlelerin içinde bulundukları sefil duruma karşı tepkilerini pasifize etme ve kitleleri futbolla festival havasına sokarak oyalamayı amaçlıyordu. İşin ilginç tarafı milyonlarca insanın yoksulluk ve sefalet içerisinde yaşadığı Meksika gibi yeni-sömürge ülkelerde, Dünya Kupası gibi büyük bir organizasyonu hazırlayan emperyalizmdi. Emperyalizm bu gibi ülkelerde kitle mücadelesini başka kanallara akıtmak ve tepkileri bastırmak için devreye girerek bu tür organi-

zasyonları da gerçekleştirmektedir.

Evren:
"Asmayıp da besleyecek miyiz?"
Futbol Seyircisi:
"As!.. As!.. As!.."

Ülkemizin Latin Amerikalılaştığından söz ederken, egemen sınıflarca futbolun toplumsal işlevinin depolitizasyona göre dönüştürüldüğünü de söylemiş oluyoruz.

Nasıl mı dönüştürüldü?

Son yıllarda üçüncü ligin kurulması, profesyonel futbolun kasabalara kadar yayılması, Meclis'te ve Bakanlar Kurulu'nda futbolun sürekli gündem maddesi haline gelmesi, milletvekillerinin, bakanların, hatta Başbakan'ın futbolun hamisi rolünü üstlenmesi, bütün spor dallarından daha fazla futbola para harcanması, tekel-

Bugünkü özellikleriyle futbol insanların fiziki-bedensel ve görsel ihtiyaçlarını karşılamak niteliklerinden soyutlanmış, politik, toplumsal ve kitle psikolojisini doğrudan etkileyen yeni işlevlere sahip bir olguya dönüştürülmüş tür.

lerin doğrudan futbola el atması, futbolu daha çekici hale getirmesi için transferlerde astronomik rakamların gündeme gelmesi, günlerce reklamı yapılarak Avrupa'dan ünlü futbolcuların transfer edilmesi, süper takımların kurulmaya çalışılması, spor basınının neredeyse futbol basınına dönüştürülmesi, TV spor programlarında futbolun giderek daha fazla yer alması, futbolculuğun özendirilmesi vb. vb. yöntemlerle dönüştürülüyor. Bunlar hep futbolu çekici kılmak ve kitleleri futbola kanallandırmak ve depolitizasyonu kolaylaştırmak ve hızlandırmak çabalarıdır.****

Bugünkü özellikleriyle futbol insanların fiziki-bedensel ve görsel ihtiyaçlarını karşılamak niteliklerinden soyutlanmış, politik, toplumsal ve kit-

le psikolojisini doğrudan etkileyen yeni işlevlere sahip bir olguya dönüştürülmüştür. Bu süreç çarpık kapitalist ilişkilerin gelişmesiyle başlamıştır. Ve hemen tüm hükümetler, dozu farklı olmak koşuluyla, bu araçtan kendi politikaları doğrultusunda yararlanmışlardır. Ama futbolun bilinçli ve etkili bir depolitizasyon aracına dönüştürülmesi, 12 Eylül faşizmiyle başlamış ve ANAP iktidarı döneminde üst noktaya varmıştır. 24 Ocak ve 12 Eylül'ün yeni statüler yarattığını söylerken, futbolun da bunun içinde önemli yer tuttuğunu anlatmak istiyoruz. Depolitizasyonu işte tam da bu noktada ele almak gerekiyor.

Futbol ezilmiş ve horlanmış, yokuşa itilmiş ve yoğun sömürü altında tutulan işsiz ve toplumda kendine yer bulamayan, topluma yabancılaşan insanların, sorunlarını unuttukları, tepkilerini açığa vuracakları ve sınıf mücadelesinden uzaklaşacakları düzen içi bir statü olarak sivrilmiştir.

Kitleler futbola, yozlaşmış ve iyice arabeskleşmiş bir eğlence havasının sarhoşluğu içinde, belli bir süre hayal aleminde yaşayabiliyorlar. Özellikle yeni-sömürgelerde geri kalmışlık kompleksi, futbol gibi araçlar milli davalara dönüştürülerek aşılmaya çalışılıyor. Ulusal maçlarda bunun etkisi hemen görülüyor. Kitleler sınıfsal konumundan uzaklaşıyor, toplum

kaynaşmış, sınıf ayrımı olmayan bir havaya sokuluyor, hemen herkes ulusal gururu yükseltme ortak paydasında birleşiyor. Bu kaba bir milletçilikle bilinçli olarak körükleniyor ve sınıf mücadelesine karşı kullanılmaya çalışılıyor. Bunlar son yıllarda egemen sınıfların planları dahilinde futbol odaklı yaşanan olaylardır. Futbol, kitleleri saran bir hastalık haline almıştır. Bir histeri, bir saplantıdır. Kitleler futbola afyonlanıp depolitize edilmektedir. Çarpık kültür içerisinde kendisini bu biçimde dışı vuran futbolun, arabeskle ilişkisinden de, daha başka deyişle arabesk bir karakter kazanmasından da söz etmek gerekiyor.

Arabeskleşen Futbol Ve Arabesk: Bağırıp Küfrederek mi Boşatalım, Ağlayıp İnleyerek mi?!

Arabesk ve futbol ilişkisi çok somuttur. Futbol sloganlarından şarkılarına kadar, maçlardaki her türlü eğlenceli tezahürat, arabesk motifleriyle donatılmıştır İnsanlar "Eri büyük..." derken hastalıklı bir tutkuyla, kendini tuttuğu takımıyla özdeşleştirmektedir. Kendi kimliğini unutmuş, takım kimliğini bulmuştur. "Ne mutlu..." derken de, takım kimliğiyle övünç duymaktadır. Takımın yenilgisi onun için hayal kırıklığıdır. Stadı başı önde, üzgün terkeder. Yok eğer haksızlığa uğradığını düşünüyorsa, hakeme, karşı takım oyuncu

ARABESK YAŞAM

ve taraftarlarına bağırır ve küfredir. Hatta kendi takımına da iyi oynamadığını gördüğü anda aynı tavrı gösterir. Daha da öfkeleniyse tüm öfkelere öfkesini katar, kitle psikolojisi içerisinde şiddete başvurur. Yakar, yıkar, her türlü küfür ve hakareti yağdırır. Bütün enerjisini boşaltmış, duygularını değişik biçimde de olsa tatmin etmiştir.

Diğer yandan yendiği zaman ise gururlanır. Bu onlarda "en büyük..." derken karşısındakini yenmiş olmanın, dolayısıyla bu başarı sayesinde, kendini ezen güçleri yendiği yanlışlamasıyla hareket eder. Başı diktir, bütün dertlerini unuttur. Sesi kısılana, enerjisi tükenene kadar tezahüratı sürdürür. Sokaklardan zafer kazanmış bir asker gibi bayrağı-

Ahlaki çürüme, yozlaşma, lümpenleşme olarak çarpık kültür en uç noktada stadlarda dışa vuruyor. Küfür, argo, arabesk sloganlar kitlelerin stadlardaki dilidir. Futbolun egemen sınıfların elinde kitlesel bir hastalığa ve depolitizasyon aracına dönüştürülmesinden bunu anlamak gerekiyor.

nı sallayarak geçer. Bu da bilinçsiz tepkilerini yönlendirmenin bir diğer yüzüdür. Sonuçta yense de, yenilse de stadda duygularının tatminini sağlamış olur.

Kelimenin mecazi anlamıyla "futbolculuk", arabesk yaşamın değişik bir biçimi olarak karşımıza çıkar. Arabesk müzikte feleğe isyan eden, küfreden ve aslında acılarının nedeni olan mevcut düzene doğrudan küfredemediğinden feleği, tanrıyı, kadeiri kullanan insan ile, Galatasaray, Beşiktaş ya da Fenerbahçe'yi kullanan, onlara öfkelenip küfreden, isyan eden insan arasında özde bir fark yoktur. Her ikisinin ortak paydası, gerçeklikten kaçış ve biçime sığınarak, (arabesk ya da futbol) onunla kendini ifade edıştır. Dolayısıyla sı-

nıfsal ve devrimci kendine güvenli bir öz taşımayan öfke savruktur. Ağlamaktan sevince geçişi çoğu zaman ayırtedemezsiniz. Bu sağlıklı olmayan ruhsal şekillenmeye sahip kitleler, yaşamda elde ettikleri bu kendini en son ifade etme biçimine karşı bir tavır alındığında - onunla kendini özdeşleştirdiğinde-köşeye sıkıştırılmış bir kedi gibi saldırganlaşabilmektedir. Ne var ki, bu saldırganlıkta istikrarlı ve tutarlı değildir. Çünkü temelinde kendine güven, cesaret değil korku vardır. Geçici, bilinçsiz parlama vardır. Korkudan ya da çarpık ruhsal şekillenmeden (lümpenleşme de diyebiliriz) dolayı yaşamı dağınık ve avaredir. Arabeskin hüznü, bu tiplerin genel ruhsal durumunu anlatan en iyi olgudur. Ruhsal şekillenmesini çizmeye çalıştığımız bu insanların, kendiliğinden sınıfsal bilince ulaşmaları olanaksızdır. İçine çekildikleri bu bataklık ancak devrimci mücadelenin yükseltilmesiyle kurtulabilir.

Ahlaki çürüme, yozlaşma, lümpenleşme olarak çarpık kültür en uç noktada stadlarda dışa vuruyor. Küfür, argo, arabesk sloganlar kitlelerin stadlardaki dilidir.

Eğer kitleler yaşamsal sorunlarını çözecek mücadeleden koparılıp futbolun cazibesine kapılıyor, sorunlarından kaçıyor, futbolla avunuyor, dertlerini unutuyor, bağırıp çağırıyor hatta kavgaya edip boşatıyorsa; takımı ile yeniyor, yeniliyor, gururu kırılıyor, seviniyor, üzülüyorsa; her şeyden çok gelecek maçın heyecanını yaşamaya başlıyor, gelecek maçta yenisinden boşalmak için kendini hazırlıyorsa futbol depolitizasyon aracı olarak yerli yerine oturtulmuş, amacına ulaşmış demektir.

Futbolun egemen sınıfların elinde kitlesel bir hastalığa ve depolitizasyon aracına dönüştürülmesinden bunu anlamak gerekiyor.

Toplu Bir Umud ve Sınıf Atlama Aracı Olarak Futbol!

Futbolun, düzenin sürdürülmesine hizmet ettiğini ve kitleleri oyalandığını, bu şekilde açıklamak yeterli değildir, eksiktir. Futbolun daha başka toplumsal, politik işlevleri de vardır. Futbolun politikaya alet edilme-si -kastedilen egemen sınıf temsilci-

lerinin politik oyunlarıdır- depolitizasyon politikasıyla çalışmıyor. Aksine onu tamamlıyor. Burjuva politikacılarının, bakanlarının, milletvekillerinin futbol takımlarının yöneticisi, başkanı olması, kendi takımlarının liglerden düşmesini engellemek için ya da takımlarını şampiyon yapabilmek için nüfuzlarını kullanarak politik oyunlara başvurmaları, yaşadığımız günlük gerçeklerdir.

Bu gelenek Latin Amerika diktatörlüklerine kadar uzanıyor. Burjuva politikacılarının kitlelerin futbola duydukları ilgiyi kendilerine tahvil etme amaçları, futbol konusunda politik nüfuzlarını kullanmayı gerekli kılıyor. Bütün bunları bir kenara bırakalım. Galatasaray maçı için tam mahalli seçimler arefesinde Köln'e kadar giden bir Başbakan'ın tavrını neyle açıklayacağız? Spor politik oyunların aracı yapmada bundan somut örnek az bulunur. Spor hiçbir dönem bu ölçüde politik oyunların aleti olmamış, kitleleri depolitize etmek için kullanılmamıştır.

Futbolun tekellere reklam aracı olması ve kârlarına kâr katması ölçüsünde aşırı özendirilmesi, transferlerde astronomik rakamların ortaya sürülmesi, ister istemez sınıf atlama özlemi içinde olan yoksul emekçi kesim gençliğini etkiliyor. Bu kesimlerden çıkan ve bir ölçüde sınıf atmamış istisna şöretler de bu özendirimin öznesi olarak reklam ediliyor. Futbol özendirildikçe tekeller futbolu devletin de yardımıyla semtlere kadar sokuyor ve gençlik futbola daha çok çekilebiliyor.

Futbol tam olarak bir sektöre dönüştürülmüştür. Yoksul insanlar için kısa yoldan bir yükselme kapısı olarak lanse ediliyor. Emekçi gençliği bu yöne kanalizasyon depolitizasyona açılan kapılardan biridir. Top peşinde koşan gençlik içinden, istisna da olsa yükselme şansına sahip olmak isteyenler, kendi sorunlarından giderek uzaklaşmakta ve futbolu her şeyin önüne geçirebilmektedir. 12 Eylül'den sonra bu konuda da faşizmin epey yol aldığını söyleyebiliriz.

Futbolun ortaya çıkardığı bir başka sonuç da depolitizasyonu körüklemektir. 24 Ocak kararları ve 12 Eylül'den sonra köşeyi dönme, kısa yol-

"Futbolculuk" fanatıklığı körüklüyor.

dan zengin olma hayalleri öylesine işlendi ki kitleler şans oyunlarına yönelirken, aynı zamanda yakın bir futbol izleyicisi olup çıktılar. Spor toto ve lotodan zengin olmayı hayal eden milyonlarca insan, maça gitsin gitmesin, TV'den izlesin izlemesin, futbol hastalığına yakalandı. Değil takımları bilmemek, kimin nerede oynayıp oynamayacağını öğrenmeye başladılar. Spor toto ve loto kuponu doldurmada, tahmin yapmada iyice uzmanlaştılar. Kahvehane ve meyhaneye köşeleri spor toto ve loto dolduran insanlarla doldu. Futbolun depolitizasyon anaforu onları da içine çekti.

İşte futbolun çok yönlü kitle depolitizasyonunu sağlayacak şekilde kullanılmasının sonuçları bunlardır. Bugün ülkemizde futbol yediden yetmişe bir hastalık halini almıştır. Ve bunun sürmesi için her şey yapılmaktadır. Böyle köklü ve kalıcı bir statünün giderek yerleşmesi, sınıf mücadelesi yönünde şimdiye kadar ettiğinden çok daha fazla engel teşkil edecektir.

Solun Pragmatizmi Futbolculuk Statüsünün Kırılmasına Engel Oluyor!

Son dönemlerde futbola özel önem verilerek, taşıma suyla elde edilen geçici başarılar abartılıyor. Kitlelerin futbola eğiliminin yaygınlığı ve futboldaki kıpırdanışlar, futbolun depolitizasyona hizmet etmesi çabala-

rını bir kenara bırakmayı, futbolda atılım yapıldığını savunmayı getiriyor. Pragmatik tutumlar sergileniyor. De-jenerasyon, lümpenleşme ve depolitizasyon görmezden gelinerek kitlelerin nabzına göre şerbet veriliyor. Ne olursa olsun, soldan da olsa, bu tür yaklaşımlar kitlelere ters düşmek adına objektif olarak egemen sınıfların politikasına destek veriyor.

Bugün ülkemizde futbol yediden yetmişe bir hastalık halini almıştır. Böyle köklü ve kalıcı bir statünün giderek yerleşmesi, sınıf mücadelesi yönünde şimdiye kadar ettiğinden çok daha fazla engel teşkil edecektir.

Tehlikeli olan, solda gözüken ve demokrat olma iddiası taşıyan gazete ve dergilerde, futbolun depolitizasyona hizmet etmediğinin, kanıtlanmaya çalışılmasıdır. Bu konuda daha da ileri gidilerek İspanya, Portekiz'in faşizm deneylerinde futbolun depolitizasyon aracı olarak kullanılmadığının dahi savunulmasıdır. Futbola, "ulusal" bir spor olarak

depolitizasyondaki etkin rolü unutulup sahip çıkılıyor. Ulusal bilinçle uluslararası futbol karşılaşmalarındaki taraftarlık özdeşleştiriyor. Bu sol adına bir bilinç çarpıtmadır. Bugün uluslararası platformda Türkiye'yi temsil eden bir "ekonomik heyefi desteklemek arasında özde bir fark yoktur. Ama bu platformlarda oligarşi hiçbir zaman ulusal davranmamış, ulusal onuru pazarlamıştır. Bu bilinç çarpıklığını Marksist-Leninistler sol adına kabul edemez.

Solda en hafifinden son zamanlardaki bu gelişmelere karşı bir vurdumduymazlık, gözyumma gözleniyor. Giderek kangrenleşen ve kitleleri yozlaştıran, çürüten ve sınıf mücadelesinden uzaklaştıran bu toplumsal olguya radikal bir tutum takınmak görevi unutuluyor. Tam anlamıyla bekle-gör politikası izleniyor.

Futbolun toplumun bütün kesimlerinde devletin ve tekellerin özendirilmesiyle olağanüstü yaygınlaşması karşısında, kitlelerin futbolun cazibesine kapılması karşısında, ister istemez sol da bundan etkileniyor. Kararlı bir şekilde futbolun toplumdaki yarattığı bu gerici statüyle radikal tarzda mücadeleye girilmesi, bu statünün dışına çıkılmamasını da beraberinde getiriyor. "Hayir, biz bu statüyü yadsıyoruz" denilse de, bugün sol, objektif olarak bu statüye çakılıp kalmıştır ve kitlelerden çok farklı bir tutum içinde değildir. Sorun lafta keskin olmak, statüleri reddetmek değildir. Bunu pratikte, yaşamımızda kanıtlayamadıkça, sözümüzle özümüz ve pratiğimizle teorimiz bütünlük sağlamadıkça, bunların hiçbir inandırıcılığı yoktur. Bu bize "imamın dediğini yap, yaptığını yapma" özdeyişini anımsatıyor. Sorun ideolojik tartışmaya geldi mi, futbol konusunda atıp tutanlar, futbolun kitleleri nasıl depolitize ettiğini bilimsel olarak açıklamaya kalkışanlar, TV'de hiçbir maçı kaçırmıyorlar! Stadlara gidip kitleden biri gibi tepkilerini ortaya koyanları da yok değil. Daha kötüsü, fanatik bir taraftar gibi davrananlar bile var. Birçok toplumsal olaydan daha fazla tuttuğu takımın yenilgisine üzülen, devrimci kıpırdanışlardan daha çok maçlardan heyecan ve coşku duyanlar var. Futbol tartışmaları TV'den ve basından

"FUTBOLCULUK"

etkilenecek solda da günlük tartışmaların bir parçası olmuştur.

İtirazları ve tepkileri duyar gibi oluyoruz: "Yanlış tanımlanıyor, öyle değil, sorun abartılıyor!"

Kimseyi aldatmaya gerek yok. Her şey ortada, gözler önünde...

Bugün futbolculuk statüsüne çakılıp kalmak ve bu anlamda düzenin politikalarına karşı alternatif koyamama veya en hafifinden bunu küçümsemek solda nesnel bir olgudur. Sol futbolun depolitizasyon çemberini kırabilmiş, "futbolculuğa" ve depolitizasyona cephe alabilmiş değildir. Futbolculuğa depolitizasyonla bağlantısı içinde tavrı almadan, bu statüyle bağlar kopartılıp atılmadan, yeni, sosyalist insan yaratılamaz. Bu noktada kalındıktan sonra, kitleden ne farkımız olduğu her zaman sorulacaktır, sorulmaktadır. Biz iktidarı almak ve kökten değiştirmek, yeni ve sömürsüz, kitlelerin özgürce tüm yaratıcılıklarını geliştirecekleri bir düzen kurmak istiyoruz. Kitleleri bilinçlendirmek, örgütlendirmek ve kendi sorunlarına kendilerinin sahip çıkmasını ve haklarını söke söke alma yollarını öğrenmelerini istiyoruz.

İşçi ve emekçi kitleleri düzenin tüm statülerinden çıkarmak ve yeni insanlar olarak eğitmek istiyoruz. Ama önce, bunu başarabilmek için kendimizi eğitmeli, bu statülerden kendimiz sıyrılmalıyız. Bu başarılmadan diğerinin başarılacağını söylemek kendimizi aldatmak olacaktır.

Bu konuda kendimizi de sorgulamalıyız. Devrimci sol güçler olarak futbolun üzerimizde etkisi yoktur diyebilir miyiz? Buna olumlu cevap vermek zor. Bizim saflarımızda da "futbolculuk" yaşama hakkı bulabiliyor. Yanlış anlaşılmasın, spor kimliği içerisinde futbolu yadsımıyoruz. Spor olarak insanın fiziki özelliklerini geliştirme, insanı güçlendirme, moral değerlerine güç katma anlamında futbolun da olumlu işlevleri olduğu bir gerçektir.

"Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur" özdeyişimizde olduğu gibi ya da Lenin'in ifadesiyle "sihhatli bir vücutta sihhatli bir ruh" yaratmak da hedeflerimizin içindeyse -ki kuşkusuz öyledir-, bu sözler spora verdiğimiz gereken önemi göstermektedir. Biz gelecekte sağlıklı, güçlü, morali

yüksek, dimağı dinç, yaratıcı, kendine güvenli, atak ve cesur kuşaklar yetiştirmek istiyoruz. Bunun bir ayağını ise kolektif ve bireysel spor faaliyetleri oluşturuyor. Bugünden bunun adımlarını atabilmeli, insanlara perspektif sunabilmeliyiz. Fakat spor faaliyetleri de bugün diğer tüm yan uğraşlarımız gibi, temel siyasi faaliyetimizin bütünleyici ve geliştirici bir parçası olarak kavranmalıdır. Siyasi faaliyetimizi geliştirmede bugün bir unsur olarak, olabildiği ölçüde bu türden spor faaliyetlerini belli bir disiplin içinde kendimiz organize edebilmeliyiz.

Diğer yandan görsel olarak sporun estetik yanı da teknik, taktik, fizik ve kondüsyona dayalı ve amatör ruhla oynanan bir futbol maçının, seyrede-

Bugün futbolculuk statüsüne çakılıp kalmak ve bu anlamda düzenin politikalarına karşı alternatif koy amama veya küçümsemek solda nesnel bir olgudur. Sol futbolun depolitizasyon çemberini kırabilmiş, "futbolculuğa" ve depolitizasyona cephe alabilmiş değildir.

ne bir spor dalı olarak haz verdiğini reddedemeyiz. Biz başından beri anlattığımız gibi, futbolun insanı, sportif işlevinden soyunup gerek müsabaka olarak, gerekse de seyreden insanların duygu ve düşüncelerini olumsuz yönde etkileyerek yozlaştırmaya, çürümeye, depolitizasyona hizmet etmesine, kitleleri devrimci mücadeleye katmaktan ya da tam anlamıyla kendilerini vermekten alıkoymasına karşı çıkıyoruz.

Yalnız saflarımızda da futbola eğilimin var olduğu bir gerçektir. Bizim insanlarımız futbolun getirildiği noktayı düşünce alanında çözümleyebiliyor. Fakat pratikte futbola bu işlevleriyle tavrı alması ve mahkûm edebilmesi, bugün için tam anlamıyla gerçekleştirilebilir değildir. Taraftar

gibi davranma, maçların heyecanına kapılarak zaman öldürme, TV'de futbol programlarını kaçırmama gibi yer yer rastlanılan davranışlar, bizim de "futbolculuk" statüsünden etkilendiğimizi gösteriyor. Geçmişte edindiğimiz futbola ilgi, yoğun futbol propagandasıyla körükleniyor, bir yerde dışa vuruyor. Bu sökülüp atılmalıdır.

Bu konuda örnek olacaksak, toplumun diğer bütün kesimleriyle kendimizi karşılaştıracaksak, şöyle demenin fazla bir değeri yoktur: "Biz Marksist-Leninistler, devrimciler futbolun depolitize etme işlevini görüyor, bundan fazla etkilanmıyoruz!" Bizim tutumumuz kesin, açık ve inandırıcı olmak zorundadır. Sorun nicel farkla ifade edilerek çözülmüyor. Biz farklıyız ama temelden nitelik olarak farklıyız. Bizim "futbolculuk"la, bu işlevle hiçbir bağlantımız olamaz, olmamalıdır. Olmaması için mücadele etmeliyiz. Kitlelerin depolitizasyonuna, "futbolculuk" statüsünde çakılıp kalarak objektif olarak destek vermemiz düşünülemez.

Biz açıktan ve hiçbir pragmatizme kapılmadan, futbolun kendi üzerimizdeki olumsuz etkisiyle de mücadele ederek "futbolculuk"la açıktan hesaplaşmaya girmeliyiz. Bu statüyü öncelikle kendi saflarımızdan sökülüp atmak ve kitleleri bu yöndeki çürüme ve bataktan çekip çıkarmak için cepheden ideolojik bir mücadeleye girişmeliyiz.

Hedefimiz iktidarı almak ve yeni bir düzen kurmaksa, düzenin tüm statüleri ve kurumlarıyla olduğu gibi, "futbolculuk"la da bu anlamda mücadeleyi başarmalıyız, başarmak zorundayız. D

* ispanya ve Portekiz'de ülkemizdeki arabeske benzer müzik türü. ** Şenlik, kamaval, bayram gibi kitlesele eğlenceler ispanya ve Portekiz'de bu adla anılıyor.

* * * 1982 Anayasa oylaması öncesi Evren'in Taksim'de yaptığı mitingdeki konuşmadan.

* * * * 1988'de Özal'ın Naim Süleymanoğlu'nun Seul Olimpiyatları'na katılma hakkını Bulgaristan'dan "satın alması" ve Naim'i hanedana manevi evlat olarak dahil etmesi, ANAP'ın ve Özal'ın pragmatistlikte Latin Amerika diktatörlerinden hiç de aşağı kalmadığını gösteriyor: Aslında bu tavrı ANAP iktidarının sporun her çeşidine ama özellikle futbola özel bir önem verdiğinin ipuçlarını veriyordu.

YUMRUĞUN GÜCÜ

Gücünü abartmak, kendisini dev aynasında görmeye başlamak, giderek işçi sınıfı öncülüğü misyonunu üstlenmek ülkemiz so-

lunun bir kısmının vazgeçemediği bir hastalığıdır. Öyleleri var ki, soyut büro yazılarıyla dolu, okuyucusu az dergi sayfalarında, uzak-yakın ilişkileri yokken ülkede olan biten direnişleri/eylemleri kendilerine mal ederek anlatırlar. Es kaza yaptıkları varsa, abarttıkça abartırlar. Ve her işçi eylemi onlardan sorulmalıdır!

Abartma, çarpıtma ve yalana dayalı güçlerinin bir gün tüm çıplaklığıyla açığa vurulmayacağını, dergi sayfalarında boy gösteren büyüklüklerinin büyüünün hiç bozulmayacağını sanırlar. Ya gerçekler?

Bunun bir örneği mahalli seçimlerde yaşandı. Devrimci sol güçleri suçlarken: "Bunun için gerçek dışı böbürlenmelerle kimse aldatılamaz." "Somut eylemlere girildiğinde, herkes yumruğunun gücünü ölçmektedir, ölçecektir." (Emek Dünyası sayı 15 Çözüm Dergisine Zorunlu Yanıt II) diye yazan 9'u bir yerde dergilerimiz, bağımsız adaylarla katıldıkları mahalli seçimlerde yumruklarının gücünü gördüler, boylarının ölçüsünü aldılar. (Yarattıkları komediye sevindiğimiz sanılmasın, sadece gü-lüp geçiyoruz)

Bu siyasi dergilerin, 9'u bir yerde yaptıkları, fiyaskoyla sonuçlanan üç-beş "gece" komedisi, tüm propaganda araç ve güçlerini seferber etmelerine karşın "1000 kişi"lik bir miting (aslında 400-500 kişi) ve sonuçta İstanbul'da 2500 "nitelikli" oy! İşte gürültülü patırtılı seçim kampanyasının sonucu! İşte proletaryanın(!) yumruğunun müthiş gücü! 9'u bir yerde dergilerimiz dönüp dönüp yazsınlar, bu sermaye pek kolay tükenmezi

Seçim pratiği, onların dergi sayfalarından ve büro köşelerinden dışarı çıkamadıklarını, o sözünü çok ettikleri işçi sınıfından ne kadar kopuk olduklarını gösterdi. Seçimlerde, bu dergilerin tüm çalışanları, yazarları, çizerleri, yakınları bir araya toplansaydı herhalde 1000 kişiyi aşarlardı. Demek ki mitinglere ya kendi çevrelerini katamamışlar, ya da işçi sınıfı hiç katılmamış! Yazık! Şu işçilerde hiç vefa duygusu bile kalmamış! 9'u bir yerde'yi boynuna bir "kurtuluş" çelengi gibi asmamış!

Biz diyoruz ki, devrimci sol güçler hiç kimseyle rekabet halinde değildir, ama yalnız başlarına -Cumhuriyet Gazetesi'nin mitingin iptal edildiğini bilinçli olarak yazmasına rağmen- 4000-5000 kişi ile miting yaptılar. (DEMKAD'lı kadınların mitingi.)

İSTANBUL DEFTERDARLIĞINDAN KEYFİ UYGULAMALAR SINIR TANIMİYOR

12 Eylül cuntası halkımızın, işçimizin, tüm emekçilerin, egemen güçlere ezilen, özgürlük ve eşitlik için mücadele eden, oligarşinin çirkef ve çıkarıcı yüzünü gören ve buna karşı mücadele eden, düşünen insanımızın, halkları uğruna ölümü hiçe sayan devrimci yiğitlerimizin üzerine bir balyoz gibi inmiştir.

Ancak, bu balyozun yerinde, tüm

ağırlığınca durmasına yine düşünen insanımızca izin verilmemiştir. Bir avuç direnen ve mücadele bayrağını hiç indirmeyen insan sayesinde ki; bugün herkes demokrasi, insan hakları, devrimci mücadele diyebilmektedir. Bırakın onu, bugün egemen güçler bile (yine kendi çıkarları doğrultusunda) demokrasi oyununu içine girmişlerdir. Egemen güçlerin temsilcisi olan

iktidar, ülkemizdeki demokrasiden, insan haklarından yüzleri kızarmadan söz etmektedir.

Ancak iktidardakiler kendi tayin ettikleri yöneticilerle tezata düşüklüklerini görmemek yutturmacası içindedirler.

Bunun en somut örneği, İstanbul Defterdarı Kemal Civelek'in takındığı keyfi tutumudur. Kemal Civelek İstanbul Defterdarı olarak göreve başladığından bu yana her sene, her Ramazanda yemekhaneyi kapatmaktadır.

Üstelik memuruna hiçbir bildirimde bulunmadan.

Üstelik her sene, yemekhanenin tadilat, onarım, yemekhane personelinin senelik izin hakkı gerekçeletini kuljanarak.

Üstelik çala çırpıla kuşa döndürülen bordroya mahkum, dar geliri memurun sırtına koca bir yük daha bindirdiğini bile bile.

Meydanlarda laiklik diye avaz avaz bağırın idareciler;

Görülüyor ki, tarih boyunca değişmeyen tablo süregitmektedir.

Görülüyor ki, Türkiye'nin yöneticileri bir yandan laiklik diye bağırıp dururken, bir yandan gerici yobaz güçleri pohpohlamaktan el etek çekmemişlerdir.

Kemal Civelek'in keyfi tutumuna göz yumulması en açık örneğidir. Böylece oligarşinin gerçek yüzü; her iyi görünümün altında çıkarıcılığın, egemen güçlere yatırımın, sermaye hırsının yattığı görülmektedir.

Biz memurların örgütlü bir gücünün olmaması, bunun çeşitli dayatmalarla engellenmesi; ne yazık ki, oligarşinin ve burjuvazinin karşısında sessiz kalmamızı getirmektedir.

Duyarlı olan tüm insanları, devrimci-demokrat tüm güçleri daha fazla duyarlı olmaya, insan hak ve özgürlüklerini savunmaya, insan onurunu çiğnetmemek için mücadeleye çağırıyorum.

Tüm memurlara onurlarına ve haklarına sahip çıkmaları için sesleniyor, kabuklarını kırmaları, silkinmeleri ve ekonomik-demokratik hakları için demokrasi mücadelesine katılmaları çağrısında bulunuyorum. D

Maliyeden bir memur.

ÇÖZÜM 31

SUNİ DENGİ

Herşeyden önce suni dengenin nesnel bir olgu olduğunu vurgulamak gerekir. Suni denge emperyalizmin III. bunalım döneminde yeni-sömürge ülkelerde, sürekli milli krizin varlığı koşullarında, halk kitlelerinin içinde bulunduğu pasif tutumun, bu dönemde proletaryanın teori ve taktiklerini belirleyen önderler tarafından ifade edilmiş tarzıdır.

Görüldüğü gibi burada bir paradoks vardır. Hem sürekli milli krizden söz edilmektedir, hem de kitlelerin pasif tutumundan. Ancak bu anlaşılabilir bir durum değildir. Toplumun diyalektiği bu tür karmaşık ama anlaşılır olgularla doludur. Zaten suni denge bu çelişkili birliğin kendisidir. Bu paradoksu Mahir ÇAYAN "oligarşi ile halkın memnuniyetsizliği ve tepkileri arasındaki suni denge" olarak ifade etmektedir. Yani halk mevcut yönetimden ve düzenden memnun değildir. Bu düzenin şöyle ya da böyle değişmesini istemektedir. Ancak bu memnuniyetsizliğini eyleme dökmek, daha doğrusu memnuniyetsizliğine denk düşen eylemlerle tepkisini dile getirmektedir. Suni denge olarak ifade edilen nesnel durum budur.

Suni dengeden sözeden Marksist-Leninist önderler, hiçbir zaman bu olguyu sınıf mücadelesinin varlığı-yokluğu veya kitle hareketlerinin varlığı-yokluğu ikilemi ile ele almamışlardır. Mahir ÇAYAN'ın, "kitlelerin düzene karşı memnuniyetsizliği ve kıpırdanmalarının eyleme dönüşmesi için, önce inandırıcı olmalıyız" deyişinde olduğu gibi, buna onlarca örnek göstermek mümkündür. Demek ki halkta "düzene karşı kıpırdanmalar" olmasına rağmen bir suni denge olgusundan söz edilmektedir. Aksinin düşünülmesi de mümkün değildir. Milli krizin varlığı koşullarında halk, memnuniyetsizliğini şu veya bu biçimde dile getirir ve mevcut siyasal yapı üzerinde etkide bulunur. Ancak gerçekte bu kıpırdanışlar halkın içinde bulunduğu memnuniyetsizliğe ve yeni-sömürge ülkelerde yaşanan milli krize denk düşen düzeyde değildir. Yani gerçekte olması gereken düzeyde değildir ve devlete karşı yönelmemektedir. Suni denge anlamını burada bulur.

(Aşağıda yayınlanan yazı devam etmekte olan Devrimci Sol ana davası ortak savunmasının 826-843 'üncü sayfalarından alınmıştır.)

SUNİ

Kitlelerin memnuniyetsizliği ile kendiliğinden eylemlilikleri arasında ayniyet arayan bazı mekanik dogmatik kafa yapıları; kuşkusuz sorunun bu şekilde konulmasına itiraz edebilirler; ama bunlar, 12 Eylül'den sonra artan memnuniyetsizlik ile, kitle mücadelesi arasındaki uçurumun da izahını bulmak zorunda kalacaklardır. Görünen tepkilerin ardında, çok daha boyutlu, potansiyel anlamda bir memnuniyetsizlik söz konusudur. Yeni Sömürge ülkelere özgü devrim stratejisi, bu potansiyelin açığa çıkarılmasıyla doğrudan ilintilidir. Ve onun araç ve yöntemlerini içermektedir.

Bu nedenle yeni-sömürge ülkelerde görülen ve zaman zaman yükselen kitle hareketleri, suni denge ile çelişkili bir olay değildir. Kaldı ki, suni dengenin güçlenmesi veya zayıflaması, esas olarak silahlı mücadeleye bağlı olmakla beraber, bir bütün olarak sınıf mücadelesinin gelişimi ile orantılıdır. Ve bu formülasyon, sorunun genel konuluşudur. Soyutlamaların daima somut hayatın bazı yönlerini eksik bırakacağı ve esas olanı, genel olanı içereceği unutulmamalıdır. Somut pratikte öyle istisnai durumlar olabilir ki, yeni-sömürge bir ülkede kitle hareketleri

kendiliğinden de boyutlanabilir. Sınıf mücadelesinin gelişimi ve güçler dengesinin değişmesi, bu tür durumları ortaya çıkarabilir. Örneğin; ülkemizde, 12 Eylül öncesi anti-faşist mücadelenin niteliği gereği, belirli oranda kitleleri etkilemesi, sonuçta kitlelerin de taraf olmasını, şu ya da bu oranda -zorunlu savunma temelinde de olsa- mücadeleye katılmasını beraberinde getirdi. Bu durum kitlelerin ekonomik-demokratik talepli mücadelesinin yükselmesinde önemli rol oynamış, yer yer devlet güçleriyle karşı karşıya gelen kitleler, kısmen de olsa bunlara karşı tavır alabilmiştir. Ve o dönem devrimci şiddet eylemleri, kitle hareketleri, oligarşi içi çelişkiler vb. bir çok nedene bağlı olarak, devletin belirli bir oranda dejenere olduğu, yıprandığı gözlenen bir olgu olmuştur.

Bu, suni dengenin zayıflamasıdır. O dönemin koşulları gereği kitleler her geçen gün giderek daha fazla bir biçimde ve sayıda devrimciler yanında yer alıyor, olayların içine giriyorlardı. İşte silahlı mücadelenin belirleyiciliğinde çok yönlü etkenler sonucu, sınıf mücadelesinin ivme kazanması, aynı zamanda suni dengeyi de zayıflatıyordu. Nitekim tarihsel ve siyasal olarak çeşitli farklılıklar

DENGE

gösterse de Şili, Pakistan, Haiti vb. ülkelerde, suni dengeyi daha ileri boyutlarda zayıflatan hareketler sözkonusudur.

Çok açık ve net olarak görülüyor ki, 12 Eylül ile birlikte kitleler derin bir suskunluğun içine girmiştir. 8 yıldır bu suskunluk neden sürmektedir? Herhalde bu durum kitlelerin memnuniyetiyle izah edilemez! O halde artan memnuniyetsizlik ile suskunluk arasındaki çelişki, nasıl izah edilecektir? Kitlelerin sesini yükseltmesine veya en azından tepki denilebilecek eylemlere girmesine engel olan nedir? Bu sorulara sadece "baskı ve sindirme politikası" diyerek cevap verenler olacaktır elbette. Ama bu cevap, eğer kitleler haklarının gaspına eylemli tepki göstermiş olsaydı, baskıyla bunun sindirilmesi gibi bir gelişim olsaydı yeterli olabilirdi. Oysa kitleler daha baştan olaya sessiz kalmışlardır. Baskı ve sindirme politikasının varlığı bunu izah etmekte yetersizdir.

Suni dengenin maddi temeli, III. bunalım döneminde sömürü ve istismar metodlarında emperyalizmin yaptığı değişikliklerdir. Bu konuda Mahir CAYAN şunları söylüyor:

"...yeni-sömürgecilik metodu, bir yandan emperyalizmin ülkeye iyice

yerleşmesi (yani emperyalizmin sadece dışsal bir olgu değil, aynı zamanda içsel bir olgu haline gelmesi) sonucunu doğururken, öte yandan geri bırakılmış ülkelerde, geçmiş dönemlere kıyasla, izafi olarak -feodalizmin etkin olduğu, eski sömürgecilik dönemine kıyasla-belli ölçülerde pazarın gelişmesine paralel olarak toplumsal üretim ve nisbi refahı arttırmıştır.

"Bunun sonucu olarak, geri bırakılmış ülke içindeki çelişkiler görünüşte yumuşamış (feodal döneme kıyasla) halk kitlelerinin düzene karşı tepkisi ile oligarşi arasında suni bir denge kurulmuştur. Emperyalist işgal gizlendiği için(...) halk kitlelerinin milliyetçi tepkileri, gavura allerjisi nötralize olmuştur. Merkezi devlet aygıtı, geçmiş dönemlere kıyasla çok güçlenmiş ve ittifak projeleri, ikili anlaşmalar, devrimci iç savaş dikkate alınarak militarize edilmiştir.(...)

"Ülke içinde pazarın genişlemesine paralel olarak şehirleşme, haberleşme ve ulaşım çok gelişmiş ve ülkeyi ağ gibi sarmıştır. Eski dönemlerdeki halkın üzerindeki zayıf feodal denetim -emperyalizmin fiili durumu bütün ülke çapında değil, ticari merkezlerde ve ana haberleşme yerlerinde- yerini, çok daha güçlü oli-

garşik devlet otoritesine bırakmıştır. Oligarşik devletin ordusu, polisi ve de her çeşit pasifikasyon ve propaganda araçları ülkenin her köşesinde egemenliğini kurmuştur.

"Bütün bunlara, I. ve II. genel bunalım dönemindekilerle kıyaslanmayacak şekilde, bu ülkelerde emperyalizmin ve oligarşinin propaganda araçlarını korkunç seviyeye getirmesini, pasifikasyon yöntemlerini geliştirmesini ve geçmiş dönemlerde milli kurtuluş savaşlarından edindiği tecrübeleri ilave etmek gerekir.

"Artık geri bırakılmış ülkelerdeki oligarşik devlet aygıtı, mevcut üretim ilişkilerini(...) uzun bir süre koruyabilecek seviyeye gelmiş, bu ülkelerdeki halk kitlelerinin özellikle geniş emekçi yığınlarının tepkileri pasifize edilerek bu tepkiler ile oligarşi arasında suni bir denge kurulmuştur." (Bütün Yazılar, DEVRİMCİ SOL Yayınları, 1979, Syf: 377-378)

Mahir CAYAN'dan aktardığımız bu ifadeler sorunun özünü tüm yönleriyle ortaya koymaktadır. Suni denge, bir bütün olarak yeni-sömürge ülkelerin sosyal, siyasal ve ekonomik özelliklerinin genel bir tablosunu çizen bu sözlerde belirtilen olguların yarattığı bir sonuçtur. Ve dolayısıyla III. bunalım döneminde yeni-sömürge ülkelere özgü bir özelliktir.

Burada suni dengenin nedenleri olarak belirtilen sosyal, siyasal ve ekonomik olguların, hiçbirinin diğerrinden kopartılarak ele alınmaması, suni dengenin, bunların bir bütün olarak yarattığı bir unsur olduğunun kavranması önem kazanmaktadır. Bu birbirleriyle içice geçmiş sosyal, siyasal ve ekonomik olguları tek tek açarsak:

1-) Emperyalizmin açık işgalinin gizli işgale dönüşmesi ve bunun sonucu olarak halk kitlelerinin milliyetçi tepkilerinin, "gavura" allerjisinin nötralize olması.

2-) Yukarıdan aşağıya çarpık anlamda da olsa kapitalizmin geliştirilmesi, feodalizmin çözülmesi ve pazarın genişlemesi sonucu ortaya çıkan nisbi refah olgusunun, görünüşte çelişkileri yumuşatıcı etkisi (bu nisbi refah görünüştedir.).

3-) Kapitalist gelişmenin sonucu olarak güçlü merkezi devlet otoritesinin ortaya çıkması ve ülkenin en

SUNİ DENGİ

üçra köşelerine kadar denetim kurması.

4-) Emperyalizm ve oligarşinin güçlü ideolojik hegemonya araçlarına sahip olması ve bunların halk kitlelerinin düşüncelerini köreltici etkisi ile, emperyalizmin pasifikasyon yöntemlerinin uygulanmasında kazandırdığı tecrübe birikimi.

Bunların hepsi de, yeni-sömürge ülkelerde emperyalizme bağımlı çarpık kapitalist gelişmenin bir ürünü ve zorunlu sonucu olan olgulardır. III. bunalım dönemi öncesinin sömürge ülkelerinde görülmemektedir.

II. bunalım döneminde yarı-sömürge ve sömürge ülkelerde, kitleler bir yandan emperyalizmin ülkede fiili varlığı, diğer yandan sömür, baskı ve zulmün çok acımasız olması, merkezi devletin güçsüzlüğü gibi faktörler sonucu, düzene karşı olan tepkilerini çok açık biçimde gösterbiliyorlardı. Bu da özellikle kırsal kesimlerde kendiliğinden bölgesel halk ayaklanmalarına yol açıyordu. Halk kitleleri yabancıya duyulan allerji ile, emperyalizme ve feodal sömürüye karşı kendiliğinden de olsa silahlı tavrı alıyorlardı. III. Bunalım döneminde emperyalizmin gizli işgal esprisine uygun olarak, halk kitlelerinin karşısına emperyalist ordular yerine, sözde ulusal ve bağımsız ordu ve devlet kurumlarının çıkması kitlelerde, orduyu kendi ulusal ordusu görme yanılgısına neden olmuştur. Aynı işlevi görmesine rağmen, kitleler emperyalizmin fiili işgali koşullarında aldığı tavırları, gizli işgali gerçekleştiren ordu ve devlet kurumlarına karşı alamamaktadır. Böylece kitlelerin "gavura" karşı allerjileri nötralize olmakta, anti-emperyalist tavrı daha pasif düzeyde kalmaktadır.

Bu dönemde, merkezi devlet aygıtının güçlenmesi, ordunun iç savaş örgütlenmesine uygun olarak geliştirilmesi, gelişen kapitalist alt yapı nedeniyle oligarşinin ülkenin her tarafını denetim altına alması ve II. bunalım dönemine nazaran olağanüstü gelişen propaganda araçlarıyla, resmi ideolojiyi en geniş kitlelere yayma ve şartlandırma olanaklarına sahip olması; örgütsüz ve idealist düşüncenin etkisinden kurtulmayan kitlelerin gözünde; oligarşik dev-

let cihazının "dev gibi güçlü" ve yenilmez olarak görülmesine neden olmuştur. Düzendən nefret eden, şu veya bu şekilde değişmesi gerektiğine inanan halk, bunu mümkün görmemekte, dev gibi güçlü gördüğü devleti yıkabileceğine, düzen değişikliği sağlayabileceğine inanmamakta, devlete karşı gelme yerine kaderciliği (böyle gelmiş böyle gider) seçmekte, düzenin müsaade ettiği sınırlar dışına çıkmamakta ve düzen alternatiflerine umut bağlamaktadır. Devletin en küçük demokratik kısırdanışları bile baskı ve zorla ezmesi, kitlelere gücünü her durumda hissettirmesi ve demagogik propagandası da bu durumu pekiştirmektedir. Bırakalım halkı, halkın öncülüğüne soyunan ve barışçıl çalışma tarzını temel alan kimi sol akımların gelişim

Suni denge olgusunu irdelerken, her ülkede bunların nasıl somutlandığı ve suni denge üzerinde etken olan tarihsel, sosyal, ekonomik ve kültürel olgular da ayrı ayrı hesaba katılmaz ve düz bir mantıkla hareket edilirse, önemli hatalara düşmek kaçınılmaz olur.

çizgisi dikkate alınırsa, devletin bu güçlülük imajının kitlelerde nasıl bir psikolojiye neden olduğunu, daha iyi kavrarız.

Hangisini ele alırsak alalım, başlangıçta ne kadar keskin ihtilal naraları atılmış olursa olsun, bunların gelişim çizgisi kabaca şudur: Oligarşinin ağır baskı koşullarında evrim dönemi çalışma tarzını hayata geçirmek ve gelişme imkanı bulamamak, giderek başlangıçtaki ihtilalciliği (teoride ne derlerse desinler) terk ederek pasifizme kaymak ve reformist alternatiflerin kanatları altına sığınarak, herhangi bir burjuva fraksiyonunun kuyruğuna takılmak... Bu nedenle bizim gibi ülkelerde barışçıl çalışma tarzının temel alınması, suni dengeyi zayıflatmak şöyle dursun,

daha da pekiştirir. Devletin karşı gelinmezliği, yenilmezliği yanılgısı içinde olan bir halkın; devletin gücü ve saldırıları karşısında sinen, düzen sınırları dışına çıkma cesareti göstere-meyen "öncü"sünü gördükçe, yenilmezlik, karşı konulmazlık imajının daha da pekişmesinden doğal bir şey olamaz.

Ayrıca bu dönemde çarpık da olsa kapitalist üretim ilişkilerinin ülkeye girmesi, tüketime yönelik hafif ve orta sanayinin geliştirilmesi, eski ağır feodal sömürü ve ilişkilerin yerini, kapitalist ilişkilerin alması ve pazarın genişlemesine paralel olarak; ülkede nispi bir refah oluşmuş, bu da ilişkileri görünüşte yumuşatmıştır. Hafif ve orta sanayinin çevresinde ise, yaygın bir küçük üretim ağı oluşmuştur. Böylece adeta küçük burjuvalar ülkesi haline gelen yeni-sömürgelerde, bu yaygın küçük burjuva tabakalar, hem oligarşinin üzerinde durduğu toplumsal tabanı genişletir, hem de pasifizmin maddi dayanaklarını oluşturur.

Bu gelişimin yukarıdan aşağıya gerçekleşmesi, halk kitlelerinde, devletin bahsettiği bir nimet görünümünü yaratmış, proletaryanın ve halk kitlelerinin mücadelesi ile içte bir kapitalist gelişme olmamıştır.

Kaderci, pasif, edilgen bir kitlenin yaratılmasında; devletin propaganda aygıt ve kurumları dışında, oligarşinin yaygın ve güçlü kitle iletişim araçlarına sahip olması, feodal dönemdeki ilkel yöntemlerle çalışan dini kurumların yerini, binlerce kat daha etkili kurum ve araçların alması ve bunların, kitlelerin bilincini dumura uğratması, düzenin çıkarları doğrultusunda şartlandırıcı etkisi ve ayrıca yabancılaşma, yozluk, dejenerasyon, ahlaki çöküntüsünün de hesaba katılması gerekir.

Bunlar bütün yeni-sömürge ülkelerde suni denge olgusunu yaratan faktörlerdir. Ve bu faktörlerin tümünün yarattığı bir suni denge, her yeni-sömürge ülkede şu veya bu oranda vardır. Ancak suni denge olgusunu irdelerken, her ülkede bunların nasıl somutlandığı ve suni denge üzerinde etken olan tarihsel, sosyal, ekonomik ve kültürel olgular da ayrı ayrı hesaba katılmalıdır. Eğer her ülke için bu somut şekillenip hesaba

katılmaz ve düz bir mantıkla hareket edilirse, önemli hatalara düşmek kaçınılmaz olur. Örneğin Latin Amerika ülkelerini ele aldığımızda, bu ülkelerin bir çok farklı özellikleriyle karşılaşıyoruz. Özellikle bazı ülkelerde oligarşinin aile yapıları biçiminde oluşması, diğer burjuva katmanların dışlanması, sömürünün daha ilkel, basınının daha yoğun olması, ordunun tümüyle ve açıkça sınıfsal bir zeminde bir siyasal parti gibi hareket etmesi, ordu üst tabakalarının sömürüye daha fazla ortak olması, güçlü merkezî devletlerin III. bunalım döneminde henüz yeni oluşturulması, halkın tarihsel olarak isyancı geleneğinin olması, kapitalizmin gelişme seviyesi vb. gibi bir çok faktör, suni dengenin zayıf oluşunun doğrudan etkenleridir. Hatta Latin Amerika ülkelerinin çoğunda kabaca var olan bu özellikler, somut olarak tek tek ülkeler bazına indiğimizde, çok daha çeşitlenecek ve suni denge de farklılıklar gösterecektir.

Burada suni dengeyi oluşturan etkenlerden biri olan nispi refah olgusunu daha etraflı olarak anlatmayı gerekli görüyoruz. Çünkü bu olgu yeterince kavranmadığı sürece suni denge de anlaşılmayacaktır. Ayrıca THKP-C ve DEVRİMCİ SOL'un düşüncelerine yönelik çarpıtma ve demagojilerin odak noktalarından biri olması nedeniyle bu konu üzerinde geniş olarak durmak istiyoruz.

NİSPİ REFAH GÖRÜNÜŞTE BİR OLGUDUR

Suni dengenin dışında, ondan bağımsız bir nispi refah olgusu düşünmek mümkün değildir. Nispi refah, suni dengenin nedenlerinden biridir. Bu anlamda suni denge ile birlikte ele alınıp kavrandığında bir anlam ifade eder. Keza bir siyasal hareket için, sosyal veya iktisadi olgular kitelerin ruh halinde; bilinç çarpıklığında oynadığı rolle orantılı olarak önem kazanırlar. Amaçsızca, toplumda var olan her şeyi açıklama kaygısıyla hareket etmek, Marksist-Leninistlerin değil, kitlelerin bilinç çarpıklığını gidermek, siyasi gerçekleri açıklamak ve kitlelerle birlikte devrim yapmak diye bir derdi olmayan aydın entellektüellerin veya toplum bilimlileri ile uğraşan akademisyenlerin işi olabi-

li. Bu nedenle sadece ekonomik bir olgu olmanın ötesinde, öznel bir boyutu da olan nispi refah olgusunu ele alırken, bir çok ekonomik veri ve istatistikler sıralamak mümkündür, ancak biz, böylesi ayrıntılarla uğraşmayacağız. Esas olarak ekonomik açıdan, yani nesnel boyutuyla sorunun genel çerçevesini çizmekle yetinip, bunun kitlelerde yarattığı psikolojiye ve bilinç çarpıklığına, suni dengenin bütünlüğü içinde değineceğiz.

Ayrıca daha baştan şunu da belirtelim ki, burada öznel olarak ele aldığımız nispi refah ve suni denge ilişkisini, daha önce suni dengeyi anlatırken sıraladığımız diğer sosyal, siyasal ve ekonomik koşullardan soyutladığımız gibi bir yanılgıya düşülmemelidir. Burada anlattığımız her

Yeni-sömürgecilik geri bıraktırmış ülkelerde geçmiş dönemlere kıyasla izafi olarak -feodalizmin etkin olduğu, eski sömürgecilik dönemine kıyasla- belli ölçülerde pazarın genişlemesine paralel olarak toplumsal üretim ve nispi refahı arttırmıştır.

şey, onlarla bir bütünlük içerisinde düşünülmeli ve öyle değerlendirilmelidir.

Nedir nispi refah? Bolluk, varlık, rahat içinde yaşama anlamına gelen gerçek bir refah mıdır, yani yoksullukla çelişen bir durum mudur, yoksa başka bir şey mi?

Önceki bölümde aktardığımız alıntıda görüldüğü gibi Mahir CAYAN sorunu şöyle koymaktadır:

"(Yeni-sömürgecilik-bn), öte yandan geri bıraktırmış ülkelerde, geçmiş dönemlere kıyasla izafi olarak -feodalizmin etkin olduğu, eski sömürgecilik dönemine kıyasla- belli ölçülerde pazarın genişlemesine paralel olarak toplumsal üretim ve nispi refahı arttırmıştır.

"Bunun sonucu olarak, geri bırak-

tılmış ülke içindeki çelişkiler görünüşte yumuşamış (feodal döneme kıyasla) halk kitlelerinin düzene karşı tepkisi ile oligarşi arasında suni bir denge kurulmuştur." (Mahir CAYAN, age, sf. 377-378)

Nispi refah ve suni denge ilişkisinin de ortaya konulduğu bu sözlerde, nispi refahı belirleyen başlıca iki nokta vurgulanmaktadır:

1-) Pazarın genişlemesi ve toplumsal üretimin artması.

2-) Eski sömürgecilik dönemi ile yeni dönemdeki koşulların kıyaslanması.

İşte bu iki nokta nispi refah kavramının muhtevasını oluşturmaktadır. Bunlardan soyut, tek başına kavram olarak refahın ele alınıp tartışılması, havanda su dövmeye benzer. Zaten adı üstünde, nispi bir refahtan, yani görece bir refahtan söz edilmektedir. Nispinin anlamı, hem bir kıyaslamayı, hem de bir bağımlılığı, koşullanmışlığı içerir. O halde nispi refah deyince, daha baştan neye göre, neyin tarafından koşullanmış bir refahtan söz edildiğine bakmayı zorunlu kılmakta, kavram bunlarla birlikte, yani teorik açılımı içerisinde gerçek muhtevasını bulmaktadır. Açık ki, buradaki koşullayan, toplumun ekonomik şekillenişinin kendisidir. Bu da ülkemiz özgölünde çarpık kapitalizmdir. Nispi refah bunlardan soyut olarak ele alındığında hiçbir anlam ifade etmez.

Kapitalizmin kitlelere sunduğu 'refah'ın özünde görece bir refah olduğu, gerçek anlamda refahın ancak sosyalist ülkelerde söz konusu olduğu genellemesinden hareketle; bu kavramın bizim gibi ülkelerde kazandığı muhteva ile, kapitalist ülkelerde kazandığı muhtevayı özdeşleştirme hatasına düşülmemelidir.

Kapitalist ülkelerde refah, esas olarak sömürge ülkelerden elde edilen kârların bir kısmının kitlelere verilmesi suretiyle sağlanmaktadır. Bu ülkelerde kapitalist ekonominin gösterdiği istikrarsızlık nedeniyle çeşitli dönemlerde azalıp çoğalsa da, bir yandan kapitalizmin köklü bir geçmişi ve güçlülüğü, diğer yandan sermaye ihracı sonucu elde edilen kârların bir bölümünün, işçi sınıfına verilmesi olanağının bulunması sonucu, kapitalizm, kitlelere belirli oran-

SUNİ DENGE

da rahat bir yaşam seviyesi sunabilmektedir. Böyle bir yaşam seviyesinin elde edilmesinde işçi sınıfının mücadelesinin etkisi de unutulmamalıdır.

Yani bu ülkelerde "refah" kitlelerin yaşam şartlarını zorlamayan, ortalama rahat bir yaşam standardı sunulmasıyla somutlaşır. Kişi başına düşen ortalama gelir, bizim gibi ülkelerle kıyaslanmayacak düzeyde olduğu gibi, toplumsal gelirin dağılımı da sömürge ülkeler gibi sınıflar arasında derin uçurumlar yaratacak ve çatışmalara yol açacak kadar denge-siz değildir. Örneğin işsizlik bile kitlelerin yaşam şartlarını zorlayıcı bir unsur olmaktan çıkartılmıştır. Bir insan işsiz kaldığında "işsizlik fonu", "yardımlaşma fonu" gibi olanaklardan yararlanarak yaşamını devam ettirebilmektedir. Bu refah da görece bir refah olmasına rağmen, bir karışıklığa yol açmamak için, biz buna "burjuva refah" diyeceğiz. Ülkemiz ve sömürge ülkeler içinse "nispi refah" kavramını kullanacağız.

Kapitalist ülkeler için sözünü ettiğimiz burjuva anlamda refah olgusu, bizim gibi ülkeler için geçerli değildir. Çünkü bizim gibi ülkelerde çarpık kapitalist gelişim ve emperyalizme bağımlılık nedeniyle, kapitalizm, kitlelere böyle bir yaşam standardı sunmanın her türlü koşulundan yoksundur.

Kavramın ele alınıp biçimine ilişkin yaptığımız bu belirlemeden sonra, tekrar, ülkemizde "neye göre ve neyin tarafından koşullanmış bir refah" sorularına dönelim.

"Neye göre?" sorusunun cevabı, feodalizmin egemen olduğu eski sömürgecilik dönemine göredir. Burada kıyaslanmanın feodalizme göre yapılması, kitlelerin yaşamında, belirlenin bir değişmeyi ortaya koymamıza olanak sağlamaktadır.

"Neyin tarafından koşullanmış?" sorusunun cevabı ise, yeni-sömürgecilik ilişkileri içerisinde pazarın genişlemesi ve toplumsal üretimin artması tarafından koşullanmasıdır. Bir başka deyişle, yukarıdan aşağıya feodalizmin belli ölçülerde tasfiyesi, emperyalizme bağımlı tüketim ekonomisine yönelik hafif ve orta sanayinin kurulmasıyla karakterize olan, çarpık kapitalist oluşumdur. Mahir

ÇAYAN'ın da bir çok yerde nispi refahı hafif ve orta tüketim sanayinin gelişmesi olgusuyla birlikte ele aldığını görürüz. Bu da kitlelerin yaşamındaki değişimin niteliğini ve seviyesini tayin etmektedir. Yeni-sömürge ülkelerde yukarıdan aşağıya çarpık kapitalizmin gelişmesi ve bununla orantılı olarak feodal ilişkilerin çözülmesi, kitleleri feodal sömürü biçiminin ve yaşam şartlarının dar sınırları dışına çıkarır ve onlara, kapitalist gelişimin zorunlu bazı olanaklarından, kendiliğinden yararlanma olanağı sağlar. Böylece kitleleri bir yandan pazar için üretimin tüketicileri durumuna getirirken, diğer yandan da onların yaşam tarzında değişiklikler yaratır.

Ülkemizde 1950'lerden sonra gelişen sürecin karakteri budur. Bu dönemden itibaren hızla gelişmeye başlayan çarpık kapitalizm, ulaşım, iletişim vb. gibi kendine özgü altyapısını oluşturunca, tedrici olarak fe-

odal ilişkilerin de çözülmesini beraberinde getirmiştir. Bir başka deyişle kapitalist pazarı genişletirken, proletarleşme, kentleşme, göç ve gecekondulaşma sürecini başlatmıştır. Bu yıllarda başlayan ve 1965'lerde büyük oranda yoğunlaşan, kırlardan kentlere nüfus akımının, ülkemizde halen önemli ölçüde sürdüğü bilinen bir gerçektir. Yine eskiden sanayi mamulleri ve emperyalist ülkelere ihmal edilen metallerin pazarı, belli merkezlerde sınırlı iken, ulaşımın geliştirilmesiyle giderek ülkenin her yerine rahatlıkla ulaştırılmaya başlanmış, böylece önemli ölçüde geliştirilen hafif ve orta sanayi mamulleri, tüketicinin ayağına götürülebilmektedir. Bir çok tüketim maddesi lüks olmaktan çıkmış, daha geniş kitlelerce tüketilmeye başlanmıştır.

Feodalizm ile kapitalizm arasında ki bu mücadele, yeni-sömürge ülkelerde bugün bitmiş bir mücadele değildir. Çarpık kapitalizm lehine sü-

rekli bir değişim ve mücadele sürmektedir. Çünkü emperyalizm güdümünde çarpık gelişen Kapitalizm, gerek ekonomik, gerekse siyasal alanda, feodalizmi tamamen tasfiye edebilecek güçte değildir. Feodal ilişkilerin yerini şu veya bu oranda kapitalizmin alması, ülkenin geniş kesimlerinin şu veya bu oranda kapitalist pazara daha çok açılması hep devam eder. Başlangıçtaki hızlı çözülme ve gelişme (ülkemiz özgülünde 1950'ler, yani DP dönemi) ile geçmiş dönem arasındaki fark bu anlamda niceldir. 24 Ocak Kararları'yla burjuvazinin ağzından düşürmediği ve bir kısım solcuları dahi inandırdığı yapı değişikliğinin, bugün açıkça iflas etmiş olması boşuna değildir. 12 Mart'ta olduğu gibi, 12 Eylül'de de gündeme gelen toprak reformu girişimleri ve buna engel olan güçler dikkate alınır, tekelci burjuvazi veya kapitalizm lehine yapılmaya çalışılan bu düzenlemelere engel olan güçlerin, hangi güçler olduğu kolayca anlaşılacaktır. Ancak bütün bunlara karşın, gelişmenin yönü daima kapitalizm lehine olmuştur. Ve olma ya devam etmektedir. Bu nedenle ülkemizde kapitalist pazarın genişlemesi durmuş değildir. Anadolu, özellikle kırsal kesim, her gün kapitalist tüketim ekonomisine daha çok açılmaktadır. Örneğin, Doğu Karadeniz Bölgesi'nin kırsal kesimlerine elektrik, Kürdistan'ın diğer bir çok bölgelerine ise yol vb. altyapılar, 12 Eylül sonrası götürülmüştür. Yine uygulamaya konulmuş bulunan GAP, bu konuda yabana atılmayacak kadar önemli bir örnektir. Bütün bunların bir yönünü, kapitalizme yeni tüketim alanlarının açılması oluştururken, diğer yönünü de kitlelerin yaşam tarzında meydana gelen değişimler oluşturmaktadır.

Bu gelişmeler kitlelerin yaşamında ne tür değişiklikler oluşturmakta, kapitalist gelişme onlara nasıl bir yaşam tarzı sunmaktadır?

Birincisi; feodal dönemde ülke nüfusunun hemen hemen tamamını oluşturan geniş köylü yığınları, mutlak surette toprağa bağımlı olmak zorundadır. Feodalizmin onlara sunduğu tek alternatif, toprakta çalışıp feodal ağaya kölece boyun eğmektir. Bu dar sınırlar dışında başka yaşam

olanakları yoktur. Oysa kapitalizm işgücünü serbestleştirip, feodal ağaya karşı mutlak bağımlılık çemberini kırarken; proleterleştirdiği kitlelere görünürde bir çok alternatif sunar.

İkincisi: pazar için üretim olan kapitalist üretim, kaçınılmaz olarak kitlelerin tüketimini gözetmek zorundadır. Varlığı ve yaşamı ona bağlıdır. Kapitalizm, feodal döneme ait olan "bir dilim ekmek, gaz, tuz, hırka..." gibi tüketim kapasitesi ve felsefesiyle yetinemez. Oysa feodal dönemde egemen sınıfların böyle bir derdi yoktur. Üretimi gerçekleştiren köylülere yaşayabileceği kadar ürün bırakması yeterlidir.

Üçüncü olarak; kapitalizmde üretici güçlerin daha ileri olması, kapitalist metaların ülkenin en ücra yer-

Nispi refah üretici güçlerin ve pazar ekonomisinin çarpık da olsa gelişmesinin, yani kapitalizmin tüketime yönelik hafif ve orta sanayi ile, sömürge ülkelere girmesinin ve pazarın genişlemesinin zorunlu bir sonucu olan, halk kitlelerinin yaşam tarzındaki değişim ile karakterizedir.

lerine kadar ulaşabilmesi, tüketimin daha geniş bir kitleye yayılmasına olanak sağlar. Ve kitleler kapitalist üretimin nimetlerinden yararlanma olanağı bulur.

Dördüncüsü; gerek pazarın, gerekse kapitalist sanayinin genişlemesi için gerekli altyapının inşası, kitlelere kendiliğinden bunlardan yararlanma olanağı sağlar. Örneğin, kapitalist metaların en önemlilerinden olan elektrikli ev eşyalarının tüketimi için özellikle o yöreye elektriğin girmesi şarttır. Ve bu durum açıktır ki, kitlelerin yaşamında kendiliğinden önemli bir değişiklik yaratır.

İşte bütün bunlar kitleler için yeni bir yaşam tarzının ifadesi olurken, geçim şartlarında da kısmi düzelme-ler yaratır. Mahir ÇAYAN'ın, hafif ve

orta sanayinin diğer yeni-sömürge- lere göre, daha güçlü olduğunu belirttiği ülkemiz özgülünde, kitlelerin geçim şartlarındaki bu değişim, CHE GUEVARA'nın "en az normal sayılabilecek dönemlerde halkın geçim şartlarının başka durumlara nazaran pek o kadar çetin olmaması" sözlerinde ifadesini bulur. Çarpık kapitalist gelişim ve sömürücü ilişkiler, kitlelerin geçim şartlarında zaten bundan öte bir değişiklik yaratamaz.

Kitlelerin geçim şartlarındaki görünüşteki düzelmeyi, somut olarak şöyle ifade edebiliriz. II. bunalım döneminde yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde yaşanan açlık, yoksulluk had safhadaydı. Geniş emekçi kitleler açlıktan ölmek için büyük çaba sarfediyorlardı. Buna karşın yeni-sömürge ülkelerde, kapitalist gelişim, kitlelerin yaşam tarzında görünüşte de olsa değişiklik yaratmış, onlara yeni umutlar sunmuştur. Örneğin, kitleler yine açtır, fakat artık "radyosuz" yapamazlar...

Kitlelerin yaşam tarzındaki ve geçim şartlarındaki bu değişim, nispi refahın nesnel yanını oluşturur. Ama bu, herşeyden önce yaşam tarzındaki değişim olarak algılanmalıdır. Tek başına geçim şartlarındaki ilerleme veya gerilemenin kriter alınması, bizi nispi refahı ücret fiyat politikalarıyla izah etmeye, dönemsel bir olgu gibi algılamaya götürür ki, bu temelden sakat ve yanlış bir görüştür.

Demek ki nispi refah üretici güçlerin ve pazar ekonomisinin çarpık da olsa gelişmesinin, yani kapitalizmin tüketime yönelik hafif ve orta sanayi ile, sömürge ülkelere girmesinin ve pazarın genişlemesinin zorunlu bir sonucu olan, halk kitlelerinin yaşam tarzındaki değişim ile karakterizedir.

Bu noktada nispi refahı kitlelerin geçim şartlarındaki ilerleme veya gerileme ile izah edenler soracaktır: Peki ama diyeceklerdir, bir an kabulensek de, geçim şartlarının gerilediği dönemlerde de mi kitlelerin düzene karşı çelişkilerinde görünürde bir yumuşamanın sürdüğünden söz edeceğiz? Bu nasıl olur? Kuşkusuz yoksullaşma ile nispi refahın ve bunun çelişkileri yumuşatıcı etkisinin bir ilgisi vardır. Ve burada çelişkilerin yumuşaması da mutlak değil, gö-

rece bir durumdur. Ancak yoksullaşma ile nispi refaht özdeşleştirseydik, metropoller de dahil hiçbir yerde "refah" diye bir şeyden söz edemezdik. (Çünkü bu ülkelerde de kitlelerin yaşam düzeyi artma değil, sürekli düşme eğilimindedir.) Çünkü kapitalizmin, kitlelerde yoksullaşma yaratarak geliştiği bilinen bir gerçektir. Kitlelerin düzenle bütün ilişki ve çelişkilerini, sadece sefalet edebiyatı ile açıklayanlar, elbette buna akıl erdiremeyeceklerdir. Yine eğer toplumsal çelişkiler sadece bunlarla koşullu olsaydı, (ya da Afrika'nın açları hâlâ ayaklanmadıkları için) toplum biliminin çoktan alt üst olması gerekirdi.

Bu sorunun cevabına geçmeden önce şu noktayı açıklığa kavuşturalım: Burada çelişkilerin görünüşte yumuşaması, kitlelerde düzene karşı memnuniyetsizliğin yok olması anlamında yorumlanamaz. Belirleyici olan kitlelerdeki memnuniyetsizlik ve bu sürekli vardır. Keza Mahir CAYAN da her fırsatta bunu vurgular ve devrim stratejisini bu somut olgu üstüne kurar. O halde çelişkilerin görünüşte yumuşaması, memnuniyetsizlikle bir arada düşünülmeyişi zaman, hiçbir anlam taşımaz. Bu yumuşama, var olan memnuniyetsizliğin derinleşmesi ve had safhaya varmasına engel olma anlamında bir yumuşamadır. Ve bundan da önemlisi görünüştedir. Zaten ülkemizde gerek nispi refahın, gerekse çelişkileri yumuşatıcı etkisinin izahı onun görünüşte olmasının kavranmasında yatmaktadır.

Bu nasıl olmaktadır?

Birincisi; Türkiye gibi ülkelerde feodalizmin tasfiyesi veya kapitalist pazarın gelişmesi, şu veya bu oranda süreklilik gösterir. Yani bir yandan sömürü ve kitlelerin yoksullaşması alabildiğine artar, toplumsal çelişkiler derinleşir, kitlelerin tahammül sınırı daha çok zorlanır ve memnuniyetsizlik artarken; diğer yandan ise 1950'lere göre ivmesi azalmış olsa da toplumsal değişim süreci devam etmekte, eski feodal ilişkilerin yerini daha çok kapitalist ilişkiler almakta, ülkenin en ücra köşelerine kadar uzanan kapitalist pazar, hacim olarak daha çok genişlemektedir. Çarpık da olsa üretici güçlerin gelişimi,

görünüşte halk kitlelerine yeni olanaklar sunan bir gelişme izlenimi yaratmaktadır. Çelişkili bir durumun ortaya çıkmasına neden olan bu görünüş, kitleleri yanıltmakta, onların umudunu körükleyen çelişkileri görünüşte yumuşatmaktadır.

Ancak sorun burada bitmiyor. Daha da önemlisi çarpık kapitalizmin kitlelerin düşünce ve psikolojisinde yaptığı değişikliklerdir. Her yeni gelişme gibi çarpık kapitalizm de, kitlelerin yaşam tarzını sadece maddi açıdan değil, manevi açıdan da değiştirir. Yani onlara kendi karakterini yansıtan yeni bir yaşam felsefesi aşılar. Çelişkilerin görünüşte yumuşamasında, başlıca rol oynayan bu olgu, aynı zamanda nispi refahın gözden kaçırılan öznel yönünü oluş-

Çelişkilerin görünüşte yumuşaması, kitlelerde düzene karşı memnuniyetsizliğin yok olması anlamında yorumlanamaz. Bu yumuşama, var olan memnuniyetsizliğin derinleşmesi ve had safhaya varmasına engel olma anlamında bir yumuşamadır.

turur. Bu yaşam felsefesinin ayrıncı özellikler şunlardır: Yaratılan çarpık bir tüketim kültürüyle birlikte, yaşamını devam ettirmek için görünüşte kitlelere "bir çok alternatif" sunan kapitalizm, bilinçsiz halk kitlelerinde bu olanaklardan yararlanmayı amaç haline getirir. Öyle değer yargıları oluşturur ki, herşey "daha iyi yaşamaya" göre biçimlenmeye başlar ve düzenin sunduğu alternatifler bu umudu canlı tutar. Tüm çaba bu nimetlere erişmek içindir. Feodalizm istese de, kitlelerde böyle umutlar yaratamaz. Çünkü belirttiğimiz gibi, feodalizmde tek alternatif vardır: "istiyorsan böyle de yaşayabilirsin" diye kitlelere sunacak başka hiçbir alternatif yoktur. Toplum salt ekonomik olarak değil, hukuki olarak da

kast sistemi içinde örgütlenmiştir. Bu çemberi parçalayan kapitalizm, bilinçsiz halk kesimlerinde üst sınıflara geçme özlemini olağanüstü ölçüde körükler. Bu şartlar altında kitleler ne kadar somuruldüklerine bakmadan, daha çok çalışıp, bir ailenin daha çok ferdi çalıştırıp, kapitalizmin nimetlerinden yararlanma ve sınıf atlama tutkusuyla, günlük geçim derdi içinde hapsolup kalırlar. Ayrıca kapitalizmin, bizim gibi ülkelerde yarattığı tüketim kültürü, diğer kapitalist ülkelerden çok farklı özellikler gösterir. Her alandaki arabesk, tüketim kültürüne de damgasını vurmuştur. Bilinçsiz bir tüketim tabloya hakimdir. Ve bu, kapitalizm tarafından suni olarak yaratılmaktadır. Kitleler, en temel ihtiyaçları çözümsüz dururken, böyle bir kültür sonucu yaşam seviyelerindeki değişmeyi başka şeylerle ölçer olmuştur. Örneğin Anadolu'nun herhangi bir köşesinde konut sorununu bile çözememiş bir ailenin, kondusunda renkli TV ile karşılaşmak pekala mümkündür.

Nispi refahın suni denge ile bağlantısı, yani çelişkileri görünüşte yumuşatıcı etkisi de burada ortaya çıkar. Neden suni denge dışında bir nispi refah olgusundan söz edemeyeceğimiz de, şimdi daha iyi anlaşılacaktır. Nispi refahın önemli bir yanını oluşturan bu yaşam felsefesi, suni denge oluşumunda doğrudan ve kendiliğinden bir rol üstlenir. Burjuvazinin ideolojik şartlandırması da bunu körükler ve pekiştirir. Böylece daha sıkı bir sömürü kaskasına alınan fakat, kapitalizmle birlikte yeni bir tüketim anlayışı ve yaşam felsefesi kazanan kitleler memnuniyetsizlikle birlikte yaşamlarında bir iyileşme olduğu ve bunun düzen sınırları içinde daha da artırılacağı gibi bir boş umut beslerler.

Bu durum ülkemizde en somut ifadesini, halk kitlelerinde yaygın olan "şükür" edebiyatı ve hemen bununla birlikte gelişen, ne pahasına olursa olsun daha fazla tüketme anlayışında bulur. Bu durum temelini nispi refahtan alan, fakat suni dengeyi oluşturan diğer unsurlar ve en önemlisi de devletin güçlülük imajı ve basıkı karakteri ile birlikte ele alınması gereken, kaderci bir felsefenin ürünüdür. Daha iyi yaşam koşulları için

mücadeleye girdiklerinde, karşılarında böyle bir devleti bulan kitleler, bu mücadeleyi elden bırakmamakla birlikte, kafalarında oluşan yenilmezlik imajı nedeniyle, devletle çatışmaya girememekte, böyle bir mücadeleye girmektense var olanla yetinmekte, çarpık kapitalist gelişmenin yaşam tarzında yarattığı, görünürdeki değişmelere şükretmektedir. Ayrıca kapitalizmin yukarıdan aşağıya gelişmesi de, devletin sunduğu bir nimet olarak algılanmakta, devlet, kitlenin gözünde adeta bir elinde "sopa", bir elinde "havuç" olan bir dev olarak şekillenmektedir. Devrimci bir müdahale söz konusu olmazsa; örgütsüz, idealist bakış açısıyla olayları değerlendiren ve kapitalizmin şartlandırıcı propagandası altında bulunan kitleler, bu statüden memnun olmakla birlikte, günlük geçim derdi kaygısıyla "havuç"u kabul edip haline şükretmektedir.

Çarpık kapitalizmin kitlelerin manevi yaşam tarzında yarattığı değişiklikler, işte kısaca bunlardır. Nispi refah kitlelerin maddi ve manevi yaşam tarzında oluşan bu değişikliklerin bir bütün olarak ifadesidir. Bu nedendir ki, kitlelerin kapitalizm koşullarında yaşam seviyesinde, ileri doğru bir değişim olmayıp gerileme olsa da, bu yaşam felsefesi kırılmadığı sürece nispi refah, suni dengeyi bütünleyen bir olgu olarak ele alınmak zorundadır. Aksi takdirde kitleler sürekli düzenden yakınırılar ancak, yine de ucu ucuna da olsa bir şeye sahip olmak için çirpinip dururlar. Sefaletten sözederler, ama tepkiye, memnuniyetsizliği eyleme dökmeye sıra gelince "bana ne"ci bir anlayışla hareket ederler, adeta herkes yaşamını değiştirecek sihirli bir elin beklentisi içindedir. Sınıf atlama özlemi amaçlasın Ülkemizin küçük burjuvalar ülkesi olduğu gerçeğini de gözönüne alırsak, yaşamda çok somut olarak karşımıza çıkan bu anlayışların nedeni, daha iyi anlaşılır. Ülkemizde küçük üretimin yaygınlığı, orta sınıfların güçlülüğü, genelde küçük-burjuva yaşam tarzına güçlü bir özlem doğurmuştur. Sınıf atlama özlemi, birşeylere sahip olma beklentisi, kitleleri düzen sınırları içine hapsedir. Politik olaylara karşı kayıtsızlığı artırır. Bir çok dav-

ranış biçimlerinin altında insanların özlem ve istemlerinin yattığı bir gerçektir. Böyle olunca, kitlelerde var olan memnuniyetsizliği, doğru araç ve yöntemlerle düzene karşı harekete geçiren bir devrimci alternatif yoksa, düzen partileri rahatlıkla kitleleri yedekleyebilirler. Örneğin 71 sonrası "düzen değişikliği" sloganıyla meydana çıkan CHP'nin geniş kitleleri peşinden sürükleyebilmesi, bunun sonucudur.

Nispi refahın özel yönünü kavrayamayanlar, ya da dikkate almayanlar, onun suni dengeyi tamamlayan bir unsur olduğunu da kavrayamazlar. Nispi refah salt ekonomik bir olguya indirgenemez. Sorun, çarpık kapitalizmin kitlelerde oluşturduğu bilinç yanılığı olarak karşımıza çık-

Nispi refah salt ekonomik bir olguya indirgenemez. Sorun, çarpık kapitalizmin kitlelerde oluşturduğu bilinç yanılığı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle mücadelenin temel hedefini, kitlelerin bu bilinç yanılığısından kurtarılması oluşturmak zorundadır.

maktadır. Bu nedenle mücadelenin temel hedefini, kitlelerin bu bilinç yanılığısından kurtarılması oluşturmak zorundadır. Kitlelerin, bu düzenin onlara hiçbir şey veremeyeceğini, gerçekte bu talep ve özemlerine ancak devrimle ulaşabileceklerini, burjuva partilerinin yarattığı sahte düzen değişikliği umutlarının, boş bir hayal olduğunu anlamaları ve kavramaları sağlanmalıdır. Bu ise her şeyden önce, kitleleri günlük geçim derdinin dar sınırları dışına çıkarmak, emperyalist yayınların şartlanmışlığından kurtarmak, düzen partilerinin yarattığı sahte umutların gerçek yüzünü açığa çıkarıp, dikkatleri devrimci harekete çekmekle olasıdır. Yani sefalet edebiyatı yapmak değil, kitlelerin memnuniyetsizliğini ön plana çıkarı-

cı; düzen değişikliği talebine cevap verici ve bu değişikliğin mümkün olduğunu kavratıcı mücadele anlayışıyla hareket edilmeli, bu amaçla silahlı mücadele veren ciddi bir alternatifin varlığı, kitlelerin karşısına somut olarak dikilmelidir. Yani sorun, kitleleri içine düştükleri yanılgılardan kurtarmanın, sınıf çelişkilerini derinleştirmenin ve mücadeleyi geliştirmenin en uygun metod ve araçlarını bulma sorunudur. Ülkemizde, "cağız", "ceğiz"li sözlerle kitlelerin karnı toktur. Türkiye halkları bunlara rağbet etmemektedir. Bu nedenle, revizyonist-pasifist çalışmalar, yığınları burjuva partilerinin yedeklemesini engelleyemez, kitlelerin dikkatlerini günlük geçim derdinin dar sınırları dışına çıkarıp, siyasal sorunlara çekecek bir nitelik gösteremez. Kısaca;

- Suni denge yeni-sömürge ülke lere özgü bir orijinalitedir.
- Suni denge devlet politikasıyla izah edilemez, iradeden bağımsız nesnel bir olgudur. Bu nesnel durum yeni-sömürge ülkelere özgü çarpık kapitalizm, güçlü devlet örgütlenmesi vb. gibi, diğer nesnel olguların, yani yeni-sömürge ülkelerin bir bütün olarak sosyal, siyasal ve ekonomik koşullarının sonucudur. Ama bunda iradi politikaların da fonksiyonu yok değildir. Faşist devlet kitlelerin tepkilerini, muhalefetini tamamen yok sayarak hareket edemez. Ve koşullara göre izlediği politikalarda tepkileri pasifize etmeye, yani suni dengeyi pekiştirmeye çalışır.
- Suni dengeden sözederken hareket noktamız sürekli milli krizin varlığıdır. Ki, bu da çarpık kapitalist ilişkilerin bir sonucudur.
- II. bunalım dönemi sömürge ülkelerinde de egemen sınıflar, zor dışı hegemonya araçlarına sahiptir. Ama toplumun ekonomik, politik, sosyal karakteri, bir bütün olarak milli kriz koşullarında spontane patlamaları engelleyici özelliklere sahip değildir. Kitleler memnuniyetsizliklerini açıkça dile getirmektedirler. Bu nedenle bir suni dengeden sözédilemez. Zaten Marksist-Leninist önderler, özellikle bu farklılığın belirtilmesi noktasında suni dengeyi değerlendirmek konusunda yapmışlardır.

YARATICI MARKSİZM Mİ, MARKSİZM LENİNİZMİN EVRENSEL TEZLERİNİN REDDİ Mİ?

İbrahim CENGİZ

"Burjuvazi ve işçi hareketi oportünistleri, bugün işte marksizmi 'evcilleştirme' biçimi üzerinde birleşiyorlar. Öğretinin devrimci yanı ve devrimci ruhu unutuluyor, siliniyor ve değiştiriliyor. Burjuvazi için kabul edilebilir ya da öyle görünen şeyler, ön olana çıkarılıyor ve övülüyor." (Lenin)"

TBKP, yasallaşmak ve burjuva demokrasisine ulaşmak biçimindeki stratejisini, Marksist-Leninist literatürün kavramlarının önüne "yeni" sözcüğü ekleyerek ama kavramların içini boşaltarak sürdürüyor,

Yasallaşmayı ve burjuva demokrasisini amaçlayan TBKP, belirsiz bir geleceğe ertelemekten de öte, devrim diye bir sorununun olmadığını gösteriyor. Bunu bilen TBKP savunucuları da reformizme çakılıp kaldıkları yüzlerine

vurulduğunda, savunma psikozu içinde "yaratıcı Marksizm" gibi sözcükleme sarılıyorlar.

Marksizm-Leninizm'in evrensel ve emperyalizm çökene kadar da geçer* ililiğini koruyacak olan devlet-devrim, savaş-devrim, savaş-barış konularına ait tezlerinin içeriği; "yeni dünya koşulları", "yeni ülke koşulları", "atom ve uzay çağı" gibi kavramlarla anlamsızlaştırılıyor, belirsizleştiriliyor. Bunlarla ML teori karmakarışıklaştırılarak oli-

garşi için kabul edilebilir hale getirilmeye çalışılıyor.

Ekim 1988 tarihli 17. sayımızda çıkan "TBKP, Program Taslağı ve Reddedilen Marksizm-Leninizm" başlıklı yazıda, TBKP'nin Marksizm-Leninizm maskesinin düşürülüp, reformcu yüzünün gözler önüne serilmesinden aşırı rahatsızlık duyanlardan biri de, "Yeni Açılım" yazarı Ayşe Güler'dir. O da hemen tüm "Program Taslağı" savunucuları gibi, "yaratıcı Marksizm" sözcüğüne sanılarak, TBKP'nin reformistliğini gizlemek için bir süre laf kalabalıklığı yapıyor. Ama özde bizim eleştirimize cevap vermiyor. TBKP'yi reformist olarak damgalarken dayandığımız temel konulan ve evrensel tezleri görmezden geliyor. Konuyu bu temel hedeflerden başka yöne çekerek ayrıntılarda boğmaya, kafaları bulandırmaya çalışıyor.

Çağı açıklayan ve dönüştüren biricik bilimsel dünya görüşü Marksizm-Leninizm'dir. Marksizm'in yaratıcılığı, bir dogmalar yığını değil eylem kılavuzu olmasından, somut koşulların somut çözümlemesini yapabilmesinden geliyor. Bunları ders vermek amacıyla

la tekrarlamıyoruz. Bunlar herkesin ve TBKP savunucularının da bildiği gerçekler. Amacımız, Marksizm'in bu en önemli özelliğini kavram düzeyine çıkarıp sömürmeye çalışan ve kendi reformizmini "Yaratıcı Marksizm"le açıklayan TBKP ve benzerlerinin, bu işi nasıl becerdiklerini ortaya koymaktır. ML'in temel tezlerini değiştirmek, yaratıcılığın *değil* revizyonizmin adıdır. Biz burada TBKP'nin elinde "yaratıcılığın" temel tezleri değiştirmeye kadar vardırılmasına ve Marksizm-Leninizmin temellerinden sarsılmasına karşı çıkıyoruz. Sorun dönüp dolaşıp "yaratıcı Marksizm" kisvesi altında, Marksizm-Leninizm'in temel tezlerinin değiştirilmesinde düğümleniyor. Biliyoruz, burada yeniden klasikleşmiş dogmatizm tartışması gündeme getirilmeye çalışılacaktır. Biz Marksizm-Leninizm'in evrensel tezlerini ve bunların nasıl değiştirildiğini ortaya koyduğumuzda, TBKP savunucuları, hemen bizim ne kadar dogmatik, ne kadar çağa ayak uydurmaktan uzak olduğumuzu tekrarlayıp duracaklardır. Yalnız biz burada ML'in yaratıcılarına dayanarak onların tutundukları bu son dogmatizm dalını da keserek reformizmlerini gizleyemeyecek duruma getireceğiz.

Hiçbir çarpıtmaya ve demagojiye yer vermeyecek şekilde devlet-devrim, savaş-barış, savaş-devrim konularına alt temel tezleri Marks, Engels ve Lenin'in yazdıklarıyla vereceğiz. Onları; Marks, Engels, Lenin'le ve yazdıklarıyla başbaşa bırakacağız. Bunu yaparken sık ve uzun alıntılara başvurmak zorunda kalışımızı okuyucunun bağışlayacağını sanıyoruz.

PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ KABUL EDİLMEYEN MARKSİST-LENİNİST OLUNABİLİR Mİ?

Proletarya diktatörlüğü üzerine TBKP'nin söyledikleri yoruma ve tartışmaya yol açmayacak kadar açıktır. Bakın Nabi Yağcı ML etiketi ardına gizlenerek, ne çamlar deviriyor: "Eğer kimi kavramlar eskimişse, günümüze uymuyorsa, bunları atmaktan korkmadık. (Bu cüretli sözlerle bir diyeceğimiz yok. -bn) Örneğin, biz açıkça, PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ SÖZÜNÜ KULLANMIYORUZ. (Bizim ve Marksizm-Leninizm'in TBKP'ye itirazı bura-

da başlıyor, -bn)... Hayır! Biz proletarya diktatörlüğü sözünün, tarihsel olarak bu doğru kavramın bugün günümüz gerçeklerine oturmadığını görüyoruz." Burada çok ince bir tahrifat var. Sözde kavrama karşı çıkılırken -ki bu da kabul edilemez- öзде "günümüz gerçeklerine oturmuyor" denildiği noktada proletarya diktatörlüğü reddediliyor. Zaten "proletarya diktatörlüğü" kavramının siyasi literatürden kaldırılması devlet ve devrim konusundaki inkarcı yaklaşımla birleşince, karşı çıkı-

**Sınıflar savaşımının
kabulünü, PROLETARYA
DİKTA TOR YASINA
KABULÜNE DEK
GENİŞLETEN KİŞİ BİR
MARKSİSTTİR ANCAK.
Marksisti bayağı küçük (ve
büyük) burjuvadan
temelden ayırd eden şey
işte budur.**

lanın kavram olmadığı, sınıf egemenliğinin bir biçimi olarak proletarya diktatörlüğünün özüne karşı çıkıldığı anlaşılıyor. N.Yağcı'nın söylediklerini sürdürüyoruz:

"... Yeni programımızda, açıkça gördüğünüz gibi, proletarya diktatörlüğünü koymadık. Bu sözcük, komünistlerin bugün demokrasi konusundaki görüşlerini yansıtmıyor... " Burada proletarya diktatörlüğünün burjuva demokrasisine feda edildiğini daha açık görüyoruz.

Şimdi Marks, Engels ve Lenin'in ne dediklerine bakalım:

"... Benim yeni olarak yaptığım şey: 1) Sınıfların varlığını, üretimin tarihsel gelişme evrelerinden başka bir şeye bağlı olmadığını; 2) Sınıflar savaşımının zorunlu olarak proletarya diktatöryasına götürdüğünü; 3) Bu diktatöryanın kendisinin de bütün sınıfların ortadan kalkmasına ve sınıfsız bir toplumun kurulmasına geçişten başka bir şey olmadığını tanıtmak oldu..." (4) Marks-

ın söylediklerini Lenin daha ileri götürüyor:

"Yalnızca sınıflar savaşımını kabul eden biri, bundan ötürü bir Marksist değildir; henüz burjuva düşüncesinin, burjuva politikasının çerçevesinden çıkmamış biri olabilir. Marksizmi sınıflar savaşımını öğretisine indirgemek, onun kolunu kanadını kırmak, bozmak, onu burjuvazi için kabul edilebilir bir şeye indirgemek demektir. Sınıflar savaşımının kabulünü, PROLETARYA DİKTATÖRYASININ KABULÜNE DEK GENİŞLETEN KİŞİ BİR MARKSİSTTİR ANCAK. Marksisti bayağı küçük (ve büyük) burjuvadan temelden ayırdeden şey işte budur." (5)

Girişte sorduğumuz soru yanıtlanmış oldu. Proletarya diktatörlüğünü kavram olarak (*), içerik olarak da reddeden birisi Marksist-Leninist olamaz. Marksizm-Leninizm'in evrensel tezleri buna izin vermiyor!

EMPERYALİZM ÇAĞINDA BARİŞÇİL GEÇİŞİ SAVUNARAK MARKSİST - LENİNİST OLUNUR MU?

Şiddete dayalı devrimi baştan reddeden, barışçıl geçişi mutlaklaştıran TBKP Program Taslağı şunları yazıyor:

"Biz şimdi öyle bir yol göstermeye çalışıyoruz ki, şiddetle karşılaşılmasın. Bunun için şimdiden demokratik yollara dört elle sarılmak gerekir. Barışçıl yolu hazırlamak lazım." (6) Burada nesnel koşullar yerine öznel düşüncelerin geçirilmeye çalışıldığını görüyoruz. Nesnel bir zemini olan burjuva devletin parçalanması ve şiddete dayalı devrim yerine, nasıl olacak da TBKP barışçıl yolu hazırlayarak geçirecek?

TBKP Program Taslağı daha ileri gidiyor: "Partimizin bugünkü stratejisi aynı zamanda devrimin barışçıl yoldan kazanılmasının stratejisidir." (7) Subjektivizm burada en ileri noktasına varıyor.

Marks, Engels ve Lenin barışçıl geçiş sorununu çok açık olarak çözümlemişler ve Lenin'in belirttiği gibi, emperyalizm çağında sosyalizme barışçıl geçişin istisna kabul etmediğini ortaya koymuşlardır. Lenin açık ve net konuşuyor:

"Bugün, 1917'de birinci büyük emperyalist savaş çağında, Marks'ın bu sınırlaması artık geçerli değildir.

"YARATICI MARKSİZM" Mİ?

Amerika gibi İngiltere de, Anglosakson özgürlüğünün (militarizm ve bürokratism yokluğu) dünyadaki bu en büyük ve son temsilcileri" de, her şeyi kendilerine bağımlılaştıran ve her şeyi kendi ağırlıkları altında ezen askeri ve bürokratik kurumların aşağılık ve kanlı Avrupalı bataklığı içine boylu boyunca batılar. Şimdi, Amerika'da olduğu gibi İngiltere'de de, 'her gerçek halk devriminin ilk koşulu' (bundan böyle bütün emperyalist ülkelerde olduğu gibi, bu ülkelerde de, 1914'ten 1917'ye dek, 'Avrupa' bir yetkinliğe, erişkinliğe eriştilmiş olan) 'hazır devlet makinesini' PARÇALAMAK, YIKMAKTIR.⁽⁸⁾

"Zora dayanan devrim olmaksızın, burjuva devlet yerine proleter devleti geçirmek olanaksızdır."⁽⁹⁾

TBKP ve benzerlerinin barışçıl geçişte temel yol olarak gördükleri genel oy hakkı ve seçimler yolu üzerine de Lenin'in söylediklerine bakalım:

"Bizim Devrimci-Sosyalistler'imizle Menşeviklerimiz gibi küçük-burjuva demokratları, tipki ikiz kardeşleri olan batı Avrupa sosyal-şoven ve oportünistlerinin tümü gibi, genel oy hakkından açıkça 'daha çok' bir şey beklerler. Genel oy hakkının, 'bugünkü devlet içinde', emekçiler çoğunluğunun iradesini gerçekten dile getirmeye ve bu iradenin yerine getirilmesini sağlamaya yetenekli olduğu düşününü paylaşır ve bu yanlış düşününü halka da aşırlar."⁽¹⁰⁾

İşte TBKP Program Taslağı'nda yazılanlar ve Nabi Yağcı'nın söyledikleri, işte Marks ve Lenin'in yazdıklarıyla Marksist-Leninist devlet ve devrim teorisini!

Dikkat edilsin, demagoji ve çarpıtılmaya yer bırakmayacak kadar açık ve nettir Marksist-Leninist devlet ve devrim teorisi. Emperyalizm çağında bürokratik ve militarist mekanizmasıyla burjuva devlet parçalanmadan, yıkılmadan proletarya devrimi gerçekleşmez, yerine proletarya devleti kurulamaz. Altını çizerek tekrarlıyoruz, bürokrasi ve militarizmiyle burjuva devlet sosyalizme barışçıl yollardan geçişin önündeki engeldir. Bürokrasi ve militarizm burjuva devletin genel bir olgusudur ve nesneldir. Bugün burjuva devletin bürokratik ve militarist mekanizmalarının yok olması yönünde bir eğilim mi var ki, TBKP barışçıl geçişi dayatmaya kalkıyor? Tersine, sosyalist güçler devrim ve özgürlük savaşlarıyla yeni yeni mevziler kazandıkça, emperyalist zincir kırıldıkça, burjuva dev-

letin militarizminin ve bürokrasisinin daha da büyüdüğünü ve yetkinleştiğini ve buna bağlı olarak devrimin zora dayalı olarak yapılmasının kendisini daha da dayattığını görmüyor ve anlamıyor mu? TBKP savunucularına şunu hatırlatmak isteriz. Ekim Devrimi'nden günümüze gerçekleşen tüm "gerçek halk devrimleri" zor-şiddet yoluyla burjuva devlet mekanizması parçalanarak gerçekleşmiştir.^(**) Barışçıl geçişin tek istisnası Şil'deki Ailende deneyidir. Bu deneyin trajik sonucu burjuva devlet mekanizması parçalanmadığı için, bu mekanizmanın Allende'ye nasıl "ihanet ettiği"ni göstermesi ve barışçıl geçişi savunanlara ders olması bakımından önemlidir. Tabii bu söylediklerimiz ders almasını bilenler içindir.

HER SAVAŞA KARŞI ÇIKAN MARKSİST-LENİNİST OLABİLİR Mİ?

Savaş ve barış konusu, TBKP'nin Marksizm-Leninizmi inkar etmeden ele aldığı, en çok göze batan konulardan biridir. Bu konuda TBKP şunları söylüyor:

"İnsanlığın varlık-yokluk sorunu çevresinde, emperyalizmin en saldırgan ve gerici güçlerinin politikasıyla barıştan yana olan insanlık arasındaki çelişki günümüzde, öne çıkan başlıca politik çelişkilerdir. Bu çelişki, çağımızın temel çelişkisi olan sosyalizm ile emperyalizm arasındaki çelişkinin gelişme biçimini belirlemektedir."⁽¹¹⁾ TBKP programından alınan bu alıntıyı N. Yağcı'nın daha "cüretli" açıklamalarıyla sürdürüelim:

"Öte yandan eskiden, savaş politikanın bir devamıdır denirdi. Bütün komünistler de bunu söylerlerdi. Ama şimdi bu geçerli mi? Şimdi bunu söyleyebilir miyiz? Söyleyemeyiz. Çünkü politikanın devamı politika olmak zorunda ve zaten Sovyetler Birliği'nin yenilenme politikası da bu."⁽¹²⁾

Nabi Yağcı ve TBKP burada üretim ilişkileri ve üretim güçleri arasındaki, alt yapı-üst yapı arasındaki gibi genel toplum bilimsel bir yasayı reddediyor. Emperyalizm ve sınıflar var oldukça var olacak olan bir olayı reddediyor. Savaş politikanın devamı değilse reyin devamı? Bu mantık savaş-barış diyalektiğini reddeden bir mantıktır. Bu mantığın varacağı yer "savaş savaşın devamıdır" olmak durumundadır ki, bu örneğin İran-Irak savaşını, geçmiş sa-

yaşlarla açıklamak saçmalığına kadar uzanabilir.

TBKP programında iç savaş korkusu bile dile getiriliyor.

"TBKP devrimci yolu bir iç savaşa dönüşmeksizin gerçekleşmesini amaçlıyor."⁽¹³⁾

Şimdi Lenin ne diyor ona bakalım: "Sosyalistler, sosyalistlikten vazgeçmeksizin her türlü savaşa karşı olamazlar". (abc-bn)⁽¹⁴⁾

"Bu ünlü söz (kastedilen savaş politikanın başka araçlarla devamıdır sözüdür-bn) savaş üzerine derin bilgisi olan yazarlardan birisi, Clausewitz tarafından söylenmiştir. Marksistler haklı olarak bu beliti daima, her savaşın özelliğini kavramada teorik temel olarak görmüşlerdir, (abc-bn)

Bürokrasi ve militarizmiyle burjuva devlet sosyalizme barışçıl yollardan geçişin önündeki engeldir.

Bürokrasi ve militarizm burjuva devletin genel bir olgusudur ve nesneldir. Bugün burjuva devletin bürokratik ve militarist mekanizmalarının yok olması yönünde bir eğilim mi var ki, TBKP barışçıl geçişi dayatmaya kalkıyor?

Marks ve Engels de savaşlara işte bu görüş açısından bakmıştır.⁽¹⁵⁾

Şimdi TBKP savunucuları bu alıntılara bakarak "Bunları biz de biliyoruz, bunlar o günkü koşullara bağlı olarak söylenmiş şeylerdir" diyeceklerdir. Biz altı çizili olan yerleri, bu sözlerin koşullara bağlı olup olmadığını kavramaları için, tekrar tekrar dikkatle okumalarını salık veriyor. Sözü yine Lenin'e bırakalım...

"Her türden pasifist de 'savaşın barış politikasının bir devamı, barışın da savaş politikasının bir devamı olduğunu' hiç bir zaman anlayamamıştır."⁽¹⁶⁾ Yok bu sözler de sizi tatmin etmediyse, Lenin'den biraz daha devam edelim...

"Biz Marksistler her türlü savaşın

gözü kapalı karşıt olanların sınıfına dahil değiliz... Bu nedenle de, devrimci savaş olasılıklarını, yani sınıf savaşından doğan savaşları, devrimci sınıfların verdikleri savaşları, doğrudan ve yakın devrimci özellikleri olan savaşları reddedemeyiz ve yadsımayız." (17)

İster anlayın, isterseniz anlamamakta diretin; biz, Marks, Engels ve Lenin'den alıntılara, ML'in evrensel tezlerini aktarmaya devam edeceğiz.

"Barışa çabuk kavuşup kavuşmak devrimin gelişmesine bağlıdır. Ne kadar duygusal şeyler söylene, haydi savaşı bitirelim diye ne kadar çok yinelense, bu devrim gelişmedikçe yapılamaz." (18)

Aşağıda aktardığımızı alıntıya da itiraz edecek olursanız, pes doğrusu demekten kendimizi alamayacağız.

"Silah elde etmeye ve onların kullanılmasını öğrenmeye çalışmayan bir sınıf köle muamelesi görmeyi hakeder" (19) TBKP ömür billah köle muamelesi görmeyi kabullenmiş görünüyorsa, bari bunu sınıf adına yapmasın. Sınıfın günahı ne?

Marks, Engels ve Lenin'in, bu konuda söylediklerinden bir tekini bile geçersizliğini, iflah olmaz bir reformist ve pasifist olmadıktan sonra, aklı başında hiçbir ML söyleyemez. İşte TBKP, SBKP'nin ideolojik çizgisinden kopye ettikleriyle, sınıfsal özünden koparılmış ve emperyalistlerle uzlaşmayı, barışmayı getiren görüşleriyle, devrimleri nükleer savaş çıkaracak tehlike odakları olarak görüp sırt çeviren çizgisiyle aksini söyleyebilir ve söylemektedir de.

Gelelim nükleer silahlar ve genel dünya barışının korunması meselesine. Görmek için at gözlüğü takmış olmak gerekir. Doğrudur, nükleer silahlar dünyayı uçuracak ve insanlığı yok edecek düzeydedir. Nükleer savaşın önlenmesi, nükleer silahların yok edilmesi için mücadele etmek de Marksist-Leninistler'in görevidir. Ama işte sorun bu noktada irdelenmelidir. Bu görevi yerine getirirken haklı savaşlardan, özgürlük savaşları ve devrimlerden emperyalizmle uzlaşarak vaz mı geçilecektir? Nükleer savaşı önleme görevine karşın devrimler feda mı edilecektir?

İçinde bulunduğumuz dönemde, tüm enerji ve gücümüz nükleer savaşı önlemeye verilirse ve bu emperyalizmle halkların özgürlük savaşı ve devrim çelişkisinin önüne geçirilirse, pratikte Marksist-Leninistlik değil pasifistlik üretilebilir. TBKP'de öyle yapıyor.

Haklı savaşların nükleer savaşlara yol açacak kısıtlımlar olarak görüldüğü noktada, tabii ki savaşın politikanın devamı olduğu gerçeği reddedilecek, yerine "politikanın devamı politika" reformist, pasifist formülü geçirilecektir. Devrime yol açacak iç savaşlara karşı çıkılacak, kitleleri böyle savaşa hazırlayan "silah elde etmeye ve onların kullanılmasını öğretmeye çalışan" ML'lerin, devrimcilerin karşısına burjuvazi ile birlikte barikat kurulacaktır. TBKP Program Taslağı'nın en özlü ifadesi budur.

Evet, TBKP savaşı, devrimsiz, zor kullanmaktan uzak bir devrim istemektedir. Tesadüfe(!) bakın ki, 60 küsur yıl önce ML'lerin karşısına Kautsky'de "devrimsiz, savaşımsız ve zor kullan-

Devrimin yolu iç savaştan geçmelidir, geçmek zorundadır, Bu yasadır, yasalara karşı çıkılmaz, bu yasalar keşfedilip buna uygun hareket edilir. İç savaşın kayıpları olacaktır, acıları olacaktır, zorluklara katlanılacaktır.

maktan uzak bir devrim" (20) istemiyle çıkıyordu. Devrimin yolu iç savaştan geçmelidir, geçmek zorundadır. Bu yasadır, yasalara karşı çıkılmaz, bu yasalar keşfedilip buna uygun hareket edilir, iç savaşın kayıpları olacaktır, acıları olacaktır, zorluklara katlanılacaktır. Ama devrimi kazanmanın, halkları baskı ve sömürden kurtarmanın başka yolu yoktur.

Marksizm-Leninizm adına yolunu şaşıranların, sosyal demokratlıklarını gizlemek için Marksizm-Leninizmi salt kıtıl bir şal zannedenlerin, isimlerinin başına "komünist" etiketini yapıştırmakla komünist olunacağını sananların söylediklerimizi daha iyi anlayabilmeleri için Marksist-Leninist tezlerin altını bir kez daha çizme gereği duyuyoruz.

— "Sınıflar savaşının kabulünü, proletarya diktatörlüğünün kabulüne dek genişleten."

— "Her gerçek halk devriminin ilk koşulu olan hazır devlet mekanizma-

sını bürokrasi ve militarizmiyle parçalamayı ve yıkmayı" savunan;

- "Sürekli ve demokratik barış" için "hükümetler ile burjuvaziye karşı bir iç savaştan yana" olan kişi ancak kendisine Marksizm-Leninizm'i layık görebilir.

Bunlar Marksizm-Leninizm'in olmazsa olmaz ilkeleridir.

"Yaratıcı Marksizm" kisvesiyle bu temel ilkeleri "çağ demişti", "uzay ve atom çağına girildi" diyerek değiştirenin;

- Proletarya diktatörlüğü yerne sınıfsallıktan soyutlanmış şef "demokrasi"yi koymanın;

— Burjuva devlet mekanizmasını devrimin zoruyla parçalamak yerine, reformlar, seçimler ve burjuva parlamentosu aracılığıyla sosyalizme başlı geçişi koymanın;

— iç savaş, devrimci savaş, özgürlük savaşları yerine nükleer savaşı önleme gerekçesiyle, haklı haksız ayrımı yapmadan, tüm savaşlara karşı çıkmanın ve burjuvaziyle uzlaşmaya kapı aralayarak devrimden vazgeçmenin Marksist-Leninist literatürdeki adı reformizmdir.

Bu Marksist-Leninist evrensel tezlerle dayanarak gönül rahatlığıyla bir kez daha TBKP'nin reformist olduğunu ilan ediyoruz.

Dipnotlar:

(1) Lenin, Devlet ve Devrim, sy.13-14.

(2) Haydar Kutlu, Yazılar Konuşmalar, sf.221

(3) Haydar Kutlu ile Hadi Uluengin'in yaptığı sohbetten, 29.10.1987 Cumhuriyet

(4) Marks'tan aktaran Lenin, Devlet ve Devrim, sf.48

(5) Lenin, a.e.g., sf.48-49

(6) Haydar Kutlu ile Berlin'de yapılan Röportaj, 13 Kasım 1987 Tercüman

(7) TBKP Program Taslağı, Kapitalizmden Sosyalizme Geçişin Yolu bölümü.

(8) Lenin, Devlet ve Devrim, sf.54

(9) Lenin a.g.e., sf.34

(10) Lenin, a.g.e., sf.24

(11) TBKP Program Taslağı, Savaş ve Barış Sorunu bölümü.

(12) Haydar Kutlu, Yazılar Konuşmalar, sf.222

(13) TBKP Program Taslağı, Kapitalizmden Sosyalizme Geçişin Yolu bölümü

(14) Lenin, Savaş ve Sosyalizm, sf.60

(15) Lenin, a.g.e. sf.17

(16) Lenin, a.g.e. sf.92

(17) Lenin, a.g.e. sf.128

(18) Lenin, a.g.e. sf.153

(19) Lenin, a.g.e. sf.63

(20) Lenin, Proletarya Devrimi ve Dönek Kautsky, sf.169

(*) Zaten biçim özü yansıtırsa yerini bulur Muhteva ve kavram bir bütün olur. (* *) Bize Moğolistan'ın çok özgün durumu nedeniyle Lenin'in "kapitalist olmayan yol" tezine dayanarak sosyalizme yöneldiği örneğini vermeye kalkmayın.

ONLAR NE SÖYLEDİLERSE YAPTILAR NE YAPTIARSA SAVUNDULAR

Onlar yargılanan değil, yargılayandılar. Onlar, 12 Eylül mahkemelerinin kürsülerinde emperyalizmi, oligarşiyi, faşist cunta ve sömürü düzenini yargıladılar. Hayatın her alanında olduğu gibi zindanlarda ve mahkeme kürsülerinde de direniş gelenekleri yarattılar. Türkiye devrim tarihinin tutsaklık ve mahkemeler cephesinde, direniş ve savunmalarıyla en parlak sayfaları yazdılar.

Sezgin TEMEL

Onlar yargılanan değil, yargılayandılar. Onlar, 12 Eylül mahkemelerinin kürsülerinde emperyalizmi, oligarşiyi, faşist cunta ve sömürü düzenini yargıladılar.

Hayatın her alanında olduğu gibi zindanlarda ve mahkeme kürsülerinde de direniş gelenekleri yarattılar. Türkiye devrim tarihinin tutsaklık ve mahkemeler cephesinde, direniş ve savunmalarıyla en parlak sayfaları yazdılar.

Onlar, en zor ve faşist terörün bütün şiddetiyle estirdiği koşullarda, bu kürsülerden siyasi düşünce ve inançlarını haykırdılar. Bu kürsüleri devrimin karşı-devrimle mücadele ettiği alanlara dönüştürdüler.

Onlar, sınıf mücadelesinin en kızgın yerinde, halk muhalefetine en önünde yürüyorlardı. Halklarının kurtuluş, ülkelerinin bağımsızlık bayrağını yükseltiyorlardı.

1980'de Amerikancı faşist cunta iktidarı almış, devrimci güçlere ve halka yoğun bir saldırı başlatmıştı. Ülke tarihinin en karanlık günlerini yaşamaya başladı. Onlar da cuntadan ağır darbeler aldılar. Birçoğu tutsak edilerek zindanlara atıldı. Zindanlarda ve mahkemelerde düşünceleri, inançları ve siyasi kimlikleri de tutsak edilmek istendi.

Direndiler... Faşizmin siyasi poliste

başlayarak zindanlarda sürdürdüğü işkence, baskı ve yasakları onları teslim almak içindi. Uzun açlıklar, ölümler... bedeli direndiler...

Onlar dokuz yıldır tutsak. Onlar dokuz yıldır siyasi kimlik ve onurlarını korumanın, siyasi inançlarını savunmanın bedelini ödediler, ödüyorlar. Direndiler... Diremiyorlar.

Önceden verilen kararı okumak için savunmanın biran önce bitmesini bekleyen mahkeme heyetinin ciddiyeti!..

NE YAPTI LARSA SAVUNDULAR

Onlar her zaman mücadele kararlılıklarını haykırdılar ve yine haykırıyorlar...

Onlar 12 Eylül mahkemelerinde de başeğmediler. Yedi yıllık mahkeme tarihi, onların bu cephedeki direniş tarihidir.

Mahkemelerde coplandılar, topluca dövülüp atıldılar.

Duruşmalara götürülmediler...

Onur ve siyasi kimliklerine saldırının bir aracı olan tek tip elbiseyi giymediler, mahkemelere don-atlet götürüldüler. İki buçuk yıl boyunca mahkeme kapılarından döndürüldüler.

Onlar 12 Eylül mahkemelerinin bas-kılarına, keyfiliklerine teslim olmadılar. Siyasi düşüncelerinin "evet mi, hayır mı?", "yaptın mı, yapmadın mı?" ikilemine sokulmasına izin vermediler. Siyasi düşüncelerine ambargo koydurmadılar.

Gidiş dönüşleri işkence seanslarına dönüştürüldüğünde mahkemeleri boykot ettiler.

Yıllarca avukatlarıyla görüştürüldüler.

Verdikleri dilekçelerde, savunmalarında siyasi inanç ve düşüncelerini savundular. Onlarca yıl ceza aldılar. Yıl-

madılar. Cezaların üstüne üstüne yürüdüler. Faşizme geri adım attırdılar.

Kalem kâğıtları ellerinden alındı. Susmadılar. Düşüncelerine yine de kilit vurulamadı.

"Ateşi ve ihaneti" gördüler. Hainlerin, döneğin iftiralari ve yalanları onlara dairdi. Faşizmin, "terörist", "anarşist", "vatan haini" demagoji ve karalamalarının saldırısına uğradılar. Onlar bu suçların burjuvaziye ait olduğunu gösterdiler.

Onlar suçlu değildi. Af istemediler. Affa ihtiyacı olanların işbirlikçi tekelciler, Amerikancı cuntacılar, işkenceciler, hainler, muhbirler, halka terör estirenler, ülkeyi parsel parsel satanlar olduğunu haykırdılar.

Çürüyenler, pasifizme saplanıp kalanlar, direnişlerden kaçanlar, teslimiyeti seçenler oligarşinin soldaki uzantısı konumuna düşenler de, onları aynı ağızla suçluyordu. Bu ideolojik saldırı da direnişleriyle boşa çıkardılar.

Siyasi kimlikle ve onurla yaşamının, siyasi inançlarını savunmanın direnişlerden geçtiğini gösterdiler.

Onlar halkın ve devrimin 12 Eylül mahkemelerindeki sesiydiler.

15 Mart 1982 tarihiydi. II. davalarının ilk duruşmasına çıkarıldılar. Daha işin başında cuntanın emir-komutasında çalışan "astığı astık kestiği kestik", her sözü emir gibi yerine getirilen mahkemelerde, devrimci tutsaklığın ne olduğunu gösterdiler.

12 Eylül mahkemelerinin dokunulmazlık büyüğü, korku kabusu kökünden onların direnen örgütlü güçleriyle yıkılıyordu.

Onlar 12 Eylül faşizminin katliamlarını, cinayetlerini ortaya koydular. Onları sanık durumuna getirenleri sanık sandalyesine oturtular. Gerçekleri dile getiren sesleri, atma tehditleriyle boğulamadı. Salonu "İnsanlık Onuru İşkenceyi Yenecek", "Kahrolsun Faşizm" sloganlarıyla inlettiler.

III. davalarının ilk duruşmasıydı. Tarih 2 Kasım 1982 idi. Cunta anayasası referandumunun ongunuydu. Anayasa aleyhine konuşmanın yasaklandığı günlerdi.

Cunta Anayasası insan haklarına,

NE SÖYLEDİLERSE YAPTILAR

Bir eylem sonrasında tutsak düşen Devrimci Sol savaşçıları mahkemede kararlılık ve direniş örneği oldular.

özgürlüklere, halka düşmandır diyenler onlardı.

Mahkemede onlardı hep bir ağızdan "Biz devrimciler, yurtseverler, demokratlar, faşizme karşı mücadele edenler olarak halkımıza baskı, şiddet uygulayan, Türkiye halklarına açlık, yoksulluk, sefalet getiren bu anayasayı protesto ediyoruz" diye haykırırlar.

IV. davalarının başlama günü 12 Eylül 1983'tü. Cuntanın burjuva muhalefete göz açtırmadığı, partilerini kapattığı, liderlerini sürgün ettiği, veto giyotinini işlediği gündü. Onlar 12 Eylül'ü işkenceleriyle, idamlarıyla, baskılarıyla, seçim ve demokrasi manevralarıyla 12 Eylül'lerde, bu kürsülerde teşhir ettiler.

Her koşul altında ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı savunulmalıdır ilkesini, mahkemelerde de savundular. Ezilen Kürt halkının ulusal ve sınıfsal talepleri onların da talepleriydi. Kürt halkını katletmeye yönelik T.C. ordusunun Irak Kürdistanı'na saldırmasını protesto ettiler.

Enternasyonal dayanışmanın da güzel örneklerini sergilediler. Bu kürsülerden Sabra-Şatilla katliamını lanetlediler. "Filistin halkı katledilemez" dediler. Filistin ve Türkiye halklarının kardeşliği ve dayanışmasını gösterdiler.

DEVİRİMCİ SOL davası tutsakları ne söyledilerse yaptılar, ne yaptılarsa savundular.

Mahkemelerde de örgüt olarak DEVİRİMCİ SOL kimlikleriyle konuştular: - "DEVİRİMCİ SOL kitlelerle kaynaşmış, politik kitle mücadelesiyle si-

lahlı mücadeleyi birleştirmiş Marksist-Leninist bir harekettir";

— "DEVİRİMCİ SOL faşizme karşı mücadele bayrağıdır";

- "DEVİRİMCİ SOL emperyalizme ve oligarşiye karşı bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm bayrağıdır";

— "DEVİRİMCİ SOL 12 Eylül'le birlikte mülteciliği reddederek karşılığı işkence, zindan ve ölüm de olsa mücadele etmeyi yeğlemiştir";

— "DEVİRİMCİ SOL halk saflarında yer alan güçlerin aralarındaki çelişkileri şiddet yoluyla çözmesine karşı çıkmış, devrimci, yurtsever güçlerin silahlarını faşizme karşı yöneltmelerini savunmuştur";

— "DEVİRİMCİ SOL, sınıflar mücadelesinin her alanında halkı örgütlemekten onur duyar" dediler.

Ve bir Marksist-Leninist harekete yaraşır biçimde, kendi devrimci faaliyetlerini günahıyla sevabıyla üstlendiler:

- "DEVİRİMCİ SOL'un Eylemleri, Oligarşinin Baskı ve Sömürüsü Karşı Sında Emekçi Halkın Sesi Olmuştur";

— "DEVİRİMCİ SOL Ezilen Halk Sınıf ve Tabakalarının Haklarını Alabilmesi İçin Mücadele Etmiş, Grevler, İşgaller, Mitingler, Boykotlar, Yürüyüşler, Protesto Gösterileri Düzenlemiştir";

— "DEVİRİMCİ SOL Faşist Saldırı ve İşgal Girişimleri Karşısında Halkı Silahlandırmış, Halkın Silahlı Direnişini Örgütlemiş, Bu Yönde Örgütlenmeler Yaratmıştır. Yaratılan Bu Örgütlenmelerle Faşist işgaller Kırılmış, İnsanlık

Düşmanı Faşist Katiller Cezalandırılmıştır";

— "DEVİRİMCİ SOL, Sürekli Sefaletle İtilen Halkımızın içinde Bulunduğu Durumu Sergilemek; Halka, Sefaletten Kurtuluşunun Oligarşiyi Yıkarak ve Onun Mülklerine El Koymaktan Geçtiğini Göstermek için Kamulaştırılmalar Düzenlemiş ve Kamulaştırılan Malzemeleri Halka Dağıtmıştır";

— "DEVİRİMCİ SOL, insanlık Suçu, Olan işkenceye Her Zaman Karşı Olmuş, İnsanlık Düşmanı İşkencecileri Teşhir Edip Cezalandırmıştır" dediler.

DEVİRİMCİ SOL savaşçıları gerçekleştirdiği mücadele kampanyalarıyla, Türkiye halklarıyla bütünleşti. Onların onlarca mücadele kampanyasında imzaları vardır.

— Onlar:

— "Emperyalizme, faşist teröre, işsizliğe ve pahalılığa karşı mücadele kampanyası (1979 Temmuz-Ağustos)" açtılar. "IMF'nin Yönettiği Değil, Bağımsız Türkiye" dediler.

— "Karakollardaki işkence ve Tarih direnişindeki polis baskısına karşı kampanya" örgütlediler.

— "Kürdistan'da milli baskıya karşı mücadele haftası (Haziran 1980)" düzenlediler.

— "Faşist teröre karşı mücadele ve faşist toprak ağası Gün SAZAK'ın cezalandırılması"ni gerçekleştirdiler.

"İşkencelere ve faşist teröre karşı mücadele"yi yükselttiler ve 12 Mart'ın balyozcubası Nihat ERİM'i cezalandırdılar.

— "12 Eylül faşist cuntasına karşı mücadele kampanyası" başlattılar. "Amerikancı Faşist Cunta 45 Milyon Halkı Yenemeyecek" dediler.

— "Faşist cuntanın terör ve işkencesine karşı kampanya" açtılar. İşken cecci polis şefi Mahmut DİKLER'i cezalandırdılar (81 Şubat-Mart).

Onlar savunma yapmadılar! Bu kürsülerde emperyalizmi, oligarşiyi ve faşizmi yargıladılar ve mahkûm ettiler.

Onlar işçi ve emekçi sınıfların tarihsel kavgasının, sömürücü sınıflarla son hesaplaşmasının öncüleri olarak:

"HAKLIYIZ KAZANACAĞIZ" dediler.

işçisiyle, köylüsüyle, memuru ve esnafıyla, genç ve yaşlısıyla, kadını ve erkeğiyle onlar, halkın bağrında filizlenmiş, gelişip güçlenmiş bir HALK HAREKETİYİZ dediler.

DEVİRİMCİ SOL davası tutsaklarının, 1573 sayılı savunmalarının son bölümü "VERİN KARARINIZI" bölümünü yayınlıyoruz.

VERİN KARARINIZI!..

"Kuşkusuz söylenmesi gereken çok şey var daha... Ama artık bitirmek istiyoruz.

HİÇ UNUTMAYINI!..

İşkenceleriniz, zindanlarınız, ağır cezalarınız, idamlarınız haklılığımızı göğelemeğe, tarihin akışını değiştirmeye yetmeyecektir.

Er ya da geç faşist diktatörlüğü mutlaka yıkacak, işçilerin, köylülerin, emekçilerin devrimci iktidarını kuracağız!

Siz oligarşiyi ve emperyalizmi, köhnemiş düzeni; biz işçileri, yoksul köylüleri, tüm emekçi halkı ve ülkemizin geleceğini temsil ediyoruz. Yalnız değiliz! Tüm dünya halklarıyla birlikteyiz.

Güçsüz değiliz; gücümüz inancımızda, tarihsel ve siyasal haklılığımızdadır.

Biz kazanacağız! Çünkü biz halkı? ve haklıyız.

Biz yeni bir dünya için yola çıktık ve o dünyayı kuracağız!

Oligarşi bizi tutsak etti ama yene-medi.

Oligarşi tüm baskı, işkence ve vahşetine, ellerinizle verilmiş idam kararlarına ve ağır cezalara karşın ne düşüncelerimizi, ne demedemeyi yok edemedi, edemeyecek!..

VE İNANIYORUZ

Egemen güçler adına kalemlerini kırarken eliniz titreyecek, diliniz sözcükleri telaffuz edemeyecek!

Ama biz yüksek sesle yine haykıracağız:

(KAHROLSUN FAŞİZM YAŞASIN MÜCADELEMİZ)

YAŞASIN BAĞIMSIZLIK DEMOKRASİ SOSYALİZM KAVGAMIZ!

Biz Marksist-Leninistler onyıllardır hep şu çağırışı yapıyoruz,

Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşin!

Bütün Ezilen Halklar Birleşin!

Bütün Türkiye Proletaryası ve emekçi Halkları Birleşin!

VE MÜCADELE EDİN!..

Evet, egemen güçlerin zorbalığına ve zulmüne karşı;

Emperyalizmin talan ve işgal politikasına karşı;

Kapitalizmin dizginsiz sömürüsüne karşı;

İşçilerin ve ezilen halkların birleşmekten başka yolu yok!

Egemen güçlerin şiddetine karşı

devrimci şiddeti kullanmaktan başka yolu yok!..

Çünkü şiddeti yaratan, üreten ve kural haline getiren egemen güçlerdir.

Halkın adaletinin uygulanacağı günler de gelecektir!

İşçilerin, köylülerin ve emekçilerin hesap soracağı günler de gelecektir! **BU KESİNDİR!..**

Proletarya ve emekçi halk, kendi ne ve dünya halklarına karşı işlenmiş hiçbir suçu affetmeyecektir!

Biz, Türk, Kürt ve tüm milliyetlerden Marksist-Leninistler olarak diyoruz ki;

Boşuna çabalyorsunuz.

Emperyalizmle işbirliğini savunan, kapitalizmi koruyan düşünceleriniz çoktan tarihin çöplüğüne atıldı.

Kararlarınız hiçbir şeyi değiştiremez!

GELECEK BİZİMDİR!..

GELECEK DİRENENLERİNDİR!..

GELECEK İŞÇİLERİN VE EZİLEN HALKINDIR!..

Elleriniz titremesin, kının kalemlerinizi!

Size emir verenler sizlerden sevinçli haberler bekliyor...

12 Eylül'ün generalleri, işkencecileri ve iktidardaki yöneticileriniz idam kararlarınızı bekliyor!

TRT, basın, haber ajansları, emperyalistlerin uyduları kararlarınızı dört bir yana yaymak için bekliyor.

Elleriniz titremesin, kının kalemlerinizi!

Türkiye halkları bizi bekliyor.

Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm şiarlarımızı bir kez daha duymak istiyor.

Ölen ama testim olmayan, yıllarca zindanlarda yatan ama boyun eğmeyen bizlerin;

"Biz suç işlemedik ki af isteyelim.

Af istemesi gerekenler halka ve insanlığa karşı suç işleyenlerdir" sözlerini bekliyor.

Elleriniz titremesin, kının kalemlerinizi!

Emperyalizmin işbirlikçisi, sömürü ve zulmün uygulayıcısı iktidarınızdan bir şey beklemiyoruz.

Sadece şunun bilinmesini istiyoruz ki; binlerce devrimci ve yurtsever katledenler, yüzbinlercesini işkenceden geçirenler, ülkemizi emperyalist boyunduruk altında tutanlar mutlaka hesap verecektir!

Biz, bu toprakların ve halkımızın evlatları olarak onları asla affetmeyeceğiz.

Elleriniz titremesin, kının kalemlerinizi!

İdam sehparınızdan, zindanlarınızdan korkmuyoruz. Mücadele tarihimiz, 12 Eylül'ün sekiz yıllık vahşetine karşı direnişimiz bunun kanıtıdır.

Tüm dünya halkları, dostlarımız ve düşmanlarımız tanıgımız olsun ki; sömürü ve zulmü yeryüzünden silene kadar savaşımız sürecektir!

Evet, **VERİN KARARINIZI!**

Verin ki, ülkenin "efendileri"; emperyalistler, tekelci burjuvalar, büyük toprak ağaları, tefectüccarlar, onların uşaklığını yapan işkenceciler, zindancılar, satılmış kalemler ve satılmış beyinler kaldırsın kadehlerini...

İŞÇİLER, KÖYLÜLER, EMEKÇİLER, İLERİCİLER, YURTSEVERLER, AYDINLARI!..

Bu köhnemiş, kokuşmuş düzen yıkılmaz değil, yıkılır.

Bunun için yüzyılların pasif, edilgen, "böyle gelmiş böyle gider" anlayışından vazgeçmek, kendi gücümüze güvenmek gerek.

Özgür ve sömürsüz bir ülke için acılara ve ağır bedellere katlanmak göre k.

Zaferi elde edebilmek için on kez de olsa yenilmeyi göze alabilmek gerek;

Bu düzen yıkılmaz değil, yıkılır.

Ama bunun için mücadele etmek gerek.

Bunun için cüret, cüret ve daha fazla, cüret gerek.

Kaybedecek bir şeyimiz yok!

YAŞASIN TÜRK VE KÜRT HALKININ

KURTULUŞ MÜCADELESİ!

YAŞASIN MARKSİZM-LENİNİZM! YAŞASIN

DEVİRİMCİ SOLI!"

SOSYALİST, İLERİCİ, DEMOKRAT KAMUOYUNA

Biz aşağıda imzaları bulunan 12 Eylül düzenine, bu düzenin getirdiği kurumlara, kurallara, yargılamalara ve infaz anlayışlarına, insanlığın geleceği önünde engel teşkil eden eski ilişkileri savunan hukuk anlayışlarına karşı olan avukatlar olarak, son günlerde ne yazık ki günlük basına da yansıyan ve sol düşünceye zarar veren bir davranış üzerine görüşlerimizi açıklamayı ve kınadığımız davranış sahiplerini uyarmayı bir görev sayıyoruz.

Bir grup tutuklunun avukatlarını azletmesi, azledilen bir avukatın bürosundan zorla dava dosyalarının alınmasıyla ve akabinde yakışsız bir şekilde egemenlere ve günlük basına yansımaları sonuçlandı.

Bizler bu uyarı metninde azil nedenlerini tartışma amacıyla değiliz. Vekil-müvekkil ilişkilerinin gelişme eğilimini tarafların birbirlerine yönelik tutum ve davranışları belirler. Bu noktada arzumuz, vekalet sürecinin iyi niyet esasları içerisinde ve objektif değerlendirilmesidir.

Asıl üzerinde durmak istediğimiz nokta olağanüstü yargılamalar dönemlerinde sol siyasi tutukluları savunma görevleri üstlenmiş bir avukata karşı zor kullanılması noktasıdır. Bürosu basılan avukat; sözkonusu tavrı gösteren sanıklara göre zaaf ve hatalar taşıdığı yönünde değerlendirilebilir. Bu anlamda bu davranış sahiplerinin ölçütlerine ters düşmüş olabilir. Burada çözüm eleştiridir. Eğer hatalar net bir çizgi haline gelmiş ve müvekkile zarar verecek boyuta ulaşmışsa azil ve mesleki örgütüne şikâyetlidir. Ama asla zor ve tehdit yöntemi değildir.

Bu davranış sol içerisinde geçmiş dönemlerde zaman zaman görülen hotzotçu davranışın adeta hortlatılmasıdır. Halkın ihtiyacı, devrimcilerin ihtiyacı bu tür tavırlar değildir.

Bu davranış, ilkesiz ve yanlış bir aydın politikasının davranış sahiplerinde egemen olduğunu göstermekte-

dir. Yeni tip toplum, yeni tip insan, yeni tip aydın ciddi ve önemli özelemlerdir. Bu hedeflere o ciddiliği ve önemle yaşar davranışlarla ulaşılabilir. İterek, hep ben haklıyım, hep ben güçlüyüm mantığıyla asla yaklaşamaz.

Öncülük iddiasındaki insanlar, aydın politikalarında da tutarlı ve ilkeli olmalıdırlar. Olağanüstü dönemlerde ilkesizce her türlü aydına kucak açmak, bilahare durum görelî olarak değiştiğinde her şeyi tümünden dışlamak tutarlı bir tavır değildir. Doğaldır ki toplumun yeni tip aydınlara, dirençli, özverili aydınlara ihtiyacı vardır. Ama bu nasıl yaratılacaktır?

Toplumun öncüsü iddiasında olanlar, aydınlardan istediklerinde, öncelikle kendileri tutarlı olursa, aynaya önce kendileri bakarsa, aydına karşı oportünist yaklaşmazsa, bazen kaldır, bazen vur tavrı uygulanmazsa... Eğer öncülük iddiasındakiler hayatın her alanında, sadece cezaevi ve mahkemelerde değil, yaşamın her kesitinde ilkeli ve özverili, yaratıcı olurlarsa... Bu konulardaki tutarsızlıkların sergilenmesi bu yazının işi değil. Soyırtlama düzeyinde noktıyoruz.

Bu davranış sadece egemenleri ve onların basını güldürmüştür, sevindirmiştir. Niyet ne olursa olsun, gayri iradi olarak bu davranış egemenlere yaramıştır. Onların mantığınca birçok açıdan spekülasyon konusu yaratmıştır.

Bu davranış ilerici aydınları üzümüş, düşündürmüştür. Halka umut ve sevinç vermemiştir. Yeni ufuklar açılmasınakatkıda bulunmamıştır. Eski yanlışları hatırlatmıştır.

Azil nedenleri, müvekkile avukat arasında çözülecek bir sorun olmakla birlikte yöntem olarak bu davranışı seçmeniz yanlıştır. Sizi bu noktada duyarlı olmaya, eskiciliği bırakıp, yeniyi, yarını, yeni tip toplumu, yeni tip aydını, yeni tip insanı özleyen kamuoyuna özeleştirme vermeye çağırıyoruz. Daha sorumlu olmaya, daha ileriye, daha yeniyeye... 28.3.1989

Av. Mehmet Rahmi KADIOĞLU	Av. Ahmet KIRIM	Av. Erhan EREL	Av. Ercan KANAR
Av. Kemal KELEŞOĞLU	Av. Hülya VURAL	Av. Levent TÜZEL	
Av. Erdoğan ÖZDEMİR	Av. Filiz KERESTECİOĞLU	Av. Kadriye DOĞRU	Av. Serhat BUCAK
Av. Mihriban KIRDÖK	Av. Kamber SOYPAK	Av. M.Ali KIRDÖK	
Av. Alirıza DİZDAR	Av. Kemal YILMAZ	Av. Bekir DOĞANAY	Av. Sadullah SAYIN

Not: Av. Filiz KERESTECİOĞLU daha sonra imzasını çektiğini açıkladı.

İLERİCİ AYDIN MASKELİ 17 AVUKATA CEVAP

Tutarlı aydın; her şeyden önce kendisini sorgulayan çifte standartlı olmayan bir anlayışa sahiptir. Tutarlı aydın meslektaşını savunma kılıfı altında ilkesizleşmeyen, bencilleşmeyen insandır. Dahası "meslektaşlık" gibi belirsiz bir düşünceyle değil, devrimci ilerici ilkelerle hareket eden insandır. Aydın, halk yararına üreten ve savaşıdır.

28.3.1989 tarihli, "Sosyalist, ilerici, Demokrat Kamuoynuna" başlıklı Marksist-Leninistleri suçlayan, karalamaya çalışan, yabancı olmamız ve herkesçe bilinen üslupla yazılmış bir açıklama okuduk. Birçoğunun adını bile duymadığımız, bir kısmını ise çeşitli davalarda sadece avukat olarak tanıdığımız kişilerin imzaladığı bu açıklama, çok büyük iddialarla yola çıkıyor. Yeni toplumdan, yeni insandan, aydınlara karşı tutarlı tavrın ne olduğundan, halka umut ve sevinç vermekten sözde bu konularda ders vermeye çalışıyor.

Kuşkusuz, yaptığı iş ne olursa olsun, tutarlı, dürüst, devrimci anlayışa sahip, sübjektif olmayan ve devrimci

faaliyet içerisinde bulunan herkesin görüşü değerlidir, dikkate alınmalıdır.

Öncelikle açıklama sahiplerinin düşüncelerini dikkate almamız için devrimci ve tutarlı bir aydın olmaları gerektiğini belirtmeliyiz. Açıklama sahiplerinin böyle bir niteliğe sahip olmadıklarını ise kendileri de, biz de, üslubunu kullandıkları kesimler de çok iyi biliyor.

Tutarlı aydın; her şeyden önce kendisini sorgulayan, çifte standartlı olmayan bir anlayışa sahiptir. Tutarlı aydın meslektaşını savunma kılıfı altında ilkesizleşmeyen, bencilleşmeyen insandır. Dahası "meslektaşlık" gibi belirsiz bir düşünceyle değil, devrimci ilerici ilkelerle hareket eden insandır. Aydın, halk yararına üreten ve savaşıdır.

Bu noktada belirleyici olan, tutukluların savunma hakkıdır. Hiçbir yasa ve kural bunun önüne geçemez. "Ben ilerici-devrimci avukatım" diyen herkes yüzlerce Marksist-Leninist'in idamının istendiği ve savunma aşamasına gelmiş bir davada "ben dosyaları vermem" diyenin karşısına dikilir. "Ne adına, hangi ilerici ilke ve ahlak adına vermiyorsun?" demelidir. Bunu söyleme cesaretinden ve anlayışından yoksun olanlar, savunma hakkı konusunda burjuvazinin sözde yasalarının bile gerisine düşmüşlerdir. Ve almış oldukları bu tavrın ilerici ilk ve demokratik içerisinde yeri yoktur.

Burjuvazi davanın her aşamasında gerek avukattan gerekse tutukludan belgeleri gizlemezken, ilerici ve demokrat olduğunu iddia eden avukatlar hangi mantık ve ahlakla bizzat kendi emeğimizin ürünü olan savunma, çeşitli dilekçe vb. belgeleri bizden gizliyor?

Tüm bunları devrimci ve ilerici bir bakış açısıyla açık-

AYDIN MASKELİ AVUKATLAR

lamanın olanağı yoktur. Bu durumu, ancak, 12 Eylül ideolojisinden çok yönlü etkilenmiş, devrimci değerlerini büyük oranda yitirmiş, "eskicilik" diyerek geçmişleriyle alay eden inançsızlaşmış, kendinden başka kimseyi beğenmeyen yorgun bireylerin tutarsızlıklarıyla açıklayabiliriz. Bu noktada her türlü ilkesizlik meşrudur. Öyle ya, savunma aşamasındaki bir davada, bir avukat azledildiği için "dosyaları vermem!" diyorsa, vermez. Bu avukatlar, birilerinin, "vermem" diyene devrimci ilkeyi hatırlattığı noktada ise, "zorla alınamaz" diyerek "mesleki örgüte şikâyet" etmeyi önerirler. Bu öneriyi yapanlar, sözü edilen mesleki örgütün çeşitli kademelerinde yer aldıkları ve konuyu bildikleri halde, "ben vermem!" diyen meslektaşlarını neden sorgulamadıklarının, neden dosyaları vermesi konusunda ikna etmediklerinin hesabını da vermemişlerdir, vermedirler. Ama onlar çifte standartlı "aydın" olduklarından böyle bir şey yapmazlar. Kendi üzerine düşenleri yapmak yerine "şikâyet"li öneren bu anlayış sahiplerinin, birkaç yıl önce önere-

Biz, küçük burjuva aydınlarının ve onlardan biri olan "meslektaş"larının can güvenliğini sağlamak için faşist kurşunlara karşı siper olduğumuzu da hatırlıyoruz. Ama her nedense açıklama sahipleri bunları hatırlamıyor, hatırlamak istemiyorlar.

cekleri yol da farklı olmayacaktı bizce. O zaman da S. Sulhi TEKİRAY'a şikâyet etmemizi önereceklerdi her halde.

Her şeye rağmen iddialarına kısaca cevap verelim.

Sol içerisinde geçmiş dönemlerde görülen "hotzotçu" davranışlardan ve bunların yeniden hortlatıldığından söz ediliyor.

Bunları söyleyenler kimdir? Sol'un içinde midirler, dışında mıdır?en üstünde midirler? Yoksa hiçbir şey değil midirler?

Evet, geçmişte ve hâlâ hotzotçu olanlar, başkalarına siyaset yaptırmamaya çalışanlar var. Ve bunlar devrimcilere ve Türkiye halkına hiçbir özeleştirme vermeden yaptıklarıyla yaşıyorlar. "İlerici-demokrat-devrimci" avukatlarımız her nedense bunları görmüyor veya görmek istemiyorlar. Bırakalım devrimci olmayı, tutarlı birer aydın olabilselerdi, yıllardır bizim, "gelin geçmişteki sol içi cinayetleri ve olumsuzlukları tartışalım, maddi nedenlerini bulalım, aksi halde yarın çok daha büyük olumsuzlukların önüne geçilemez" deyişlerimize kulak tıkamazlardı.

Bu vurdumduymazlık ve tutarsızlık içinde olanlar, bugün "meslektaşlık" savunusu görünümünde, siyasi yaşamı boyunca sol içi hiçbir çatışmaya karışmamış, yol-

daşlarının katledilmesine rağmen hep engelleyici olmaya çalışmış siyasi bir hareketi suçlamaya yöneliyorlar. "Yavuz hırsız" rolüne soyunmaya gerek yok. Kimler sol içi cinayet işledi, kimler siyaset yaptırmadı her şey en çıplak haliyle ortadadır. Merak edilmesin, gün gelecek o defterler de açılacaktır. İçgüdülerle ne siyaset yapılır, ne de aydın olunur. Ve açıklama sahipleri öldürülen-yara-lanan devrimci ve yurtseverleri düşünmelidir. Kimdi bunlar? Ve açıklama sahipleri o zaman nerelerdeydiler?

Yakın çevrelerine baksınlar, tutarsızları ve suçluları görecektirler. Onlar ki, yirmi yıldır tüm keskin iddialarına karşın, bugün hayatın her alanında iflas etmiş bir politik çizgiye sahiptirler. Tek varlık şartları, yalan, demagoji ve spekülasyondan oluşan saldırı oklarını siyasi hareketimize yöneltmektedir. Bu ise, objektif olarak egemen güçlere hizmet eden, egemen güçlerin sözlerinin tekrarına dayanan bir politiktir.

Deniliyor ki, "bu davranış ilkesiz ve yanlış bir aydın politikasının, davranış sahiplerinde egemen olduğunu göstermektedir." Kendilerini devrimcilerin ve halkın üstünde gören, halka yabancı, büroları dışında dünyayı göremeyen küçük burjuva aydınlarının düşünce ve davranışları konusunda, bizlerin düşünce ve tavırları her dönem çok açık olmuştur. Bizim iddia edildiği gibi "olağanüstü dönemlerde ilkesizce her türlü aydına kucak açmak, bilahare durum göreliliği olarak değiştiğinde her şeyi tümünden dışlamak" anlayışında olmadığımızı, öncelikle savundukları meslektaşları yakinen bilir. Kaldı ki, olağanüstü dönemde avukatlık yapmanın dokunulmazlık gibi bir paye kazandırdığını da 17 avukat sayesinde öğ renmiş olduk! Kimse bedava bir şey yapmadı ve fazlasıyla karşılığını aldı. Ayrıca sorun ne zaman avukatlık yapıldığı değil, nasıl yapıldığıdır. Bilmeyenler varsa, aydınlar konusuna nasıl baktığımızı çeşitli yazılarımıza bakarak öğrenebilirler.

Biz küçük burjuva aydınlarının ve onlardan biri olan "meslektaş"larının cari güvenliğini sağlamak için faşist kurşunlara karşı siper olduğumuzu da hatırlıyoruz. Ama her nedense açıklama sahipleri bunları hatırlamıyor, hatırlamak istemiyorlar.

Biz aydınları kazanmaktan, onların her türlü reformist, sivil toplumcu, anti-örgütçü, ilkesiz ve liberal anlayışlarını meşrulaştırmayı anlamıyoruz. Tersine bunlarla mücadele ederek gerçek aydınların yaratılmasını istiyoruz. Sözü edilen tavırlarla aydınlarla yaklaşanlar bolca var. Ne yazık ki, bu yaklaşım biçiminin adresi biz değil, açıklama sahiplerini aydın görenlerdir. "Sözü edilen aydın tipi bu oportünist kesimlerin uzantısı olarak ortaya çıkmaktadır.

"Ben hep haklıyım, hep ben güçlüyüm!" sözlerine gelince; bazı yerlerden ödünç alınmış veya onlar adına söylenmiş sözler olarak kabul ediyoruz. Bu sözlerin gerçek sahiplerinin sıkıntılarını, ruh hallerini anlıyoruz. Ama avukatlıktan başka bir misyonu olmayanların sıkıntısı ne olabilir?

Haklı olduğumuz yerde haklılığımızı haykırmamızı hiçbir güç engelleyemez! Oligarşi engelleyemedi! Meslektaş gruplarının da engelleyebileceklerini hiç sanmıyoruz, "Hep ben güçlüyüm" meselesine gelince; bizim gü-

cümüz haklı oluşumuzdadır, açık yürekliliğimizde, dü-rüstlüğümüzde ve özeleştiriyi yapmaktan korkmamamızdadır. Bunun içindir ki, yaşamın her alanında devrimci ilkeleri egemen kılma mücadelemiz statülere çarpıyor ve bu tür feryatlar yükseliyor.

"Yeni insan, yeni toplum" gibi iddialar peşinde olmak için ilerici-demokrat değil, Marksist-Leninist olmak gerekir. "Yeni insan, yeni toplum" her şeyden önce yeni bir adalet, yeni kurallar, yeni bir yaşam demektir. Biz, tavrımızla bir kişinin kaprislerine boyun eğmemek, arşiv tutkusunun savunma hakkının önüne geçmesini engellemek gerektiğini gösterdik. Bu tavır yüzlerce insanın savunma hakkını ön plana çıkaran bir adalet anlayışının gereğidir. Bu, yeni toplumun yeni adaletinin küçük bir örneğidir. Yeni insan kendi çıkarlarını yeni toplumun çıkarlarında gören insandır. "Ben vermem!" "Benim prensibim!" diyenlerin ve bu anlayışı meşru görenlerin yeni toplum ve yeni insanla bir ilgileri olamaz. Bunlar hangi kılıfa bürünürse bürünsünler, özde burjuva düzeninin savunucularıdır. Türkiye'de aydınlara oportünist yaklaşımlar nedeniy-

"Yeni insan, yeni toplum" gibi iddialar peşinde olmak için ilerici-demokrat değil, Marksist-Leninist olmak gerekir. "Yeni insan, yeni toplum" her şeyden önce yeni bir adalet, yeni kurallar, yeni bir yaşam demektir.

le öylesine bir statü tanınmış ki, adeta dokunulmazlık zırhına bürünmüşlerdir. Açıklama sahiplerinin feryatları da bunun sonucudur. Bu zırhı parçalamak görevdir. Türkiye'de ilericilik-demokratlık-sosyalistlik çizgileri netleşmek zorundadır. Açıklama sahiplerinin meslektaşları arasında halk düşmanlığıyla, faşistliğiyle, işkenceciliğiylevb. vb. ünlü avukatlar da vardır. Yine meslektaşları arasında tüccarlar da, bilirkişi olarak devrimcilerin savunmalarına onlarca yıl ceza isteyenler de, milyarlar karşılığı Horzum gibilerini savunanlar da vardır. Açıklama sahipleri bilmelidir ki, bu tür meslektaşlarından da hesap sorulacaktır. Bunları da "meslektaşlık" adına savunacaklar mı?

Açıklama sahipleri çifte standartlıdır. Çünkü, meslek ahlaki gereği azledilen meslektaşlarını sorgulamadılar. Sorgulamadıkları gibi, avukat-müvekkil ilişkilerini

adeta "Katolik Nikahı" anlayışıyla ele alarak azledilmeye de karşı çıktılar. Dahası, meslektaşlarının "dosyaları vermem!" bencil tavrı karşısında seyirci kaldılar, hatta bu tavrı körüklediler. Bizim azille yetinip susmamıza rağmen meslektaşlarının sık sık burjuva basınına dosyalarla çıkıp bizleri suçlaması "emek"ten, "vefasızlık"tan söz etmesi karşısında sadece izleyici oldular. Bu gerçekler ortada dururken "bu davranış, sadece egemenleri ve onların basınına güldürmüştür, sevindirmiştir" deyişleri meslektaşlarının ve kendilerinin davranışlarına denk düşüyor.

Çok sık "eski yanlışlar"dan, "eskilik"ten söz ediliyor. Adresler hep karıştırılıyor. Biz, geçmişini reddeden, ne sivil toplumcular, ne de "eski yanlış" sözlerini 15-20 yıldır tekrarlayıp köşelerine çekilerek, günlük yaşantılarını idame ettirmekten başka bir iş yapmayan, hem de sağa sola çamur atmaktan geri durmayanlar değiliz.

Yeni insan, yeni toplum, yeni aydın için kurulu statülerle uğraşacağız. Yanlışları düzeltmek, devrimci değerleri egemen kılmak zorundayız. Bu, açıklama sahiplerine ve "meslektaş" anlayışında olanlara rağmen gerçekleştirecektir. Dosyaların müvekkilleri için saklandığı ve istendiğinde verilmesi gerektiğini bilmeyen "meslektaş"lara da doğru olanı öğreteceğiz. Bu tavrımızın yeterince öğretici olduğuna ve bu vesile ile avukatların dosyaları vermek zorunda olduklarını öğrendiklerine, "ben vermem!" anlayışının yıkıldığına inanıyoruz.

Bizlerden kamuoyuna özeleştiriyi vermemiz isteniyor. Kamuoyu adına konuşma yetkisini 17 avukata kim ver-di? Avukatlık bürolarında kamuoyunu temsil etme gibi bir anlayışa nasıl vardıklarını merak ettik doğrusu!

Gerçekten özeleştiriyi yapması gereken birileri var. Bunlar ilerici ve demokrat maskesi altında dokunulmazlık zırhına bürünerek "nasıl olsa devrimciler bana bir şey yapmaz" düşüncesi ile ilerici ve demokratıktan öte, burjuvazinin meslek ahlak kriterlerini dahi çiğneyen, devrimcilerin çıkarlarını ve anlayışını savunmak yerine, bir bireyin küçük çıkarlarını savunmak için seferber olanlardır. Kendilerine ilerici ve demokratım diyenler, devrimcilere ve meslektaşlarına karşı özeleştiriyi yaparak meslek ahlaklarını koruduklarını göstermelidirler. Ancak bu şekilde ilerici-demokrat avukat olabilirler.

Çok değil 2-3 yıl önce 12 Eylül'ün yığın, karşı-devrimci düşünceleri küçük burjuva aydın saflarında çok daha güçlüydü. Bugün eskisi kadar güçlü değilse de, hâlâ varlığını koruyor. 17 avukatın açıklamasını 12 Eylül düşüncesinin beyinlerde yarattığı tahribatin bir ürünü ve bizlere yönelik siyasi bir tavır alış olarak kabul ediyoruz.

Ve inanıyoruz ki, bir süre sonra, açıklama sahiplerinden kimileri böyle bir açıklamaya imza attığı için utanacaktır.

Çetin ŞENYURT	Baki ALTIN	Mustafa DALKIRAN	Mehmet AKDEMİR	Vehbi ERSAN
Harun KARTAL	Kenan MOTOR	Aydın AÇIKGÖZ	Tayfun ÖZKÖK	Hasan ELİUYGUN
Mürsel GÖLELİ	Tarık KOÇOĞLU	A.Aziz DEMİRAYAK	A.Hikmet ASMA	Mehmet KILIÇ
Gaffar AKER	Hami ÖZSOMAR	Ahşan YALÇIN	Mehmet ÜNAL	A.Şener YILDIRIM

TMMOB OLAĞANÜSTÜ GENEL KURULU

8-9 Nisan tarihleri arasında TMMOB Olağanüstü Genel Kurulu Ankara'da yapıldı. Genel Kurul'un gündemini "Tüzük ve yönetmeliklerde yapılacak değişiklikler" için oluşturulacak komisyonların seçimi oluştuyordu. Gündemin basit bir tüzük değişikliği olması nedeniyle katılımın pek fazla olmayacağını hesap eden TMMOB yönetimi küçük bir salon tutmuştu. Oysa tam tersi oldu ve ülkemizin hemen her yerinden gelen mühendis-mimar delegeler ve konuklar, 9 yıldır olağan genel kurullarda rastlanmayan canlı bir katılımı sağladılar. Bunu hemen herkes hayretle karşıladı. Aslında bunda hayret edilecek bir şey yoktu. Toplumun her kesiminde kendi sorunlarına sahip çıkma bilinci geliyordu. Bunu farketmeyenler buna şaşırırlardı. Aktif ve canlı bir katılımın olduğu genel kurul, doğru bir önderlikle mühendis-mimarların ekonomik-demokratik taleplerine sahip çıkıldığında gereken kitleselliğin sağlanabileceği mesajını veriyordu.

Eğer sınıf mücadelesinin güncel görevleri çerçevesinde demokrasi mücadelesine ivme kazandırır, kamuoyu oluşturur, politik duyarlılığı artırarak sorunlara ve ülke gerçeklerine karşı duyarlılık ve canlılık yaratılırsa, sağlıklı çözümler üretilirse ve de program sorunu çözümlenirse "Neler yapmalıyız?" diyerek kendilerini sürekli sorgulayan daha aktif bir kitle yaratabiliriz. Böyle bir anlayışla demokratik ve kitlesel bir TMMOB ve ona bağlı odalar oluşturabiliriz. Yeter ki buna inanalım.

Aşağıda "Demokrasi Mücadelesinde Mühendis-Mimarlar'ın Genel Kurul'a sunduğu görüşleri yayınlıyoruz.

Sayın delegeler, sayın konuklar,

Ülkemiz emperyalizm ve yerli işbirlikçilerine karşı sürdürülen ulusal kurtuluş savaşıyla bağımsızlığını kazanmıştır. Fakat 1920'lerde kazanılan bağımsızlığın giderek zedelandığını, 1950'lere gelindiğinde ise ülkemizin yeniden emperyalist sömürü mekanizmasının dışı çarkları arasına alındığını ve yeniden bağımlılık cenderesine sokulduğunu görmekteyiz. İşte TMMOB, ülkemizi yeniden emperyalizme bağımlı duruma getiren ekonomi ve sanayileşme politikalarına uyumlu toplumsal politikaların da ihmal edilmediği bu yıllarda, 1954'de kuruldu.

Siyasal iktidar tarafından mevcut düzenle uyumlu bir kurum olarak yönlendirilmeye çalışılan TMMOB, 1960 sonrası mühendis ve mimar kesiminin genişlemesi ve gelişen yurtsever-demokrat akımların etkisiyle mevcut düzen yörüngesinden çıkarak toplumsal muhalefet içerisinde kendine özgü yerini almıştır. Özellikle 1960'lı yılların ikinci yarısında TMMOB bütün yetersizlik ve olumsuzluklarına rağmen yurtsever bir çizgide mücadelesini sürdürmüştür. 1969- 71 yıllarında TMMOB'nin ülkemizde yaşanan ekonomik-toplumsal-siyasal gelişmelere kayıtsız kalmadığını, kendine özgü yurtsever

çizgide ve kitlesel boyutlarda etkin bir faaliyet içerisinde bulunduğunu bugün hiç kimse görmezlikten gelemmez. Bu dönemde ülkemizi, halkımızı ve mühendis-mimar kesimini dolaylı-dolaysız ilgilendiren her konuda TMMOB'nin söyleyecek bir sözü vardır. Ve TMMOB bu sözleri yüksek sesle söylemektedir. Örneğin, Türkiye'nin AET'ye katılması tartışılırken, TMMOB bu katılımın ülkemiz yararına olmadığı tespiti yapıp kamuoyuna gür bir sesle duyurabilmektedir. Ülkemizin sanayileşmesiyle ilgili, ulaşım politikasıyla, özel yüksek okullarıyla, boğaz köprüsüyle, vb. bir çok sorunuyla ilgili konularda TMMOB tavır alabilmekte ve bu tavırları kamuoyuna maledebilmektedir. Keza aynı dönemde gündeme gelen Personel Kanunu'na "Hayır" diyen TMMOB, bu doğrultuda etkin-kitlesel tavırlar geliştirebilmektedir. TMMOB'nin gerek bu dönemde ve gerekse daha sonraki dönemlerde de görülen en önemli eksikliklerinden birisi sürekli reaksiyoner kalmasıdır. Yani TMMOB bir anlamda yaşanan olayların peşinden sürüklenmiştir. Gündemi veya en azından gündemin belirli maddelerini belirleme gibi aksiyoner bir çizgi oluşturmamıştır. Oysa TMMOB gibi sadece üyelerine karşı değil, topluma karşı da sorumlulukları olan bir kurumun günlük gelişmelere tavır almanın ötesinde kendine ait bir programının olması gerekir. Günlük gelişmeler karşısında alınan reaksiyoner tavırlar ancak böylesi bir programın parçası olduğu takdirde daha da anlam kazanırlar.

12 Mart döneminden sonra ülke-

mizdeki genel toplumsal muhalefetin yükselmesine paralel olarak TMMOB'nin etkinlikleri de aynı yurtsever çizgide devam etmiş ve TMMOB duyarlı bir kitle örgütü olma özelliğini korumuştur. TMMOB'nin programsızlıktan ve gerçek gücünün bilincinde olmayışından kaynaklanan eksikliklerine rağmen, 1975- 80 arasında sürdürdüğü mücadele ile günümüze önemli birikimler taşıdığı ve hatta 19 Eylül 1979'daki gibi örnek bir direnişi gerçekleştirdiği unutulmamalıdır.

Bugün artık hiç kimse tarafından savunulamayan 12 Eylül yönetiminin iyiden, güzelden, halktan yana ne varsa, onlara yönelik saldırılarından TMMOB de payına düşeni aldı. TMMOB yönetici ve üyelerine karşı işten çıkartma, sürgün, gözaltı, baskı, işkence ve tutuklama gibi çok yönlü saldırılarla karşılaşıldı. Hâlâ cezaevlerinde tutulan üyelerimiz var. Tüm mühendis-mimarları ve onların yurtsever-demokrat mücadeleye çizgisini temsil eden TMMOB Genel Başkanı Teoman Öztürk'ün sırf bu nedenle kellesi istendi. Bu dönemde uygulamaya giren yasa değişiklikleriyle TMMOB'nin hak ve yetkileri kısıtlandı, hareket alanı daraltıldı, idari ve mali denetim yetkisiyle siyasi iktidarlara TMMOB üzerinde söz sahibi olma keyfiyeti tanındı. Objektif nedenlerin yanısıra yalınlık, umutsuzluk, karamsarlık, kararsızlık ve bireysellik gibi alabildiğince serpilip gelişen olumsuzluklar nedeniyle TMMOB'ye yönelik saldırılar gerektiği düzeyde göğüslenememiştir. Saldırıların göğüslenemeyişinde en önemli nedenlerden birisi de mevcut statükoyu koruma anlayışıdır. Kendini koruma adına TMMOB'yi geleneksel yürüncesinden, toplumsal muhalefet içerisindeki kendine özgü yerinden çıkartıp, yer yer düzenle uzlaşma noktasına getiren bu statükocu anlayış süratle terkedilmelidir.

Çünkü bugün, egemen güçler TMMOB üzerinde her zamankinden daha cüretkar bir oyun tezgahlanmaya çalışmaktadır. Kuruluş aşamasında ülkemizdeki mevcut düzenin devamından yana bir işlevle yönlendirilmeye çalışılan TMMOB'ye bugün artık daha öte işlevler yüklenmeye çalışılıyor. TMMOB'nin potansiyel

gücünün bilincinde olan egemen güçler son derece çeşitli yöntemlerle TMMOB'yi etkisizleştirmeye, denene etmeye ve giderek de ülkemizdeki mühendis-mimarların faşistleştirilmesi programına uygun bir örgüt durumuna getirmeye çalışmaktadırlar. Egemen güçler önlerine böyle bir hedef koyabilme cüretini gösterebilmektedirler. Onlara bu cesareti veren bugünkü örgütsel dağınıklığıdır.

TMMOB Olağanüstü Genel Kurulu bu koşullarda toplanmıştır. Atacağımız her adım geçmişten gerekli dersleri çıkardığımızı ve gelecek dönemi doğru çözümlediğimizi göstermelidir.

"Demokrasi Mücadelesinde Mühendis VE Mimarlar" olarak TMMOB'nin değişik sosyal sınıf kö-

TMMOB kendisini dar bir çerçeveye hapsedmemen, ilgi alanına girmemiş gibi gözükken konular da dahil her konuda ve gücü oranında ülkemiz demokrasi mücadelesindeki gerçek yerini almalıdır.

kenli mühendis-mimarların mesleki demokratik kitle örgütü olduğu gerçeğinin altını çizmek istiyoruz.

TMMOB, üyelerinin ekonomik-demokratik, sosyal, özlük hak ve özgürlüklerine sahip çıkan bir mücadele çizgisi sürdürmelidir.

TMMOB, ülkemizdeki ekonomik, toplumsal, siyasal gelişmelere ilgi atanına giren boyutuyla etkin tavır geliştirmekle kalmayıp, bütün güncel gelişmelere de perspektif sunan bir program oluşturmaktadır.

TMMOB, ülkemizin ve halkımızın emperyalizme ve yerli işbirlikçilerine karşı çıkarları doğrultusunda sorumluluklarını yerine getirmelidir. Bu anlamda sanayileşme, ulaşım, şehirleşme, madencilik, enerji ve çevre gibi meslek alanlarımızla ilgili her konuda bütünlüklü görüşler üretmeli ve

bunları kamuoyuna maletme konusunda öncülük görevini yerine getirmelidir. Kamu işyerlerinde çalışan mühendis-mimarların odalara üye olma zorunluluğu kaldırılarak TMMOB'ye bağlı odaların kitlesel olma karakterine darbe vurulmuş ve böylece serbest çalışanların sorunları odaların gündeminde ön plana geçmiştir. Serbest çalışan mühendis-mimarların sorunlarına kayıtsız kalmak elbette düşünülemez. Fakat asıl potansiyel gücü oluşturan, ücretli çalışanların sorunlarıyla gereğince ilgilenilmediği için odalardan giderek uzaklaşmış, "Oda bana ne veriyor ki" mantığı egemen olmuştur. Bu durumun üzerine gitmek yerine Dal-yan'daki kaplumbağa yumurtaları gibi bazı özel konular gündemin tek maddesi haline getirilerek öncelikli konuların gündem dışına itilmesine neden olunmuştur. Bu tür konuların TMMOB ve bağlı odaların ilgi alanına girmediğini söyleyemiyoruz. Fakat TMMOB ve bağlı odalar mücadele programlarında öncelikli sorunları daha ciddi değerlendirmeler sonucunda belirlemelidir diyoruz.

TMMOB kendisini dar bir çerçeveye hapsedmemen, ilgi alanına girmemiş gibi gözükken konular da dahil her konuda ve gücü oranında ülkemiz demokrasi mücadelesindeki gerçek yerini almalıdır.

TMMOB ücretli çalışan mühendis-mimarların grevli, toplu sözleşmeli sendikal örgütlenme hakkı için mücadeleyi çalışma programında ön sıralara almalıdır.

Hiç kimse TMMOB içerisinde kendi sübjektif durumunu ön plana çıkartmamalı, dar grupçu yaklaşımlardan uzak durulmalı, TMMOB'nin merkezi-disiplinli örgüt yapısı zedelenmeden demokratik ve kitlesel karakteri korunmalıdır.

"Demokrasi Mücadelesinde Mühendis Ve Mimarlar" olarak bu düşüncelerle sorumluluğumuzun bilincinde hareket edeceğimiz ve TMMOB'nin mücadelesini daha da ileriye taşıma uğrunda en ön safalarda yer almaktan çekinmeyeceğimizi bilinmelidir.

TMMOB Olağanüstü Genel Kurulu'nun, TMMOB mücadelesinde bir atılım olması dileğiyle saygılarımızı sunarız.

DEMKAD ANKARA ŞUBESİ BASKILARLA YILDIRILAMAZ

Demokrasi mücadelesi içinde önemli bir yere sahip olan DEMKAD'ın Ankara Şubesi, açılalı henüz 2 ay gibi kısa bir süre olmasına karşın günden güne gelişerek güçleniyor. Özellikle, 11 Mart'ta düzenlenen geceden sonra DEMKAD'a gösterilen ilgide belirli bir artış gözlemlendi.

Bugünlerde Ankara'da gündeme gelen gecekondular yıkımları olayına duyarlılık gösteren DEMKAD yöneticileri, gecekondular mahallelerine giderek, orada yaşayan insanların sorunlarına ortak oluyor. Aynı mahallelerdeki yol, su, kanalizasyon, sağlık, eğitim gibi konulara da ağırlık veren DEMKAD, bu problemlerin çözümü yolunda belediyelere baskıda bulunuyor. Bu arada kısa sürede yaşamaya geçilmesi düşünülen sağlık seminerleri ve sağlık taramaları çalışmaları da hız kazanmış bulunuyor. Yapılan ev ziyaretlerinde sağlanan güven sayesinde DEMKAD, halkla bütünleşiyor.

Bu bütünleşmeden rahatsız olanlar DEMKAD'ı daha işin başında saf dışı bırakmaya çalışıyorlar. Bu uğurda siyasi iktidar, kendi yasalarını bile ihlal etmekten çekinmiyor, DEMKAD'ı halktan soyutlamak için elinden geleni ardına koymuyor.

Geçtiğimiz ay içinde, dernek saymanı Elif ÖZBOLAT'ın evi (eşi baha ne edilerek) siyasi polis tarafından basılıyor ve 24 saat süreyle evde karakol kuruluyor. Bir gün boyunca, küçücük çocukların yanında ellerinde silahla dolaşan, dışarıya kimseyi bırakmayan güvenlik (!) görevlileri evde tam bir terör havası estiriyordu.

Bu olay ertesinde düzenlenen basın toplantısında DEMKAD'lı kadınlar bu tür uygulamaların kendilerini yıldıramayacağını açıkladılar.

22 Nisan günü ise Çocuk Bayramı nedeniyle bir basın açıklaması ve-

rildi. Basın toplantısında çocukların taşıdığı üzerlerinde "Açız biz", "Mercimek değil, et, süt, meyve istiyoruz", "Biz de çocuğuz, 23 Nisan Çocuk Bayramı bizim de hakkımız" yazılı dövizler dikkat çekiyordu.

Geçici Yönetim Kurulu Başkanı Hatice ARIKAN, yaptığı konuşmada, ülkemizde çocukların yaşadığı olumsuz koşullardan ve siyasi iktidarın göz boyayıcı tutumundan söz etti. Konuşmasında ezilen, hor görülen, aç bırakılan, düşük ücretle çalıştırılan, eğitim hakkından yararlanamayan çocuklara değinen ARIKAN, tüm dünya çocuklarının birlikte kutlayabileceği bir bayram dileğiyle konuşmasını tamamladı. Bu konuşmadan sonra çocuklar, şiirler okudu, marşlar söyledi.

Toplantıdan sonra şube binasından ayrılan insanlar, TAYAD'ın düzenlediği "İŞKENCE" konulu panele katılmak üzere yola çıktılar. Panelin yapılacağı salon önüne geldiklerinde tamamen keyfi nedenlerle panele

Döviz ve balon taşıyan bu minik eller ve gözlerdeki parlaklık, gelecekte yaratacağımız kendi bayramlarımızı müjdeliyor...

izin verilmediğini gördüler. Bu durumu kınayan bir metni basın mensuplarına dağıtmak isteyen DEMKAD YK. Başkanı Hatice ARIKAN, emniyet görevlileri tarafından gözaltına alındı.

Aynı gün Ankar ile birlikte şube binasına gelen demekler masası görevlileri, şubede bulunan insanları tekdüze edici davranışlarla bir süre burada kaldıktan sonra büroyu terk ettiler. (Tabii başkanı da geri götürerek.)

Daha sonra H.ARIKAN'ın durumunu öğrenmek isteyenlere demekler masasındakilerin yanıtı "Bize değil, yukarıdakilere sorun" oldu. Yani Ankar siyasi polisteydi.

Evet, evlere kurulan karakollar, yoğun takipler ve son keyfi gözaltı. Tüm bunlar siyasi iktidarın acizlik örnekleri. Ama iktidar şunu gözardı ediyor: Halkların demokrasi mücadelesi her geçen gün yükseliyor. DEMKAD da bu mücadele içindeki yerini tüm baskılara karşın alacaktır.

TÜPRAŞ İŞÇİSİ ARIF ALPAK'I YİTİRDİK

Özellikle son 9-10 yıldır ucuz emek işçiler, aynı zamanda, yoğun bir psi-cenneti haline getirilen ülkemizde, kolojik yıpranma içindedirler. sadece işçinin emeği sudan ucuza Bu durumda maddi ve manevi gitmiyor. Aynı zamanda canı da baskılar içinde bunalan işçiler sık sık sudan ucuz. iş kazaları sonucu her viziteye çıkmakta ama burada üstün-yıl binlerce üyesini yitiren Türkiye körü bir muayeneden geçirilmekte ve işçi sınıfının aşırı derecede yetersiz genel olarak ilaçla ve ayakta tedavi ücretleri nedeniyle de kendi kendini görmektedirler. Ancak, işverenin adam ve ailesini fiziksel olarak yeniden çıkarma fırsatını mumla aradığı üretebilmek için gerekli şartlar bugünlerde sık sık viziteye çıkma nedense ortadan kalkmıştır. Fiziksel önemli bir işten atılma nedeni yıpranmaya bağlı bla-rak hiçbir olmaktadır. Önemsiz bir tazminatla temel hakkı ve hukuku olmaksızın işten atılan işçinin yerine yıpranma-bir parya işlemi görme ve bir çıkışmış, dinamik yeni işçiler almak işve-noktası bulamama sonucu renin işçiler üstünde yıllardır uygu-

KARARLI DİRENİŞÇİLERİMİZLE ONUR DUYUYORUZ

İzmir'de Yeni Çözüm bürosunun açılmasında ve yaşatılmasında -hiç kuşkusuz- en büyük payı olan "eski" temsilcimiz MÜJDAT YANAT, cezaevinde de kararlı ve uzlaşmaz tavrını sürdürüyor.

Açıldığından bu yana faşizmin dikkat odağı olan, kapatılması için yoğun baskı yapılan, defalarca basılan, aranan, tüm muhabirleri defalarca gözaltına alınan, karakol kurulan İzmir bürosunun bu fedakâr işçisi, kaç defa gözaltına ve işkenceye alındığını kendisinin dahi sayamayacağı kadar yoğun baskı ve gözdağı operasyonlarına uğramasına rağmen kararlılıkla baskılara göğüs germiş, devrimci tavrından hiçbir taviz vermemiştir.

Cennetçeşme gecekondü direnişlerinden Buca Cezaevi ölü eylemi-ne, çeşitli destek açlık grevlerinden 1 Mayıs 1988 protestosuna, 1 Ağustos Genelgesi'ne karşı mücadele eylemlerine kadar temsilcimizin en aktif desteğini sunmadığı tek bir demokratik eylem ve etkinlik olmamıştır.

Bu kararlı ve örnek direnişçi, faşizmin yoğun dikkat ve baskı odağı olması sonucu, yargılandığı uyduruk bir gizli örgüt davasında, doğru dü-rüst sorgusu-savunması alınmaksızın birkaç celsede 4 yıl 2 ay cezaya çarptırılıverdi. Yargıtay aşamasında ise dava, kendisinin 1 Ağustos Ge-nelgesi'ne karşı eylemden tutuklu olduğu sırada-şaşılmaz (!) bir ça-buklukla-onaylandı ve şu anda da bu hüküm nedeniyle Buca Cezaevi'nde bulunuyor.

Devrimci mücadelenin yeri ve zamanı olamayacağının bilincinde olan arkadaşımız, kararlı, mücadeleci ve uzlaşmaz tavrını burada da sürdürüyor. Çözüm geleneğini sürdürerek, onurunu koruyarak cezaevi dire-nişinin önde gelen ismi oldu ve bu onurlu tavrı sürdürüleceğine de inanıyoruz.

Devrimci mücadelenin bu yılmaz neferi, büromuzun değişmez tem-silcisi olarak mücadelemizde var oluyor, var olacak...

KAHROLSUN FAŞİZM YAŞASIN MÜCADELEMİZ

İZMİR BÜROSU

ladığı bir taktik ve baskı aracıdır.

Uzun zamandır rahatsızlık çeken Tüpraş'lı işçi arkadaşımız Arif Alpak 5 Nisan günü işyerinde aniden rahat-sızlanınca fabrika revirine kaldırıldı. Fabrika doktoruna göre daha önce de sık sık viziteye çıkan Arif Alpak'ın önemli bir durumu yoktur ve bir iş-ne vurmak yeterli olacaktır. İğne vu-rulan Arif Alpak, revirin başka bir odasına taşınır. Ancak yarım saat sonra yanına şöyle bir uğrandığında burnundan kan boşalan Arif Alpak'ın ölmüş olduğu görülür. Fab-rika yöneticileri sorumluluğu üzerin-den atmak için ölü işçiyi ambulansa atıp hastaneye götürdüler. Arif Alpak sözde fabrikada değil, yolda veya hastanede ölmüştü.

Bir işçi arkadaşını yitiren TÜPRAŞ işçileri durumu öğrenince işi bırak-tılar, vardiya çıkışı servislere binme-yip E-5 karayoluna doğru yürüyüşe geçtiler, Arif Alpak'ın ölümüne işve-renin sebep olduğunu haykırdılar.

Türkiye işçi sınıfı bir evladını da-ha yitirirken işyeri sendikası olan Petrol İş Kocaeli Şubesinin duyarsız-lığı, olayın üzerine gitmeme ve geçiş-tirme çabası da kahredici bir durum-du. Bu ölüm karşısında, binlerce pet-rol işçisinin yaşadığı bu kentte işve-renin her türlü yöntemle protesto edilmesi gerekirken, ölümlerin hesa-bı sorulacağı ilan edilmeliyken, yö-neticilerin bu aymazlığı -bir otopsi ya-prılması için bile çaba göstermeme-si-anlaşılamaz bir tutumdur. Bu ay-maz tavır yeni ölümlere davetiye çı-karmaktan başka bir şey denildir. Bu arada gerek İzmir gençliği ve gerek İzmir'li demokrat ve devrimcilerin bu olaya karşı genel olarak duyarsız kal-dıklarını da eklemek gerekmektedir. İşçiler olarak, bizler yarın yeni Arif Alpak'ların cenazesini kaldırmak istemiyorsak, evlatlarımızı öksüz bırak-mak istemiyorsak, insanlarımızın yal-nız dirisine değil, ölüsüne de sahip çıkmalıyız. Nasıl olsa olan oldu, ölen öldü mantığı bizi doğru yola değil, patronların ekmeğine yağ sürmeye götürür. İşçi sınıfının gücünü göster-diği bu günlerde bu gerçeği daha iyi kavramakta yarar olduğu düşünce-sindeyiz.

**İzmit'ten Bir Grup
Devrimci İşçi**

ÇÖZÜM 55

RAF'LI TUTSAKLARIN MÜCADELESİ YÜKSELİYOR

RAF'lı 40 siyasi tutsak 1 Şubat 1989'da, Almanya'nın 8 ayrı eyaletinde açlık grevine başladılar. 15 gün toplu olarak devam eden eylem, 15. günden sonra 2 tutsak tarafından ölüm orucuna dönüştürüldü. Her 15 günde bir, iki tutsağın daha ölüm orucu grubuna katılmasıyla giderek artan bu sayı, son dönemde 5 ve 6 kişilik iki grubun daha katılımıyla en üst boyutuna ulaştı. Farklı radikal gruplardan 10, adli tutuklulardan 33 kişi de eylemi desteklemek ve kendi taleplerini kabul ettirmek için farklı zamanlarda bu açlık grevine katıldılar.

Eylem gerek ülke içinde, gerekse de uluslararası kamuoyunda geniş yankılar buldu. B.Almanya'nın çeşitli kentlerinde dayanışma eylemleri düzenlendi. 30 şehirde işgal eylemleri gerçekleştirilerek işgal edilen bu yerlerde enformasyon büroları oluşturuldu. 17 Mart'ta 8 bin kişilik büyük bir yürüyüş yapıldı. Şil'den MİR'den, Uruguay'dan Tupomaroşlar'dan, Filistin'den de bir kadın örgütünden, Türkiye'den TAYAD'dan gelen mesajlar okundu bu yürüyüşte. Ülke dışından gelen en büyük destek, ABD'de bulunan 600 siyasi tutuklunun gerçekleştirdiği 1 günlük dayanışma açlık greviydi. Aralarında Sağmalcılar'daki Devrimci Sol tutsaklarının da bulunduğu dünyanın çeşitli yerlerindeki siyasi tutsaklar dayanışma mesajlarıyla destek verdiler eyleme.

Bu ÖO Almanya'da gerçekleştirilen ilk ÖO eylemi değil. Daha önce

de, biri RAF önderlerinden Sigurd Debus olmak üzere iki kişi 1981'de gerçekleştirilen ÖO sırasında ölmüştü. Eylemin temel talebi tecrit koşullarının sona erdirilip tutukluların bir veya iki grup halinde bir araya getirilmesi. Şu ana kadar kesin bir sonuç alınamasa da çeşitli eyalet adalet bakanları, aracılar vasıtasıyla tutuklularla görüşmeler yapıyorlar, küçük gruplar halinde bir araya gelebilmenin mümkün olduğundan dem vuruyorlar. Bu arada iktidar, anlaşmaya yanaşmayacağı izlenimini vermeye çalışıyor. TV'den her saat başı verilen haberlerde açlık grevi ile ilgili gelişmeler anlatılıyor, çözümsüzlük vurgulanıyor. Açlık grevi bitirilirse tutuklularla görüşebilecekleri mesajını veriyor iktidarın Adalet Bakanı.

Günler ilerledikçe, Ölüm yaklaştıkça kamuoyu ilgisi daha da büyüyor. Doktorlar, gazeteciler, papazlar, öğretmen, öğrenci, sendikacılar gerek gazete ilanlarıyla, gerekse katıldıkları gösterilerle destek verirken ünlü yazarlardan Christian Geissler 10 Nisan'da destek açlık grevine başladı. Tutuklu yakınlarının eylemleri de aralıksız sürüyor. Berlin Belediyesi'ni işgal ettiler, Adalet Bakanlığı önünde korsan gösteri yapıp çadır açtılar, kiliseleri işgal ettiler. Bu arada RAF da banka şubelerine, elektrik idare binalarına, teknelci marketlere sabotajlar düzenleyerek destek veriyor eyleme.

RAF'lı direnişçilerden gelen, açlık grevine ilişkin bir bildiriye aşağıda özet olarak yayınlıyoruz.

tecritin ne olduğunu bilir.

Burada da (F.Almanya) tecrit, devrimci tutuklulara, yabancı yoldaşlara karşı yaygın olarak uygulanmaktadır. Hatta adı suçlular dahi nasibini alıyor ve F.Almanya'nın uyguladığı bu ince yöntem giderek diğer Avru-

pa ülkelerine de yayılıyor.

Artık tecritin kırılma zamanı gelmiştir. Bugüne dek 9 açlık grevi yaptık; iki tutuklu bu esnada yaşamını yitirdi, içimizden çoğu sakat kaldı.

Artık 18 senedir süren bu işkenceye bir son vermenin zamanı geldi. Verdiğimiz karar budur ve bu uğurda mücadele edeceğiz.

Bu konuda yapacağımız fazla bir açıklama yok. Durumumuz ve istemlerimiz biliniyor. Bizim de artık tecritten ve birleştirilme istemimizi yinelenmekten dilimizde tüy bitti.

Bundan böyle bu işte yokuz. Tecritin başından beri hedeflediği amaç tutukluların kişiliğini yok etmek, RAF'ın politikasını boğmaktır. Biz engel olduğumuzdan amaçlarına ulaşamadılar, ama biz de artık bu duruma bu şekilde tahammül edemeyiz. Verdiğimiz hayati ve politik karardır. Çünkü bugüne kadar düzenin yıkıcı ve yok edici mekanizmasına karşı direnip kendimize deneyimler kazandırabilirdikse de, bir sınır vardır ve burada bizim için bireyin kesintisiz mücadelesi ve politik bir grup olarak sürekli kısıtlanan yaşam biçimi son bulur. Ve bu son şimdi artık gelmiştir. Yıllardır gerçekleştirdiğimiz açlık grevleri esnasında gözlemleyebildiğimiz şey; kısa bir zaman için -tecrit edilmiş bireyler olarak- kolektifliği yaşamamız ve algılamamız oldu. Bu durum yaptığımız her açlık grevinde kısa bir süre için aynı duyguları yani kolektifliği yaşamak değildir. Bu artık bizler için mümkün değildir, bizler için artık tek hedef maddi bir şey elde etmektir.

Şimdi istemimiz birleştirilmemizdir ve böylece bu süreci kapamak istiyoruz. Sonrasını zamanı gelince düşüneceğiz. "Tecrit kaldırılacak" vadelerini ya da Batı Alman devletine, uyguladığı tecrit politikasından dolayı yapılan baskıları nötralize etmeyi hedefleyen birtakım lafta kalan iyileştirmeleri kesinlikle kabul etmeyeceğiz. Bir yanlış anlaşılmayı önlemek amacıyla bunları başından söylüyoruz. Bugüne değin en ufak bir değişiklikten yararlanmanın yollarını aradık, fakat bundan böyle bizim için birleştirilmemizden başka bir şey önemli değildir.

"Normal infaz" türünden terane-

Biz, bugünden itibaren açlık grevindeyiz. Bu kez kolay vazgeçmeyeceğiz, tutukluların birleştirilmesi istemi mutlaka yerine getirilmelidir. Herkes entemasyonal bir karaktere sahip, işkence olduğu belirlenen

lere de kanacağımız sanılmasın, sadece kendilerini kandırıyorlar. Bizim için tek şey geçerlidir, o da birleştirilmemizdir.

Sözkonusu olan şey geçmişten beri tekrarlayageldiğimiz, tecrite karşı mücadelenin zorunluluğu ve ona karşı kendi şuurlarına hapsedilmiş bir yapılanmanın oluşturulması değildir artık. İstemimiz bugün daha maddi temellere oturmaktadır. Bugünkü noktaya birbirimize karşı ilişkilerimiz ve bu ilişkilerin kesintisiz geliştirilmesi sayesinde geldik ve artık birleştirilme istemimiz bu anlamda bizim ayağımız, kolumuz gibi bizlerden ayrı olarak ele alınamaz.

Bu noktadan bizleri kimsenin geri döndürmeye gücü yetmez. Bu, bizlere karşı uygulamalarının diyalektik bir ürünüdür. Ve 18 yıldır tüm çabalarına rağmen sükuneti sağlayamadıklarından tükürdüklerini yalamak zorundalar/yani birleştirilme istemimizi kabul etmekten başka çareleri yoktur.

Şimdi bizim için birleştirilmemiz birincildir.

Tartışmayı daha sonraya bırakıyoruz - genele ilişkin ve özgürlüğümüz için görüşlerimiz pratik olarak bunlardan ibaret.

Doğaldır ki asıl hedefimiz özgürlüğümüzü elde etmektir. İsteddiğimiz salt cezaevinde politik bir örgütlenmeye yaratmak değil. Ana hedefimiz tutuklular olarak salt bir karşı-yapılanmanın yaratılması değil.

İçimizde bir birlik yaratabilecek -ki bunun için asgari şart birleştirilmemizdir- özgürlüğümüz de elde etmeyi mümkün görüyoruz. Bu amaçla da birleştirilmemizi bu yolda bir basamak olarak ele alıyoruz.

Kollektif mücadelemiz yeni bir biçim almaktadır.

Son yaptığımız açlık grevi sürerken "Koma Yasası" diye adlandırılan bir yasa hazırlayarak, açlık grevi silahımızı elimizden almayı hedefliyorlardı. Bir başka deyişle, açlık grevi esnasında komaya giren direnişçiye çeşitli tıbbi-teknik yöntemler uygulayarak açlık grevini sürdürme isteği ortadan kaldırılmak isteniyordu. Öte yandan asıl hedeflenen şey açlık grevi çatışmasının kısa bir zaman süresinde doruklaşması ve karar aşamasına gelmesiydi.

Bizler içinde durum politik bir araç olarak kullandığımız açlık grevinin aleyhimize işlemesi demektir. Çünkü hepimizin aynı anda ölüm ya da yaşam ikilemiyle karşı karşıya kaldığı bir anda, verilen mücadele ve amaçlarımız önemini yitiriyordu. Eğer tüm direnişçiler yaşamlarını yitirirse kim diğer tutuklularla birleştirilecekti?

Silahlarını onlara çevirecek uzun vadeli bir mücadele yürüteceğiz. İçimizden her biri kolektifi oluşturmaktadır. Açlık grevine hepimiz birlikte başlıyor, iki hafta sonra da dönemi bir aşamaya geçiyoruz. İki direnişçi dışında diğer hepsi direnişi bırakıyor; yine iki hafta sonra iki direnişçi katılıyor; bir iki hafta sonra yeniden iki direnişçi geliyor ve böyle devam ediyor.

Hepimiz birleştirilinceye kadar bu direnişe devam edecek, amacımızdan vazgeçmeyeceğiz.

İstemlerimiz:

Gerilla ve direniş saflarından gelen tüm tutukluların iki veya tek bir grupta birleştirilmeleri; bu gruplara yeni tutukluların da dahil edilmesine izin verilmesi; genel havalandırmalara çıkmamıza izin verilmesi; birleştirilmek için mücadele eden tüm tutukluların birleştirilmesi.

Hastalık, tutsaklık koşulları ya da tecrit işkencesi nedeniyle sağlıklarını yitirenler ve tekrar sağlıklarına kavuşmaları mümkün olmayanlar serbest bırakılmalıdır.

Günter Sonnenberg, Claudia Wannersdorfer, Bernd Rössner, Angelika Goder'e Özgürlük!

Devleti koruma görevlilerinin gözetimi olmadan tüm tutsaklarda serbest tıbbi tedavi sağlanmalıdır.

Tutsaklara tüm toplumsal gruplarla özgürce siyasi ilişkiye girme olanğı tanınmalıdır.

RAF'li tutsaklar adına
Helmut Pohl
1.2.1989

Not:

Federal Almanya'nın çeşitli şehirlerinde ve Batı Berlin'de tutuklu ya da hükümlü olan RAF (Kızıl Ordu Fonksiyonu) ve diğer gruplardan 48 politik tutuklunun 1 Şubat'ta başlatıkları süresiz açlık grevine ilişkin yaptıkları basın açıklamasının çevirisidir.

AVUKATLAR

MÜCADELE İÇİNDEKİ

YERLERİNİ ALIYORLAR

25 Nisan 1989 günü bizler bir grup avukat olarak demokrasi mücadelesinin bir parçası olan işçi direnişlerini desteklemek amacıyla bir grev ziyareti gerçekleştirdik. Duyarlı aydınlarla hasret ülkemizde bizler genç aydınlar olarak artık gelişen demokrasi mücadelesindeki yerimizi biraz gecikerek de olsa almak amacıyla Albay grevini ziyaret ettik.

Ziyaretimizin en anlamlı yanı ise, grevci işçilerin aydınları yanlarında görmek istediklerini ve "artık destekleri birkaç basın açıklaması ile geçiştirmek yerine bizzat yanımızda olarak görmek istiyoruz" diyerek bizleri gelişen mücadeleye çağırmaları idi.

Yaklaşan 1 Mayıs'ın önemini birlikte tartıştığımız işçi arkadaşlara mücadelelerinde başarılar dileyerek yanlarından ayrıldığımız gün, gelecek günlerin daha bir güzel olması için mücadele içindeki yerimizi almak konusunda diğer avukat arkadaşlarımıza çağrıda bulunuyoruz.

Demokrasi Mücadelesinde Avukatlar

DÜZELTME

Merhaba yazısında "Türk Solu" olarak geçen sözcük, "Türkiye Solu" olacaktır. 23. Sayımızın 8. sayfasındaki fotoğraf altı yazısında "Maltepe'de son kurşuna kadar çatışarak..."cümlesi "Maltepe'de son kurşununa kadar çatışarak..." olacak; 54. sayfa 55. sayfa ile yer değişecek. Teknik sorundan kaynaklanan bu hataları düzeltir özür dileriz.

BUYRUK ALTINA GİRMEMEK İÇİN DİRENENLERİN ROMANI: "BUYRUK"

"Bizi içine kapattıkları hapishaneleri mezarlığa benzetirler. Oysa bizim savunma mevzilerimizdir mapushaneler" diyen Yunan direnişçilerimle aynı dili konuşuyor Türkiye zindanlarındaki devrimciler. Bu dil, "Hapishane cephedeki ön saflar gibidir. Cepheye hiçbir geri çekilme başlanmadığı gibi, bizde de başlanamaz." (s.88) diyen devrimcilerin dilidir. Ve onlar da kardeş Yunanlı devrimciler gibi, "ölümü de, onları ölüme götürenleri de rezil ettiler" 12 Eylül sürecindeki direnişlerde verdikleri şehitlerle idam sehpalarında...

Yenilgi, dağınıklık, teslimiyet... ihanet. Mücadele, kararlılık, cesaret, inanç, onur... direniş.

Yunan halkının işgalci Alman ve İtalyan faşistlerine ve onların işbirlikçisi monarko-faşistlere karşı direnişinin zaferi erdiği Ekim 1944'ten sonraki iç savaş yılları.

Faşist işgalcilere ve işbirlikçilerine karşı kahramanca bir direnişi örgütleyerek, hiçbir özveriden kaçınmadan zaferi kazanan Yunan (Elen) halkı 1944 sonrası hak etmediği bir yenilginin ağır faturasını ödedi. 1936 Metak-sas diktatörlüğünden itibaren Elen Komünist Partisi (KKE) önderliğinde direnen Elen halkı, açlıktan sokaklarında yüzbinlerce insanın öldüğü bir ülkenin kötü kaderini değiştirmeye ramak kala teslimiyetçi, uzlaşmacı bir politikanın ihanetine uğradı. Yunanistan'ın

dağlarında ve kentlerinde dişe diş bir savaşla kan ve can pahasına kazanılan zafer, KKE'nin masa başında imzaladığı onursuz anlaşmalarla yenilgiye dönüştürüldü.

Bir ülke düşünün ki ülkenin 4/5'i kurtarılmış ve ülkenin başkenti, şehir merkezindeki küçük bir alan dışında-kentleri komünist partinin denetiminde olsun.

Bir parti düşünün ki, halkın en az % 75'inin desteğine, 75 bin kişilik orduya (ELAS, Elen Kurtuluş Ordusu), başkentte 200.000 elemana sahip olsun ve karşısında politik-askeri ciddi bir güç bulunmasın.

Böyle koşullarda bir komünist partinin iktidarı almak ve devrim programını uygulamak dışında bir düşüncesi olabilir mi? KKE'nin, Yunan direnişinin ve iç savaşının tarihini bilmeyenler için bu sorunun yanıtı HAYIR'dır. Ama ger-

çek hiç de böyle olmamış, Yunanistan'ın yakın tarihi bu şekilde yazılamamıştır. Çünkü tüm yanlışlarına, zaafına ve ML bir çizgiden yoksun olmasına karşın, 1944 sonunda iktidarı almak için özel bir çaba göstermesi gerekmeyen, sadece "iktidar benim" demesi yeterli olacak olan KKE Yunan halkına ihanet etmiş, uzlaşmacı bir çizgi izleyerek iktidarı İngilizlere ve işbirlikçilere hediye etmiştir.

Anayasa (Syntagma) Meydanı'nı dolduran ve meydanı kızıl bayraklarla donatan Atina halkı "LAOKRATIA!" (Halk İktidarı!) sloganlarıyla inletirken, İngiliz desteğini alarak yasalaşmak ve burjuva demokratik dönüşümleri gerçekleştirmek adına, teslimiyet anlaşmalarına imza atan KKE, iktidarı elyle teslim ederek ihanet etmiştir.

KKE'nin ihanetinin bedeli çok ağır olmuş, Churchill'in taktik ataklarıyla ini-siyatif faşistlerin eline geçmiş, ardından baskı, katliam ve işkence dönemi açılmıştır. KKE uzlaşmalarla barışçıl dönüşüm peşinde yaşıırken, kentlerde ve kırlarda yaban otları gibi hızla çoğalan sivil-resmi faşist örgütler komünist ve yurtseverlere karşı insan avı başlatmışlardır. Sayıları yüzbine yaklaşan tutuklamalar olmuş, onbinlerce insan katledilmiştir. (Başları kesilerek meydanlarda kazıklara geçirilerek teşhir edilme gibi vahşet örnekleri sıradan olaylar olmuştur.) Yüzlercesi idam mangalarının önüne çıkarılmış, 120.000 yurtsever "pişmanlık belgesi" imzalamaya zorlanmıştır. Tüm demok-

ratik kitle örgütlerinin, yasal komünist örgütlerin yasadışı ilan edildiği iç savaş yılları KKE'nin dogmatik, oportünist ve teslimiyetçi politikalarının tam bir iflâsı olmuş, KKE'nin ülke içindeki varlığı hemen hemen yok olmuş, EAM (Elen Kurtuluş Cephesi)-ELAS güçlerinin imhasıyla sonuçlanacak denli ağır bir yenilgi yaşanmıştır. İşgalcilere ve işbirlikçilerine karşı savaşın ardından yaşanması kaçınılmaz iç savaş konusunda hiçbir hazırlık yapmayan ve bir komünist partinin temel sorununun iktidarı almak, devrim yapmak olduğunun bilincinde olmayan KKE'nin teslimiyet politikasının faturasını bütünüyle Yunan halkı ödedi. Ve hâlâ da bu yenilgi bütün olumsuz sonuçlarıyla yaşıyor.

Yunan İç Savaşı'nı inceleyen Dominique Eudes'in "Kapetanios"undan (Belge Yayınları) sonra, Boyut Yayınları'nda basılan Dido Sotiriü'nün "Buyruk" adlı romanı da okuyucuya bir yenilgi döneminin anatomisini sunuyor. "Buyruk", "buyruk altına girmemekte direnen bir kuşağın" romanı. D.Sotiriü anılarını belgelerle bezeyerek yenilgi yıllarını romanlaştırmış. Anılar ve belgeler romanda öyle eritilmiş ki, "Buyruk'un estetik değerini zaafa uğratmıyor, aksine zenginleştiriyor. Ele

İşgalcilere ve işbirlikçilerine karşı savaşın ardından yaşanması kaçınılmaz iç savaş konusunda hiçbir hazırlık yapmayan ve bir komünist partinin temel sorununun iktidarı almak, devrim yapmak olduğunun bilincinde olmayan KKE'nin teslimiyet politikasının faturasını bütünüyle Yunan halkı ödedi.

alındığında, bırakmadan bir çırpıda bitirilmek istenecek kadar akıcı ve çarpıcı bir roman "Buyruk". Yunanistan'da yurtseverlerin ve komünistlerin acı yıllarını bir filmi kare kare izletir gibi yaşıtan "Buyruk" okuyucuyu sürükliyor

"... Sayısızdır Beloyanni gibi, Peri gibi, Zoya gibi hayatlarını yerenler. Sayısızdır bunlar. Çünkü ölüyor ve yenüştürün dinliyorlar... Bulaşıcıdır onların güçleri... Geleceğe doğru yürüyor onlar... Her şey unutulabilir ama onların hayata olan inançları asla..."

ama asla gözyaşı döktürmüyor. Roman da acı çeken, teslim olan, ihanet eden, gözyaşı döken nice insan var, hatta acı içinde gözyaşı döken bir Yunan halkı var ama yazarın amacı bunları öne çıkarmak, gözyaşı döktürmek değil. Acısını yüreğine gömen bir halkın onurlu direnişi öne çıkıyor "Buyruk" da.

D.Sotiriü Türkiyeli aydın ve sanatçılara örnek olmasını dilediğimiz onurlu ve namuslu bir tavırla, direnişçi bir ruhla bakıyor o yıllara. Acıları, sevinçleri, umudu, umutsuzluğu, çaresizliği, teslimiyeti ve direnişi ile bir dönemi tüm yönleriyle seriyor önümüze. Teslimiyeti değil, direnişi yüceltiyor. Ve KKE liderlerinden Beloyannis'in kurşuna dizilmesi haberi karşısında tüm Yunan halkı acı ile kıvrılırken bile ağıt yakmıyor ve "yenilgisini yenen bir savaşçı olarak kalacaksınız belleklerimizde" diye ant içiyor. Türkiyeli devrimcilerin yenilgileri ardından, burjuvazinin karalama kampanyasına katılarak devrimci mücadeleyi ve direnişin prestijini yok etmeye çalışan aydın(!) ve sanatçılarımızın(!) D.Sotiriü'nün dürüst, namuslu, onurlu tutumundan ders almasını diliyoruz.

"Buyruk'un edebi yanlarını değerlendirmek bu yazının konusu değil. Bu nedenle sadece bize kardeş Yunan halkının mücadele deneylerini böyle

güzel ve akıcı bir dille okuttuğu, böyle bir eser kazandırdığı için teşekkür borçluyuz.

Bu kısa değerlendirmemiz içinde, konuyla ilgili diğer eserlerin ve tarihsel gerçeklerin de yardımıyla, "Buyruk" da sonuçlarını izlediğimiz bir yenilgiye değinmek istiyoruz.

"Amacım ortalığı karıştırmak değil, arındırmaktır" diyen D.Sotiriü, iç savaş yenilgisinin nedenlerini anlamada, doğruları eğriden arındırmada dürüst ve objektif tutumuyla yardımcı oluyor bizlere.

KKE'yi yenilgiye götüren dogmatik-oportünist çizgisinin yanlışlarının bazılarını Beloyannis'in (s.244), Elli'nin (s.14 ve 30), Aleksis'in (s.32, 33) eleştirilerinde buluyoruz. Ama en çok Nikitas eleştiriyor parti çizgisini. Nikitas partili değil. Partiden atılmış ve devrimci mücadeleden kopmuş, dıştan eleştirmekle yetinen birisi. Bu alanda okuyucuda ilkin tepki uyandırır da eleştirilerin çoğunun haksız olmadığını yazar da, Elli gibi partinin millîtar kadroları da hissediyorlar. Yazarın kızkardeşi Elli partiyi, "salt ölümler hata yapmaz" diye savunuyor. Mücadelede hata yapmanın olanaksızlığına katılmakla birlikte KKE'nin devenin "nerem doğru ki?" demesi örneği çizisi ve yanlışları karşısında bu savunu-

KİTAP TANITIMI/BUYRUK

ya hak veremiyoruz. "Buyruk" bir İnceleme kitabı olmadığı için yenilginin nedenlerini bir bütün olarak romanda aramak haksızlık olacaktır. Ancak romanın kavranması ve yararlanılması için konuyla ilgili diğer bilgilerle birlikte KKE'yi ihanetle özdeş noktaya getiren temel yanlışlıkları şöyle toparlayabiliriz:

Birinci olarak, KKE'nin "nasıl bir devrim?" sorusuna net bir cevabı yoktur. Düşünceleri bulanıktır, ML teorii kavrayamamıştır. İşgalci güçlerin kovulduğu ve zaferin ilan edildiği 1944 Ekim'inde ilan edilecek bir demokratik halk iktidarını araç olarak kullanarak "kesintisiz devrim" anlayışıyla sosyalizme geçebileceğini görememiştir. Kesintisiz devrim anlayışının yerine burjuva liberallerle (ve İngilizlerin desteğiyle) kurulacak bir bağlaşıklık politikasının ürünü olarak burjuva demokrasisinin ikame edilmesini öncelikli hedef olarak seçmiştir. Bunun sonucu, ardı ardına ödümler verilmiş, silahlarını teslim eden onarsız teslimiyet belgelerine imza atılmıştır.

İkinci olarak, KKE'nin devrim stratejisi yanlıştır. "Bolşevik tipi ayaklanma" stratejisine dogmatik biçimde sarılan KKE -bu yanlış stratejinin sonucunda politik-askeri güçlerini imha ettirmiştir. Yunan devriminin uzun süreli bir halk savaşının kırdı sürdürülecek gerilla savaşı temelinde yükselerek düzenli ordu savaşına doğru yükselceğini, kentlerdeki gelişmiş mücadelenin desteğinde gelişerek son darbenin kentlerdeki ayaklanma ile vurulacağını da görememiştir.

Gelişmiş bir gerilla hareketine ve bunu yürüten ileri bir cephe (EAM) ve orduya(ELAS) sahip olmasına karşın, KKE gerillanın önemi hiçbir zaman anlayamamış, kır gerillasını düşmana dayatacağı politikada "blöf" için bir manivela olarak görmüştür. Gerilla savaşçıları (Ondarte) ve komutanlarını özenle kentten ve partiden uzak tutan KKE liderliği, kırdı süren savaşa hep kuşkuyla bakmıştır ve gerilla savaşı, ARIS, MARKOS gibi kapetaniosların özel çabaları ve yetenekleriyle gelişebilme şansı bulmuştur.

Burada şunu da belirtelim ki, Yunan halkının bir şanssızlığı, savaşın yükünü çeken gerilla komutanlarının politik yetersizlikleri ve kör bir "parti disiplini" anlayışı adına, teslimiyet politikasına alet olmak yerine, bağımsız inisiyatif geliştirme cesaretinden uzak oluşlarıdır. En son noktada onun farkına va-

ran Aris, Markos, Karageorgis, Tzimas gibi komutanlar ise Zachariadis'in komplolarının kurbanı olmuşlardır.

Üçüncü olarak, KKE devrimin işçiköylü bağlaşıklığı ile zafere ulaşacağına inanmadığından, köylülüğün devrimci potansiyelini küçümsemiş, tek devrimci sınıf olarak proletaryayı görmüş, bu nedenle de savaşın kaderini kente, kentteki ayaklanmaya bağlamıştır.

Dördüncü olarak, kendi gücüne güvenmeyen, dış güçlere bel bağlayan KKE, siyasal askeri alanda neredeyse tek güç olarak kaldıkları koşullarda bile, öncelikle hedef olarak gördüğü burjuva demokrasisinin inşa sürecinde "yasal" olarak yerini alma adına burjuvaziyle uzlaşmıştır. Halkın haklı istemlerini savunmanın meşruluğunu ve kendi yasallığını yarattığını göremeyen KKE'nin "siyasal körlüğü" onu bir adım ileri, iki adım geri atmaya zorlamıştır. Bu haliyle KKE boynuna geçilecek yağlı urganı düşmana kendisi sunmuştur.

KKE'yi teslimiyete götüren politik-askeri çizgisinin temel taşları bunlardır. ML'i özümseyememesi ve devrimci deneylerden en doğru çıkarsamalar yapamaması bir yana, ML bir partinin en yüce erdemlerinden olan demokratik merkezietçi işleyiş, yoldaşlık ilişkileri ve ruhsal şekillenme de zaaftır. Parti içindeki güvensizlik ve önderlerin katline varan komplolar bunun açık göstergeleridir. Parti içi işleyişe ilişkin olarak Kapetanios Markos'un ("Kape-tanios s.411) ve Karageorgis'in (age s.442) eleştirileri ve zaferi yenilgiye dönüştürme beceriksizliğine ilişkin tek bir özeleştirinin dahi yapılmayıp bütün günahların ikinci kişi ve eksikliklere yüklenmesi bunun tipik görüntüleridir.

Partinin politik-askeri çizgisinin yanlışlığına eklenen parti işleyişine ilişkin sorunlar yenilgiye giden yolu açmıştır. Böyle bir yenilgi nice incelemenin ve nice romanın konusu olabilecek denli zengin derslerle doludur. Nitekim gerek "Kapetanios", gerekse "Buyruk"-ta da yenilgi tartışılıyor. İki eserde yenilgi nedenlerine yaklaşımda ayrılan noktalardan biri, bu yenilgide Stalin'in rolü konusudur.

Dominique Eudes'e göre, Yunan devrimini Stalin Yalta'da masa başında "satmıştır". Eudes yenilgide Stalin'in rolüne özel bir önem veriyor. Stalin'in, yardım etmediği gibi Bulgar, Yugoslav, Yunan devrimcileri arasında kurulacak bir ittifakı ve dayanışmayı da engelle-

diği görüşünde. Sadece bir yerde şöyle bir esneklik bırakıyor:

"Belki de Stalin, ELAS'ın kendi otoritesini kullanarak hareket edeceğini ve onun batılı müttefikleriyle olan diplomatik ilişkilerini dikkate almayacağını düşündü." (age s.213)

"Buyruk"ta bu konudaki tek yaklaşım Nikitas'da dile geliyor:

"Yalta'da büyük güçlerin dünyanın yetki alanlarını yeniden düzenledikleri doğru değil mi? Ülkemiz anlaşıldığına göre batılılara kalmış. Bir Yunanlı olarak acı duyuyorum, öfke duyuyorum. Ama sorumluluğu Stalin'e yüklemek doğru olmaz. O sosyalizmi uluslararası satranç masasının üstünde oynuyor. Bir yerde bir asker yitirecek,

Gelişmiş bir gerilla hareketine ve bunu yürüten ileri bir cephe (EAM) ve ordu (ELAS) sahip olmasına karşın, KKE-gerillanın önemi hiçbir zaman anlayamamış, kır gerillasını düşmana dayatacağı politikada "blöf" için bir manivela olarak görmüştür.

başka bir yerde bir kale kazanacak. Sorun bizim ne yapacağımızdır..." (s.59)

Stalin'ive SSCB'yi Yalta'da "nüfuz alanları"nın paylaşan bir emperyalist-kapitalist güç gibi gösteren yaklaşımların ciddiyetsizliği üzerinde durmaya gerek yok. Ancak Stalin ve SSCB'yi böyle bir güç olarak görsək bile, böyle bir anlaşmanın varlığının bir ülke devrimcilerini bağlamayacağı açıktır. HeleKKE gibi, iktidarı alması an sorunu olan bir devrimci hareketin iktidarı almaktan vazgeçmesi, silahlarını teslim etmesi haklı görülemez.

Parça-bütün ilişkileri çerçevesinde dünya devriminin global çıkarları için parçanın gerektiğinde feda edilebileceği devrimci bir ilke olmakla birlikte, Yunan devrimi için böyle bir durum söz konusu değildir. Yunanistan ile hemen

aynı koşulları paylaşan Yugoslavya'nın İngilizlerle bağlaşıklığını reddederek iktidara el koyması nasıl açıklanabilir o zaman? Bir devrimin uluslararası koşulların uygun düşeceği ve enternasyonal desteği en üst boyutta yaşadığı durumda daha kolay gerçekleşebileceği açıktır. Ama bu olmazsa olmaz değildir. İç işlerine karışmamayı içeren Yalta görüşmeleri çerçevesinde SSCB'nin Yunan komünistlerine aktif ve yoğun bir destek veremediği, uluslararası durumun buna uygun olmadığı doğrudur ama aynı durumda Tito iktidarı almış, KKE ise iktidardan kaçmıştır. Bunun tek bir açıklaması Vardır: KKE "iktidarsızlık"! politika yapmış, dogmalarla ve uzlaşmalarla sonuca gi-

**D.Sotiriou "Buyruk "ta
"bizim kuşak aşk şarkıları
söylemez, devrim şarkıları
söyler" diyen ve
devrimciliği "kişinin kendini
tümüyle devrime adanması
yığitlik değildir. Bu bir
yaşama biçimi, bir tarihsel
zorunluluk" olarak
görenlerin yaşamını sunuyor
okuyuculara.**

deceğini sanmıştır. Yunan devriminin yenilgisini dış dinamiklerde değil, iç dinamikte aramak gerekir. Dış koşullar ne olursa olsun, "sorun bizim ne yapacağımızdır".

"Enver Hoca Stalin'i Anlatıyor" adlı anı kitabında Enver Hoca Stalin ile görüşmelerinde Yunan iç savaş yenilgisini ve KKE ile AEP arasındaki sorunları tartışır. Ve Stalin-Molotov-Malenkov'un da bulunduğu bir toplantıda AEP ile KKE liderleri yüzleştirilir. Yunan devrimine her zaman destek verdiklerini söyleyen Stalin, KKE'nin gerilla savaşı yerine düzenli ordu savaşında ısrar etmesini, teslimiyet anlayışlarını imzalayarak silah bırakmasını vb. eleştirir. Ve "1946'da Tito'nun ihanetini görseydik faşistlerle savaşa girmezdik" diyen KKE lideri Zachariadis'in bu düşüncesine Karşı çıkarak

"kuşatılmış olursa bile halkın özgürlüğü için savaşmak gerekir" (age s. 130-131) der. E.Hoca'nın Yunan direnişinin zaafı konusundaki tespitlerine katılan Stalin şöyle der:

"YKP'nin yöneticileri... durumu iyi ve doğru olarak saptayamadılar. İşlerinin sadece Tsaldaris (işbirlikçi hükümetin başbakanı) ile olduğunu sanarak düşman güçlerini küçümsediler. Oysa onların Amerikalılarla ve İngilizlerle de işleri vardı." (age s.89)

Kendi halkına, işçisine, köylüsüne güvenmeyen, "düşmandan silah almanın sadece Tsaldaris (işbirlikçi hükümetin başbakanı) ile olduğunu sanarak düşman güçlerini küçümsediler. Oysa onların Amerikalılarla ve İngilizlerle de işleri vardı." (age s.89)

Kendi halkına, işçisine, köylüsüne güvenmeyen, "düşmandan silah almanın sadece Tsaldaris (işbirlikçi hükümetin başbakanı) ile olduğunu sanarak düşman güçlerini küçümsediler. Oysa onların Amerikalılarla ve İngilizlerle de işleri vardı." (age s.89)

Devrim yenilmiş, KKE adım adım yok oluşturmaktadır. Savaşın ardından Yunanistan ve Türkiye'nin güdümünü İngilizler ABD'ye bırakmıştır. ABD sosyalizmin ve Stalin'in dünya ölçüsünde kazandığı prestiji yok etmek için soğuk savaşı başlatmıştır. Buna paralel olarak Yunanistan'da süregelen komünist av hız kazanmış, toplu davalarda uluslararası komünist hareket mahkûm edilmeye çalışılmaktadır. "Buyruk" böyle bir davaya konu olan insanların özelinde, bir dönemi anlatıyor.

Tüm ülkelerdeki ilerici-devrimcileri harekete geçiren Beloyannis davasına ilişkin gelişmeler romanın yazarı D.Sotiriou'nun yakınında geçiyor. Komünistlerin çevresindeki çember giderek daralmakta, parti arka arkaya darbe almaktadır. Tutuklananlar sonsuz gözaltı günleri boyunca işkence görmekte, "pişmanlık belgesi" imzalamaya zorlanmakta, ihaneti kabul etmeyenler ise göstermelik mahkemelerde "vatana ihanet", "Sovyet casusluğu" vb. ithamlarla yargılanarak(!) idam mangalarının karşısına çıkarılmaktadır. Türkiyeli okuyucunun 12 Eylül sürecinden tanıdığı, pek yabancı olmadığı koşullar...

"Buyruk", yazarın kızkardeşi Elli ve onun eşi Beloyannis'in yakalanması ile dikkatleri Yunan işkencehaneleri ve zindanlarındaki direnişe çeviriyor. Ya pişmanlık ya ölüm tercihi dışında hemen hiçbir alternatifin bırakılmadığı koşullarda gerek hapishanelerdekinin, gerekse hapishane önündeki siyasi tutuklu yakınlarının onurlu direnişi ve fa-

şizmin göstermelik mahkemelerinde kürsülerin devrimin propagandası için bir araç haline dönüştürülüşü yüceltiliyor "Buyruk"ta.

Umutlarını yitirmeyen bir halkın acılı direnişi onlarca gerçek kahramanın kişiliğinde "Buyruk"ta saygın yerini alıyor. "Askeri mahkemelerinin belirli amaçları vardır, kararlarını önceden vermişlerdir. Şefaat dileğinde bulunmayacağım. Metanette ve başımı eğmeden kabul edeceğim kararınız" diyen Beloyannis'ten annesinin elinden alınmak istenen bir bebeği polise teslim etmemek için gövdelerini barikat haline getiren kadın tutuklulara kadar binlerce kahraman var direnişi temsil eden.

Okuma-yazma bilmemesinden yararlanılarak pişmanlık belgesi imzalatılabileceği korkusuyla, adına gelen para kâğıdını imzalamayan Varvara teyzede Elen halkının direnişi simgeleniyor "Buyruk"ta.

Belge imzalamasının istenmiş olmasının bile kendisine hakaret sayan Burika ninenin "dünya üzerinden güruru silmekti amaçları" deyişine "haklısın nine" diyoruz "Buyruk"da.

"Bizi içine kapattıkları hapishaneleri mezarlığa benzetirler. Oysa bizim savunma mevzilerimizdir mapushaneler" diyen Yunan direnişçileriyle aynı dili konuşuyor Türkiye zindanlarındaki devrimciler. Bu dil, "Hapishane cephe"deki ön saflar gibidir. Cepheye hiçbir geri çekilme başlanmadığı gibi, bizde de başlanamaz" (s.88) diyen devrimcilerin dilidir. Ve onlar da kardeş Yunanlı devrimciler gibi, "ölümü de, onları ölüme götürenleri de rezil ettiler " 12 Eylül sürecindeki direnişlerde verdikleri şehitlerle idam sephalarında...

D.Sotiriou "Buyruk"ta "bizim kuşak aşk şarkıları söylemez, devrim şarkıları söyler" diyen ve devrimciliği "kişinin kendini tümüyle devrime adanması yığitlik değildir. Bu bir yaşama biçimi, bir tarihsel zorunluluk" olarak görenlerin yaşamını sunuyor okuyuculara. Yığitlikleri, korkuları, zaafı, sevgileri, inançlarına bağlılıkları... çeşitli yanlarıyla ete-kemiğe bürünmüş devrimciler var "Buyruk"ta.

"Buyruk", "yenilgi en iyi öğretmen" anlayışıyla okuyarak ders çıkaracakların okuması gereken bir roman.

"Buyruk", en zor koşullarda bile direnmek gerektiği düşüncesinde olanların okuması gereken bir roman.

DEVİRİM ŞEHİTLERİ

Deniz GEZMiŞ

Yusuf ASLAN

Hüseyin İNAN

İbrahim KAYPAKAYA

6-18 MAYISLAR MÜCADELE TARİHİNİN İNANCI VE KARARLILIĞI OLDU

Cüret, kararlılık ve inanç hep onunlaydı.

Mayıs ayı ülkemizin devrimci mücadele tarihinde devrimci mücadele geleneklerinin filizlendiği bir basamaktır. Devrimci atılıma uzanan yolun radikal, başeğmez geleneklerinin yaratıldığı bu günler mücadele süreci içerisinde anlamlı bir yere sahiptirler. 6 Mayıs'ta üç devrimcinin darağaçlarında yarattığı destan yaşamın son noktasında bile devrime, olan inancın, kararlılığın örneği oldu. Onlar devrimci mücadele tarihinde bir gelenek yarattılar, ufuk açtılar. Devrime olan inancın, bağlılığın darağaçlarını hiçe sayışını gösterdiler. İdam sehpalarından haykırılan "Yaşasın Tam Bağımsız Türkiye, Kahrolsun Emperyalizm, Kahrolsun Faşizm" şiarları tarihe dalga dalga yayılırken devrimcilerin infaz meydanlarını bile mücadele alanına dönüştürmesinin bir örneği oluyordu. Denizler, Yusuf'lar, Hüseyinler...

ÖLÜMSÜZDÜR

Deniz Gezmiş düşüncelerine olan inancını tutsak düşüğünde de kararlılıkla savunuyordu.

Yin'ler mücadeleyi örgütlemenin bir kenara bırakıldığı, entelektüel tartışmaların baştacı edildiği, revizyonist-pasifist çizginin kafalarda örümcek ağı kurmaya çalıştığı bir dönemde devrimci mücadelenin yükseltilmesini öngören cephenin bir bölümünün önünü açıp, öncülüğünü üstlenmekle tarihsel süreçteki yerlerini aldılar. Teorik ve ideolojik olarak içine düşükleri birçok yanılaşa ve eksikliğe karşın kendi özgücüne ve halka güvenen bir çizgide dinamik bir sürecin uygulayıcıları oldular. Yıllardır saltanatını sürdüren uzlaşmacı anlayış, mücadelede niyetsizliği örgütlemeye çalışırken, onlar mücadelede duraksamamayı ve en zorlu koşullarda radikal bir şekilde karşı koymayı ilkeleştirdiler.

Bu kez uzlaşmacılığın yerini uzlaşmazlık almıştı. Oligarşi tehlikenin farkındaydı. 72'nin 6 Mayıs şafağı kendi yasalarını bile çiğnemeyi göze alarak "tehlike"nin önüne geçmeye çalıştı. Boş bir çabaydı. İdam sehpaları sınıflar mücadelesini yolundan al-

koyamamış, devrimci geleneklerin tohumları filizlenmeye başlamıştı bile.

Darağaçları kurulalı henüz bir yıl olmuştu. Bu kez de İbrahim Kaypakkaya işkence tezgâhlarında direniş öğretmeni oluyordu. Oligarşinin saçmak istediği yılgınlık tohumları sonuç vermemiş, Kaypakkaya, işkencecilerin kendi üslerinde direnişin destanını yazıyordu. Kaypakkaya ideolojik çizgisindeki yanlışlıklara karşın, devrimle karşı-devrimin en keskin çatışma alanlarından biri olan işkence tezgâhlarında devrime ve halkına olan bağlılığını kararlılığı ve coşkusuyla birleştiriyordu. Cellatlar boş yere aradılar on m gözlerinde korkuyu. Çatışma alanı devrimcilerin lehine zaferle noktalanmıştı. 18 Mayıs'tı o gün. Katletme kararı aldı cellatlar. Kaypakkaya'nın kararlılığı ve inancı "ser verip sır vermemeyi" sembolleştirdi işkence tezgâhlarının vahşeti karşısında. Çaresizliği yaşadığı oligarşi. 1973'ün 18 Mayıs'ı tarihe halkın yiğit evlatlarından birinin deş-

tanlar yaratarak katledildiği bir gün olarak geçmişti bile.

İbrahim'ler, Denizler, Yusuf'lar, Hüseyin'ler bir gelenek devrettiler bizlere. Görev bu devrimci gelenekleri yaşatmak ve yaygınlaştırmaktı.

12 Eylül sonrası süreçte başat görevlerden biri de bu olmalıydı. Gelenekler böyle yaşatılıp kurumlaştırılabiliyordu. Ancak tercihler bu yönde olmadı. Ya sessiz sedasız siyasi arenadan çekilip kıyıda köşede bir yerde kalmak yeğlendi ya da Avrupa'nın varoşlarının cazibesine kapılındı. Bugünlere sahip çıkmaya çalışanlar, onların ne kadar cesur, ne kadar kahraman olduklarını anlatıp durdular. Bir çırpıda unutuverdiler cunta koşullarında sürdürülen mücadele geleneklerini. Onlara sahip çıkmak, devrime olan inanca, mücadelede uzlaşmazlığa ve kararlılığa, başeğmezliğe sahip çıkmaktır.

Deniz'leri, Yusuf'ları, Hüseyin'leri, İbrahim'leri saygıyla anıyor, yaratıkları devrimci değerleri, mücadelemize katıyoruz.

Mehmet Kavgayı Öğretiyor

"Kurşunlanan insanlar "1 Mayıs Engellenemez!", "Yaşasın 1 Mayıs!" diye haykırıyordı, Gencecik işçi Mehmet de haykırıyordu, binlerce arasında a vardı.

Kurşunlanan insanlar "Günlerin bugün getirdiği baskı, zulüm ve kandır" diye başlayan "1 Mayıs, 1 Mayıs/işçinin emekçinin bayramı" diye sokakları-alanları titreten işçi marşını söylüyorlardı. Mehmet de tüm gücüyle sesini binlerin sesine katıyordu.

Kurşunlanan insanlar pankartlar taşıyordu, "Yaşasın 1 Mayıs", "Biji Yek Gulan" yazan. Mehmet de bu pankartlardan birinin ucunu tutmuştu sıkı sıkıya.

Ama resmi ve sivil giyimli katiller sürüsü kurşun yağdırma-ya devam ettiler; yumrukları, tekmeleri, coplan, kalasları, so-
paları yetmemişti.

İlk Mehmet düştü. Üzerine kurşun yağdıran katillere karşı silahı yoktu, barikat için bidonları devirdi, yerden taş topladı, katillere atmaya başladı ve Mehmet'i tam alından vurdular.

Mehmet biliyordu ki, 1 Mayıs kendi bayramıydı. Dünyanın tüm ülkelerindeki işçi kardeşleriyle, ezilen-sömürülen halkla-
rıyla birlik, dayanışma ve mücadele günüydü. Tüm dünya emek-
çilerinin kutladığı bu büyük güne bileğiyle, yüreğiyle ve çoş-
kusuyla güç katmaya gelmişti.

Mehmet buranın Türkiye olduğunu biliyordu ve herşeye hazır gelmişti. Belki ilk olarak kendisinin düşeceğini tahmin et-
memişti. Ama Türkiye'de 1 Mayıs'larda alanlara çıkmak için düşmek de gerektiğini; kendisinin de bu mücadeleye girişti-
ğinden itibaren her an bir sokağın köşesinde, bir alanın tam
orta yerinde düşebileceğini, karanlık köşelerde yuvalanan iş-
kencecilerin, belinde silah çapulcu sürülerinin kurbanı olabi-
leceğini biliyordu. Bunları bilmeden Türkiye'de hak ve özgür-
lük mücadelesinin yürütülemeyeceğini de biliyordu."

"Dayak-Kurşun-Kan!"

"Kanlı 1 Mayıs!"

"Kan Döküldü!"

"1 Mayıs Kurşunlandı!"

"Tetik Çeken Eller Kırılсын!"

Bu ve buna benzer başlıkların altında fotoğraflar vardı. O fo-
toğraflar ki, Mehmet Dalcı'ların gücünü, oligarşinin acizliğini
ve kana susamış katilliğini gözler önüne seriyordu.

O fotoğraflarda gencecik 18 yaşında Mehmet vardır. Meh-
met, elinde "Yaşasın 1 Mayıs!", "Biji Yek Gulan!" yazan pan-
kartla yürümektedir.

Başka bir karede Mehmet taş toplamaktadır. Katillere karşı-
lık verecektir.

Katiller sürüsü de vardır karelerde. Ellerinde tabancaları-
yla, otomatik silahlarıyla cömelmış nişan almakta, kurşun yağ-
dırmaktadırlar.

Oligarşinin gorilleri cop, sopa, yumruk, tekme sallamakta-
dırlar. Ve hiç utanmadan genç kızlarımızı-kadınlarımızı saçla-
rından sürüklemektedirler.

Halkın feryadı, isyanı da vardır gazetelerde. Katillere, "İsra-
il'i de geçtiniz, unlar bizim evlatlarımız" diye haykırmaktadırlar.

Ve karelerde oligarşinin katiller sürüsünün israil'i geçtikle-
rinin fotoğraf da yer alır. Mehmet Dalcı upuzun kanlar içinde
uzanmaktadır.

Başucunda, "Ölüyor, hastaneye kaldırılmalı!" diye haykıran
arkadaşı ve "gebersin" diye Mehmet'i ve arkadaşını coplayan
katiller vardır

Ama Mehmet avucunda sınıksız tuttuğu taşları bırakmamış-
tır hâlâ. Avucundaki taşlarla upuzun yatan Mehmet, faşizme
karşı kinin, öfkenin ve karanlığın simgesidir. Faşizmin kurşun-
ları Mehmet'i yenememiştir."

Müjdat ÇELİKÇAY
(1957-1978)

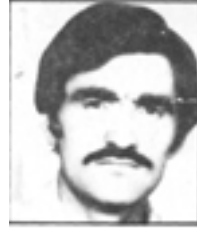
Hasan OKUT
(1956-1978)

Renan ERİŞ
(1953-1978)

Aykut KAYNAR
(1961-1980)

Mustafa ALBAYRAK
(-1980)

ONURLARI ONURUMUZDUR

AİLELERİ VE DEVRİMCİ ARKADAŞLARI

M.Selim YÜCEL
(1958-1981)

Öztürk ACARI
(-1988)

Selçuk KÜÇÜKÇİFTÇİ
(1959-1981)

Salih KUL
(-1988)

Mehmet KAVGAYI ÖĞRETİYOR

